Päewaleht

Ilmub igal äripäewal.

Hinnata kaaſanded:
1) Jutuliſa, iga päew peale laupäewa.
2) Perekonnaleht, piltidega, igal laup.
3) Kodu, piltidega, üks kord kuus.
4) Õigus ja Kohus, cand. jur. J. Wilms'i tegewal toimetuſel üks kord kuus.
5) Sarjaja, piltidega ilustatud pilke- ja nalja-leht, üks kord kuus.
6—7) Seina ja Eesti Kodu kalender.

„Päewalehe" tellimiſe hind:

	Postiga	Postita
12 kuu peale	6 rbl. — kop.	5 rbl. — kop.
6 „ „	3 „ 20 „	2 „ 70 „
3 „ „	1 „ 70 „	1 „ 40 „
1 „ „	— „ 60 „	— „ 50 „

Wäljamaal [illegible] rbl. aastas, 1 rbl. kuu.
Üksik nummer 3 kop.
Tellida iga kuu eſimeſeſt algades.
Adreſſi muutmine 10 k., ſelle juures endine adreſs ja ſelle nummer üles anda.

Iſeäraliste kaaſannetena ilmub 1913. aasta jooksul 4 ſuuremat raamatut:
1) H. Prants, Eesti rahwa ajalugu.
2) A. Jotuni, Balkani maa ja rahwas.
3) Looduſe imed I.
4) Aastaraamat.

Kuulutuste nonpareille-riba makſab 5 k. lehe eesotſas 20 k. Wäljaspool Tallinna kuulutuste küljel 20 kop., lehe ees 60 k.

Tarwitamata jäänud lühemad kirjatööd häwitatakſe ära, ſuuremad ſaadetakſe tagaſt, kui ſelleks margid juurde on liſatud. Käſikirjad, mis alaliste kirjaſaatjate poolt ei tule, jääwad hinn[illegible] arwamata, kui neile taſunõudmine peale ei ole kirjutatud. Saadetawatel kirjatöödel peab ſaatja täielik nimi ja adreſs all olema.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Suurel turul, raekoja ees. Toimetuſe kõnetraat nr. 639. Toimetaja kõnetund kella 12—2. □ □ □ □ □ Adreſs liht- ja rahakirjadele: □ □ □ □ □ „Päewalehe" toimetuſele, Tallinnas, въ г. Ревелъ. Kontori kõnetraat nr. 390. □ Ärijuhi kõnetunnid kella 3—4.

Nr. 255 — Kesknädalal, 6. (19.) nowembril 1913 — 9. aastakäik

Et Eesti Kirjanduse Seltsi liikmete nimekiri aastate jooksul wananenud on ja liikmete elukutse ja adresside poolest enam küllalt täielik ei ole, palutakse kõiki seltsiliikmeid tungiwalt, kuni selle kuu lõpuni oma perekonnanime, nime ja isanime, elukutset ja lähemat adressi (maal: kihelkond, wald ja postkontor, linnades: uulitsa nimi, maja ja korteri nummer) lahkeste postkaardiga Seltsi kassahoidja A. Kitzbergi nime peale, Tartus, Suurel turul nr. 12 teatada ja juurde lisada, missuguse seltsi-usaldusmehe ehk raamatukaupl. kaudu neile aastaraamatut wähema postikuluga kätte saata wõib. Kellel weel liikmemaksu õiendada, palutakse seda ühes ära saata.

Eesti Kirjanduse Seltsi eestseisus.

M. H. Kymmeli
I. sorti riisitärklis,
kõige uuema walmistamisewiisi järele tehtud, wõrdlemata heade omadustega, mõõduka hinna eest igas suuremas kolonial-, rohu- ja wärwikaupluses saada.

Ilmuſiwad trükist 1914. a. jaoks:
Meie Matsi tähtraamat.
Piltidega kauniſtatud nalja- ja kõige täielikum adreſſkalender. Hind 15 kop.
Teaduse tähtraamat.
Igapäewaſes elus tarwisminewate juhatuste ja teadetega, maa ja linna rahwale. Hind 15 kop.
Saada igalt raamatumüüjalt. Pealadu „Teadus" Harju ja Rüütli uul. nurgal 46/15 (Endiſes A. Buſchi raamatukaupl. ruumides).

Hea juhus ostmiseks!
J. Kefftleri akwarellid Peterburiſt, odawalt müüa :: ::
J. C. Steinfels'i juures Kinga uul.

Awalik teade.

Kuulutatud „Edu" kalendri aſemel ilmus „Mõtte" kirjaſtuſel 1914. aastaks „Edaſi" kalender. Nime muutus ſündis etteaimamata põhjuſtel; ſiſu peale ei awaldanud ſee mingiſuguſt mõju. Siſu wäärtuſe üle otſuſtawad lugejad. Kirjaſtus tegi oma poolt kõik mis wõimalik, et kalender parem ſaaks kui harilikult teiſed eestikeelſed kalendrid. Kirjandusline liſa on ſuurem kui ühelgi teiſel Eesti kalendril. Niiſama on ka kalendarium täielikum kui teiſte kirjaſtuſte kalendrites. Tekſti ſelgituſeks ja iluſtuſeks mitukümmend pilti. Hind kõigeſt 25 kop. Müügil kõigis korralikkudes Eesti raamatukauplustes.

Huwitaw maakorralduſe katſe.

Inglismaa, kes oma riikliſe korralduſe poolest muuſt Europaſt aastaſadaſid ette on jõudnud, töötab nüüd maakorralduſes uut ſammu astuda, millel mitte wähem tähendus ei ole kui 200 aasta eeſt läbi elatud tööstusliſel rewolutſionil, mis kõik ſeniſe tööstuſe olu täieste ümber muutis.

Inglismaa pind on peaaegu täieste ſuurmaaomanikkude käes. Talupoega, wäikepõllupidajat ſeal peaaegu ei ole ja iſegi linnad on ſuurelt oſalt eraiſikute maa peale ehitatud, kes majadeomanikkudelt päratumat makſu wõtawad. Kuid ſuured maalordid ei pea maad mitte põllumajandusliſe ſihiga oma käes, waid tarwitawad ſeda jahipidamiſeks, ſpordiplatſideks jne. ja annawad rentnikkude kätte. Selle läbi on põllumajandus Inglismaal ikka enam ja enam tagurpidi läinud. Erikomiſjon, kes ſelle küſimuſe harutamiſeks aſutati, on terwel maal uurimiſi toime pannud ja 2759 maaomaniku, rentniku, tööliſe, kaupmehe, waimuliku ja teiſte maal elawate iſikute käeſt teateid ſaanud ja need iſeäraliſes aruandes awaldanud. Selle järele on põllutööliſe ſeiſukord wäga wilets. Ta ſaab nii wähe palka, et ta korralikku korterit ei wõi pidada ja eneſele ning perekonnale tarbe järele toiduſt muretſeda. Kuna wabrikutööliſte ſeiſukord märkſa parem on, ſiis on ka ſurewus põllutööliſte keskel ſuurem kui wabrikutööliſte keskel. 1905.—1909. aaſtani oli ſurnute ſeas maal poolteiſt korda niipalju tiiſikuſehaigeid kui linnades, mis halbade korterite ja alatoitluſe tundemärk on.

Wanaſt oli Inglismaa põllutööliſe ſeiſukord parem: igal tööliſe perekonnal oli tükike maad tarwitada. Kuid aja jooksul on ſee nende käeſt ära wõetud. Selle tagajärjel kaob rahwas maalt, põld jääb harimata.

Ingliſe wabameelſete keskel on laialt mõte liikumas kõike maad riigi omanduſeks wõtta, muidugi nende praeguſtele omanikkudele kahjutaſu makſtes. Aga kuna loota ei ole, et ſee plaan parlamendis enamuſt leiaks, ſiis tahetakſe wähem käremeelſete abinõudega hädale paranduſt otſida ja ſelleks paneb nimetatud erikomiſjon järgmiſi teeſid ette:

Iſeäraliſte ametikohtade läbi tuleb kõigil pool palga alamäär kindlaks teha, mis põllutööliſtele inimeſewääriliſt ülespidamiſt kindluſtaks, peale ſelle tuleb Inglismaal ja Waleſis umbes 120.000 põllutööliſe-kohta aſutada, igaüks umbes poole wakamaa aiamaaga, mida ſunduslikku oſtu teel wõib omandada. Edaſi tuleb rohkeſte wäikekohtaſid aſutada ja rentnikka kõrgete rendihindade ja ülekohtuſe kohaſt lahtiütlemiſe waſtu kindluſtada. Kui tööliſte palga alamäära kindlakstegemiſe tagajärjel põllupidamine ennaſt enam ära ei taſu, ſiis tuleb kõrget renti alandada.

Selle põhjusmõtte läbiwiimine on uuenduſe kõige tähtſam punkt. Ei ole ju ſuuremat ülekohuſt kui tööliſe palka, toiduſt ja korterit pigiſtada ſeks otſtarbeks, et maaomanik kallimat rendiraha wõiks ſaada.

Edaſi kawatſetakſe jahiſeaduſi muuta ſes mõttes, et rentnikka ſuurte kahjude eeſt kaitſeda, mis jäneſed, faſanid ja teiſed loomad nende põldudele ſagedaſte teewad. Wiimaks tahetakſe riigi poolt põllupidajatele maa omandamiſeks laenu anda — $^4/_5$ oſtuhinnaſt —, mis laenaja protſentidega 70—75 aaſta jooksul tagaſi peab makſma.

Selle uuenduſekawa awaldas riigiſekretär Lloyd George hiljuti ametlikult ja ſeletas oma kõnes, et miniſtrite kabinet need ettepanekud ühel häälel waſtu on wõtnud. Uuenduſe eſimene ſamm olla, et riik täiewõimuliſe kontrolli maa monopoli üle ſaab. Kuna ettewõtte keſtwus iga tagajärjerikka tegewuſe eſimene tingimine on, ſiis peab ka põllupidajatele wõimalikuks tehtama oma majapidamiſe juurde jääda. Selleks tahetakſe iſeäraline miniſterium oma alamate ametikohtadega aſutada, kelle hooleks põllumajanduſe edendamine ja põllupidajate kaitſe on. Kui ſuurmaaomanik — landlord — oma rentnikule üles ütleb, ſiis wõib rentnik kaebtuſt tõſta ja miniſterium tunniſtab ülesütlemiſe tühjaks, kui ſee küllalt põhjendatud ei ole. Seſt mitte ſuurmaaomanikkude — landlordide — kaſud, waid rahwa huwid rentnikkude ja tööliſte tuludega nõuda walitſuſe kõige ſuuremat tähelepanekut. Kõik teiſed küſimuſed pidada ſelle alla anduma.

Nõnda Ingliſe walitſuſe waated.

Kusjuures meeles tuleb pidada, et õiguſline kord Inglismaal waremine wälja on kujunenud ja kindlamine juurdunud kui üheski teiſes riigis ning et ka käſilolew uuendus ainult õiguſliſe korra täielikumat aſtet tähendab.

Meie juures ei ole küll maaomanduſe ſeiſukord niiſugune, nagu Inglismaal, aga kõiki halbtuſi, mis Ingliſe erikomiſjon on leidnud, tuntakſe ka meie maal. Kui aga ſiin õiglaſeſt rendimääramiſeſt wahekohtu läbi ehk ka talu õunapuude kaitſeſt jäneſte eeſt juttu on tehtud, ſiis on ſee teatawalt poolt ikka ſelle põhjenduſega tagaſi lükatud, nagu oleks ſee erainimeſte õiguſte rikkumine.

On mitmeſuguſt „õiguſt" ühe päikeſe all!

Elektriwalguſtus Wenemaa linnades.

Aaſtat kümme tagaſi peeti elektriwalguſtuſt Wenemaa linnades äsna põhjendatult uhkuſeasjaks; oli ju tõepooleſt linnaſid, kus elekter öösel uulitſaid walguſtas, ainult mõnikümmend. Praegu on aga ſellel alal ſuuri eduſammuſid märgata. Iſeäranis wiimaſte wiie aaſta jooksul on palju linnaſid elektriwalguſtuſe ſiſſe ſeadnud kas iſe, ehk on nad ſelle juures aktſia-ſeltſide „abi" tarwitanud. 1904. aaſtal oli arwuſtikuteadete järele elektri-walguſtus ainult 72 linnas, kuna linnade ja ſuuremate alewite arw 1084 oli. Kolm aaſtat hiljem walguſtas elekter juba 86 linna; nendeſt oliwad Europa Wenemaal 62 linna ſelle õnne oſaliſed, 6 Siberi, 11 Kaukaſia, 6 Poolamaa linna ja 1 Keſk-Aaſia linn. Käesolewal aaſtal kogutud teadete järele walguſtab aga elekter 150 linna, mitmes linnas ja alewikus (Kowno, Aſhabad, Narwa-Jõeſuu jne.) oliwad ſiſſeſeadmiſe tööd teadete kogumiſe ajal teokſil, kuna mitmes kawatſuſed lähemas tulewikus lubatakſe täide ſaata (Oſtrog, Noworoſſiiſk, Petropawlowſk, Sõsran jne.).

Elektriwalguſtuſe ſiſſeſeadmine ei ole päewaküſimuſeks mitte ükſi ſuuremates linnades, waid paljud wäikeſed kreiſi linnad awaldawad ſellel alal palju energiat ja huwituſt. Muu ſeas kuuluwad ſiia hulka mitmed meie kodumaa linnad, nagu Wiljandi, Pärnu ja Wõru. Eſimeſes kahes nendes walguſtawad juba heledad elektrilambikeſed õhtuti uulitſaid, kuna Wõru linnale tänawu kewadel linnade ja ſemſtwote laenukaſſaſt pikema aja peale elektriwalguſtuſe ſiſſeſeadmiſeks laenu lubati. Oli aeg, kus wäikeſed linnad petroleumi lampide aſemele Lux-lambid ja petroleumi gaaſi lambid tarwituſele wõtſid, kuid warſti ſelgus, et ſellel walguſtamiſe wiiſil palju puuduſeid on. Kõige pealt on nimetatud lampidega walguſtamine kaunis kallis, ſeſt et petroleumi hinnad wiimaſte aaſtate jooksul järjeſt on tõusnud ja teiſeks läkſiwad lambid ja iſeäranis tulewõrgud ſagedaſte rikki.

Samuti palju tüli ſünnitab gaaſi-walguſtus. Et linnad ſeda ka aru on ſaanud, ſeda näitab muu ſeas asjalugu, et gaaſi-walguſtuſe tarwituſelewõtmine õige wähe on kaswanud. 1904. aaſtal oli gaaſi-walguſtus tarwituſel 33 linnas, käesolewal aaſtal kogutud teated nimetawad aga ainult 39 linna. Julgeſte wõib ette kuulutada, et järgnewa 10 aaſta jooksul weel wähem uuſi gaaſiwabrikuid aſutatakſe.

Elektriwalguſtuſe käes on tulewikus ſeega kahtlemata üliwõim, ja wõib oletada, et wiſtiſte ühtegi linna pole, kus elektri küſimus mitte mõtteid ja arwamiſi poleks tekitanud. Meie oludes peawad aga linna-omawalitſuſed, nagu muinasjutus kangelane, teelahkmel ſeiſatama, et otſuſele jõuda, kumba rada aſtuda. Tahab linn omal jõul iſe elektriwalguſtuſt ſiſſe ſeadida, ſiis peawad kahjuks nii wäga paljud rahapuuduſel mitu aaſtat kannatlikult ootama; annawad linnad eksploaterimiſe õiguſe aga aktſia-ſeltſide kätte, ſiis kiirgab elekter waſt aaſta poolteiſe päraſt juba uulitſal. Mitmed linnad lonkawad juſt ſellepäraſt mitu aaſtat kahes mõttes, et nad ei ſuuda otſuſele jõuda, kumb tee parem on. Waatame kudas kujuneb ſee küſimus tegeliku elu peeglis.

Praegu on ligi 45% linnadeſt, kus elektriwalguſtus ſiſſe on ſeatud, mitmeſuguſte aktſia-ſeltſide käes; teiſtes on linna-omawalitſuſed elektri peremehed ja ainult mõnes ükſikus (Saratow) on oſa walguſtuſt linna käes, kuna oſa walguſtamiſt eraſeltſide käes on.

Era-ettewõtjatele on elektri jõu eksploaterimine niihäſti walguſtamiſeks kui ka jõumaſinate käimapanemiſeks üks kaſulikumateſt ettewõteteſt. Harilikult kujuneb lugu ikka nõnda, et era-ettewõtjad elektri eeſt palju rohkem nõuawad kui linnad. Wõetakſe 30—40 kop. kilowatt-tunni eeſt. Nõnda, näituſeks, makſab kilowatt-tund Kiiewis 25 kop. Smolenskis — 30 kop., Woroneſhis — 32 kop., Taganrogis — 35 kop., Tomſkis ja Ufas — 40 kop. jne. Miſſuguſt kaſu ſaawad aga era-ettewõtjad, ſeda näidaku järgmiſed read.

1912. aaſta eeſt wõis „Всеобщая комп электричества", kelle käes mitmes ſuuremas linnas walguſtamine on, peale mitmeſuguſte kulude ja liſataſude mahaarwamiſe oma liikmetele 9% diwidendi makſta. 1.295.000 rbl. põhjuskapitali pealt. 1911. aaſtal makſeti diwidendi 8%. „Общество электрич. освѣщенія 1886 г." ſai 1912. aaſtal 5.347.884 rbl. puhaſt kaſu ja wõis ſeega 11% diwidendi makſta. Mitte wähem ei ole ka teiſte ſelleſarnaſte ſeltſide puhas kaſu.

Iſeäranis hoolſalt püüawad wäljamaa ſeltſid oma kapitali elektriwalguſtamiſe ſiſſeſeadmiſeks Wenemaa linnades käima panna. 1912. aaſtal töötaſiwad ametliſte teadete järele Wenemaal 4 wäljamaa aktſia-ſeltſi, kelle ülesandeks oli elektri-walguſtuſt ka linnades oma kätte wõtta. Põhjuskapitali oli nendel ſeltſidel kokku 7.113.000 rbl. Olgu juurde tähendatud, et kõik elektriwalguſtamiſe ſeltſid püüawad ſündikatſid aſutada, et ſelle läbi wõimalik oleks rohkem kaſu ſaada. Nõnda, näit., on teada, et „Общ. электрическаго освѣщенія 1886 г." oſanik on kahes ſama ſihiliſes ſeltſis — „Электрическая сила" ja „Иматра".

Senini laskſiwad linnade omawalitſuſed ennaſt aktſia-ſeltſide poolt hõlpſaſte petta, ſeſt wiimaſed ſuutſiwad alati ikka tõeks teha, et nende läbi walguſtus palju odawam tuleb kui linnal eneſel. Wiimaſtel aaſtatel, kus aga teiſte linnade tegewus näitab, et linnadel eneſtel hoopis kaſulikum on elektrit muretſeda, käidakſe aktſia-ſeltſidega hoopis ettewaatlikumalt ümber. Linnad püüawad iſegi enne lepingu lõppu ennaſt aktſionäride küüſiſt wabaſtada, kui majanduſliſed olud ſeda wähegi lubawad. Nõnda, näit., tahawad Smolenſk, Woroneſh ja Ufa lähemas tulewikus iſe elektri peremeheks ſaada.

Sarjaja nr. 11

on tänaſel numbril kaaſas.

Sent M'aheſa.

Üks Baltimaalt põlwenew tantſijanna.

Olen ſagedaſte awatluſt tunnud ette kujutada, miſſuguſed olid pühad tantſud Greekas, Egiptuſe, Aſſüria, Babilonia templites. Millalgi ei ole mulle ükſki moodne tants, ükſki balett, ükſki teater andnud ſeda muljet, mida minus on äratanud wanade ſkulpturide nägemine kaugete, allawajunud Hommikumaade eluſt ja iluſt: inimlik kuju kehaſtamas jumalikku mõtet, miimiliſed etenduſed wäljendamas üleloomulikka ideeſid, rütmiliſed liigutuſed tõlgitſemas maiſe elu ſaladuſt ja igatſuſt.

Kõigiſt kunſtideſt oli muiſtſetel haridusmaadel tants uſuliſte ſaladuſte ümber kõige tähtſam. Uueaegſetel haridusmaadel on tants kuldwaſika ümber kõige tähtſam!

Ükskord olen ma meie aja inetuſe keskel eneſe ſiiski ligidal tunnud Hellaſe bachantide ja muuſade imetaolikule ülestõusmiſele. See oli aaſta 4 eeſt, kui ma paaril — kolmel õhtul Iſadora Duncani nägin. Bachantidel, muuſadel, nümfedel, mis tänu Wana-Greeka ſkulptoritele marmoris ja waaſidel on edaſi pärandatud ka uude maailma, olid muiſtſes Hellaſes ja Jonias kahtlemata elawad eeskujud olemas. Kui Hellaſe ja Jonia meiſtrid oma aja elawaid naiſi jumalikkudeks kujudeks ümber muutſid, ſiis nägin ma nüüd neid jumalikka kujuſid Iſadora Duncani näol elawaks naiſeks-tantſijannaks tagaſi muudetud olewat. Pean tunniſtama, ma ei olnud ſuutnud eneſele ette kujutada, et tõelikkuſes midagi ſarnaſt olemaski wõib olla. Eſimeſt korda ſain ma nüüd õieti aru nende Nietzſche ſõnade täieſt tähenduſeſt:

„Im Tanze nur weiſs ich der höchſten Dinge Gleichnis zu reden (ainult tantſus tean ma kõige kõrgemate asjade wõrdluſt ilmutada)".

Duncani tantſu algallikaks oli muiſtſe Hellaſe hinge ja keha kõige luulelikum ſümbolika, kõige kaunimad ſeiſakud ja liigutuſed antikidelt kujudelt, waaſidelt ja reljefidelt. Tema tants püüdis kõige kõrgemate asjade muinasjutulikult iluſaks ja loomulikuks wõrdluſeks olla. Lihtne näitelawa kahe halja puu wahel, roheline waip, hall-ſinine tagaſein — aga ilmus Duncan, kerge, paljasjalgne nümfe põlwini ulatawas Greeka riides, ja wäike eſtrad ſai muinasjutte winetawaks lagendikuks Alfeioſe wõi Iliſſoſe kaldal, kus „Pan ja Echo" ümber ekſiwad ja wallatades ja ihaldades teineteiſt taotawad. Wõi jälle ilmus Duncan kui „Narkiſs allikal", peaaegu liikumata eneſe ette weepeegliſſe wahtides, pehmetel hõljuwuſtel paremale ja pahemale poole painudes, wäheſtes loorides, ja neidki ükſteiſe järgi langeda laſtes. Mis on ſee, mis tema pilku weetleb? Tema eneſe kuju, tema enſe imetluſewääriline nägemus kriſtalliſes peeglis.

Minu otſtarbeks ei ole ſiin lähemalt Iſadora Duncani kunſti waatlemiſeſſe anduda — ma tahtſin ſeda ainult meelde tuletada. Kui palju luulelikka kujuſid on ta elawaks teinud! Unuſtamata on mulle meelde jäänud ta „Orfeuſe ja Eurydike" rändamine ſurmawarjudes, Glucki pühaliku muuſika ſaatel. Unuſtamata tema katmata, loorides ſäraw Primavera — kewade-tants, Botticelli tuntud maali järel.

Duncani järgi on mul juhuſt olnud weel mõndagi kuuluſt tantſijannat waadata — aga Duncan on mulle olnud ſelleks pimeſtawaks walguſeks, mille järgi ma teiſi walguſi mitte küllalt heledalt ei ole näinud. Duncani magedate jäljendajate aſemel waatan ma ſuurema lõbuga weel baleti häſtitehtud piruette, ma wõin neid iſegi teatud imetluſega waadelda nende mehanikaliſte raskuſte ärawõitmiſe päraſt. Aga ainult Duncanis olen ma arwanud aimawat ſeda tõotuſt ja tunnismärki, mida Duncan iſe ühes oma ſätendawas kõnes (The Dance Of The Future) tulewiku-tantſijanna õigeks tunnismärgiks peab: the highest intelligence in the freest body — kõige kõrgem waim kõige wabamas kehas.

Nüüd hiljuti, käesolewa aaſta oktobrikuul, nägin ma ometi ühe uue ja ootamata andeproowi tantſukunſti alal. Tantſijanna, kes oma jõupingutuſed peaasjalikult ſelleſſe paneb muiſtſe Egiptuſe templiſeinade maaliſid ja ſfinkſide kulturi elawaks teha. Selle tantſijanna warjunimi on Sent M'aheſa. Tema õige nimi kuulub üks Balti aadelinimi olewat.

Sent M'aheſa eſines paari nädala jooksul Helſingis: esmalt „Seurahuone" piduſaalis, ſiis biografteatris „Maximis". Nõnda ſiis, kahjuks, wähekunſtiliſes ümbruſes ja kõike muud kui wäljawalitud publikumi ees. Aga Sent M'aheſa harulduſelt walitud ja ſtiilikindel kunſt oli mulle tõelik üllatus. See käis palju üle mu ootuſe. See ei olnud Iſadora Duncani Hellaſe rütmuſeſt ja luuleſt ſäraw muinasjutuline tants: nüüd nägin ma ſeiswat ja ſammuwat Egiptuſe pühatantſijannat, iſeäralikku riiet kandwat, nurgeliſt ja müſtikaliſt. Ma iſtuſin Niiluſe kaldal waaraode maal, ja mu ees oli Iſiſe teeniſtus.

Sent M'aheſa eſimeſe etenduſe eſimene „Templitants", kus tantſijanna end kogu aja profilis näitas, oli otſekui Egiptuſe templi- ja hauakatakombide maalide tumm, järkjärguline lahtirullimine — eſitus Egiptuſe kunſti ajalooſt. Aga ſee oli ühtlaſi ka uſuline müſteriumimäng poolhämaras altaril põlewa ohwrituke ümber. Ükſluiſed, tarretanud ſeiſakud ja liigutuſed nagu parallelism ja alliteratſion muiſtſe Egiptuſe ükſluiſe luule wormilülides. Imelik muuſika, taſaſte pillide eſitatud. Eesriie, ja tantſijanna ilmus uueſte „Sõjatantſuks" ümber muudetult, heledalt walguſtatud tagaſeina waſtu. Siin tantſis nüüd nagu metſikuks pealetungimiſeks ja tagaſitõrjumiſeks üles tõusnud tumekollane muumia, ühetaſaſe kehaga, kiwinenud näoilmetega, kaſtagnette kokku lüües. Rõhutatud Egiptuſe tõutüüpus, kitſa, õladele wajuwa pruuni, narmaliſe peakattega, heleſiniſte, ahtakeſte, natuke wiltu ſeiswate ja otſekui teiſeſt maailmaſt waatawate ſilmadega, kätel ja jalgadel, mis wäikſed ja kenad, laiad kuldwõrud, keha alumine oſa metalliſte naaſtudega kaetud ja naba paljas. Et wanad egiptlaſed iluſateſt, wäikeſteſt naiſe käteſt ja jalgadeſt oskaſid lugu pidada, ſeda näitas iſeäranis gratſiöslik „Naiſe wõidutants". Kerge libiſemine paremalt poolt pahemale poole ja pahemalt poolt paremale poole, keha alumiſt oſa mähkis roheline gaaſiriie, kõrwutijooneliſelt pea kohale üles tõſtetud ja ettepoole ulatatud käed pidaſid tſümbali, ja kui teine ſiniſe käewõruga ehitud käſi näpuga otſekui edwiſtades tummaſſe helitrummiſſe lõi, mida teine ſamaſugune käſi hoidis, ſiis oli kangeſtatud käe- ja ſõrmeliigutuſtel wäga kokkukõlaline ſarnadus kuninganna Tii nõidliku käerühiga Amenofis III hauamaalil. Suure, tõſiſe uſuliku müſteriumi algkujuks muutus Sent M'aheſa eſitus jällegi „Iſiſe tantſus". Inimeſe waimul näiſid tiiwad, iga liigutus oli palwe, tiibade aegajalt awanedes, kõrgele tõuſtes ja maha wajudes ning wiimaks kõrgeks, laialilaotatuks, wõitwaks ſeiſakuks tarretades.

Pimedaſt üles tõusnud Egiptus, haridus-elu, wõib olla, kõige wanem maa peal, inimeſe waim otſekui oma igatſuſte eſimeſi ſuuri wõituſid pühitſedes!

Aga ma ei pea ſiin mitte ära unuſtama nimetamaſt weel Sent M'aheſa „Siiami tantſu", kõige iſeäralikumat ja ootamatumat tema miimikaliſteſt ettekanneteſt. Eesriide kerkimiſe järgi mõjus ſee nagu Ida elawa ebajumala-kuju nägemine pimeſtawa walguſtuſe raamis. Tema pead kattis rikkalik keedeſt ja ma ei tea milleſt kiirgaw peakate, jalas olid muſtaſt tooresſiidiſt ſäärikud, käed ja naba paljad. Silmad ei liikunud, huultel wiibis miskiſuguſe tarretanud naeratuſe lõpp wõi algus. Kui kõhnad olid need käed, kui kangeſtatult liikuſid ſõrmed, kui wiiraſtusliſt warjuſid jooniſtaſiwad nad tagaſeinale! See kuju „tantſis" imelikka, ſakapäraſeid liigutuſi tehes kogu aja paigal ja „tantſu" lõpp oli ſee, et kuju ühele jalale ſeisma jäi, teine jalg umbes nagu toonekurel ſeiswat jalga waſtu toetatud.

Wäheſed terwitaſid Sent M'aheſa muiſtſe Egiptuſe waimu nähtawale manamiſt. Weelgi wäheſemad mõiſtſiwad tema „Siiami tantſu." Kunſt on ſaladuslik läbikäimiſe keel inimeſte keskel — ja Sent M'aheſa hieroglüfiliſe kunſti keel jäi ſuurele enamuſele weidraks ja wõõraks, milleſt kas ſugugi mitte aru ei ſaadud wõi hoopis waleſte aru ſaadi. Naerdi ja nuriſeti waljult. Soowiti näha jalakeerutuſt ja harakatantſu löömiſt.

Miſſugune kuriſtik, ütleſin ma eneſele, meieaegſe hulkade maitſe ja ſelle wana ja püha maailma wahel. Ma ei tea, kas ſa ſuure enamuſe ſilmis kunagi wõidad, Sent M'aheſa. Neegrite tants „Tango" teeb praegu oma wõidukäiku läbi kapitaliſtlike Europa. Ma ei tea, kas ſul küllalt kehaliſt ja rahaliſt jõudu jatkub neegrite tantſu läbi lüüa, Sent M'aheſa!

Guſtaw Suits.

Põranda- ja woodlwaipaſid
ſuures wäljawalikus ſoowitab odawalt
S. Karja uul. 9, 28. Karja uul. 4. **A. Luup.**

Tuleb aga ſilmas pidada, et omawalitſustel wäga raske on enne lepingu lõppu niiſuguſt kaſutoowat ettewõtet, nagu elektri jõu walmistamine, erakapitali käeſt wälja lunastada. Et ſeltſid küünte ja hammastega oma ettewõtteid kaitſewad, ſeda näitab muu ſeas ka Belgia ſeltſi praktika, kes nõus on wisliste oma waguni lokſidega ka wiimaſe päewa laupäewal rahulikult Tallinna uulitſatel jalgſi-käijatega wõidu ajama.

Kudas ſee wõimalik on, et ſeltſid oma oſanikkudele üle 10% diwidendi wõiwad lagedaste maksta, ſeda näitawad ſelgeste järgmiſed arwud. Saratowis läks möödaläinud aastal kilowatt-tund linnal omal maksma 4 kop., Koſtromas — 6 kop., Krasnojarskis — 7 kop., Tifliſis — 16 kop. ja kõige rohkem Tſchernigowis ja nimelt — 20 kop. Harilikult wõtawad ka linnad elektri eeſt õige kõrget hinda, ſagedaste 4—5 korda rohkem kui omal maksma tuleb, kuid ſelle üle oleks nuriſemine aſjata, ſeſt ſaadud kaſu tarwitatakſe ühel ehk teiſel wiiſil linna hea korra peale ära. Linnad wõtawad kogutud teadete järele 22—30 kop. kilowatt-tunni eeſt. Nõnda wõtab Tſaritſõni linnawalitſus 22 kop., Tifliſis — 27 kop., Krasnojarskis 30 kop. Ka Tallinnas kawatſetakſe kuuluſele 30 kop. tunniſt wõtta. Harilikult on lugu aga ikka nõnda, et takſi kord-korralt alandatakſe. Seda lubawad muu ſeas Tiflis ja Krasnojarſk teha. Wiimaſes on hind ainult ſellepäraſt nõnda kõrge määratud, et „wastaſel korral tarwitajaid liig palju oleks kogunud ja kõikide ſoowi wõimata oleks olnud täita."

Et wäikſetele tarwitajatele walgustuſe ſiſſeſeadmine kulukas on, ſellepäraſt annawad mitmed linnad (Koſtroma, Tſaritſõn jne.) ſuurematele tarwitajatele eſiotſa eesõiguſe. Wähemate tarwitajate ſoowi täidetakſe alles päraſt kord-korralt.

Seega näeme, et linnadel õieti midagi kaotada ei ole elektriwalgustamiſe ſiſſeſeadmiſe juures iſe oma ettewõttel. Takistuſt wõib wähematele linnadele tarwilliſe krediidi puudus ſünnitada. Suurematel linnadel oleks aga aſjata kahes mõttes longata. Eraettewõtjate kõrged diwidendid mõjuwad juba küllalt rahustawalt ſelles mõttes.

M. Luts.

Wäljamaalt.

Mongolia ſoowid.

Eila jõudis üks Mongolia iſeäraline ſaatkond Peterburiſſe, kelle eesotſas Hutuhta peaminister ſeiſab. Saatkonna ülesanne on olnud diplomatiliſi, ſõjawäeliſi ja rahaliſi küſimuſi korraldada ja Wene-Mongolia waheliſt lepingut lõpulikult wälja töötada. Tähendatud lepingu põhjal omandas, nagu teada, Wenemaa kaitſewalitſuſe Hulha, põhjapoolſe Mongolia üle ja kindlustas hiljuti Wene-Hiina lepingu läbi ſelle endiſe Hiina prowintſi autonomia.

Wiimane õnnestatud diplomatiline ſamm Wenemaa poolt on Urgas iſeſeiswuſe liikumiſele hoogu andnud, ſaatkonna ſoow on nüüd mõjuda, et Wenemaa kaitſewalitſus ſamale aluſele ſeataks ja Mongolia wabaſtamiſes rohkem ühtluſt nõutaks.

Et ſelguſt ſaada, kui kaugele ſaatkonna püüded ulatawad, olgu tähendatud, et ainult põhjapoolne Mongolia Wene mõju all on, kuna Lõuna-Mongolias Hiinamaale tegewuſe-wabadus on jäetud, edelapoolne oſa ja Tiibet Inglismaa walitſuſe all ſeiſab ja Jaapan lõuna-ida maakonda oma mõjukonnaks peab. Tuleb tähendada, et Wenemaa ükſi ſelle läbi kaitſewalitſuſe Halha oma kätte ſai, et ta Inglismaa ja Hiina mõjukonnad makswaks tunnistas.

Wene diplomatide ſeletuſe järele ei aja Wenemaa Mongolias ühtegi õnnepolitikat, waid katſub oma Siberi piiril waheriiki elule kutſuda, mis Hiina koloniſerimiſe-plaanid ja ka muude wäljaaastumiste wastu tõkkeks oleks. Kui Wenemaa nüüd tõeste oma eſialgſeſt nõuſt kinni peab, ſiis ei wõi ta kõigile ſaatkonna ſoowidele mitte wastu tulla. Ainult kaubanduslisi küſimuste harutamiſe aſjus peab ta Mongolia peaministri ſoowid omaks tegema. Igaſugune õnnepolitika, mis meeldiwaid tootuſi kui ſee ka äratab, tooks ainult Kauges-Idas uuſi ſekelduſi, ja nende eeſt tahab ennaſt Wenemaa Saſonowi ſeletuſe järele kõigi abinõudega eemale hoida.

Greeka ſõjawäe kojuſaatmine

on nüüd lõpuks ſiiski käſile wõetud. Wäed wiidakſe 4 wana diwiſjoni aſukohtadeſſe ja ſaadetakſe ſealt laiali. Püſſi alla jäetakſe kokku umbes 55.000 meeſt. Kuna maawägi 6 nädala jookſul koju laſtakſe, ſaawad meremehed kohe wabaks. Türgi wangid, 40.000 ſoldatit ja 480 ohwitſeri, ſaadetakſe lähematel päewadel Greeka aurulaewade peal Türgimaale.

Serbia Saloniki ſadamas.

Greeka walitſus on nõuſolemiſt awaldanud Serbiale Salonikis üht oſa ſealſeſt ſadamaſt tarwitada anda. Aſja korraldamiſeks ſõidab Greeka kaubanduſe-minister iſiklikult Saloniki.

Kui palju maailm Prantſuſemaale wõlgneb.

„Journalis" awaldab ſenator Cornet kokkuwõtte rahaſummadeſt, mis Prantſuſemaa wiimaſel kolmel aastakümnel wäljamaa riikidele on laenanud. Selleſt ſaame järgmiſe pildi: 1884—1888 laenati Prantſuſemaalt 3.200 miljoni franki, 1889—1893 6.682 miljoni franki, 1894—1893 — 5.527 miljoni, 1899—1903 — 5.162 miljoni, 1094—1908 — 6.662 miljoni ja 1909 kuni 1911 — 5.543 miljoni franki. Peab weel tähendama, et nende arwude hulka niiſuguſed ſummad ſugugi weel ei ole arwatud, mis wäljamaa tööstuſe ettewõtetesſe, kaewandustesſe ja raudteedesſe on paigutatud. Wiimaſe kuue aasta jookſul on Prantſuſe rahaturgudel weel 29 miljardi frangi eeſt laenuſid realiſeeritud, nendeſt olid 21 miljardi wäljamaa paberid ja kõigeſt 8 miljardi Prantſuſe omaſid. Koguſumma on Prantſuſemaa terwelt $^2/_3$ oma liikuwaſt kapitaliſt wäljamaale paigutanud.

Mexiko aſjad

näewad endiſt wiiſi wäga kirjud olewat, hulk teateid on tulnud, kuid need ei anna ühtegi ſelguſt. Katoliku agenturi „Roma" ſõnumete järele olla Huerta paawsti wahekohut palunud. Paawst olla ka nõus Huerta palwet täitma, kas aga Ühisriigid paawsti wahelesegamiſega nõus on, näib enam kui kahtlane olewat.

„Aſſociated Preſs'i" teatel olla Ingliſe ſaadik Huertale ſeletanud, et Inglismaa kokkupõrkamiſe puhul Ühisriikiſid tõlbliſelt toetab. Huerta peale on ſee ſeletus õige rõhuwat mõju awaldanud.

„Daily Mailile" telegraferitakſe New-Jorgiſt, et preſident Wilſon kõigile Europa riikidele olla ſeletanud, ta ei jääda enne peatama kui Huerta Mexikoſt wälja on aetud ja ei põrkada ka ſõjariistade tarwituſelewõtmiſe eeſt tagaſi. Sakſamaa, Inglismaa ja Prantſusmaa olla ütelnud, et neil üks kõik on, kes Mexiko preſidendiks walitakſe, kui ainult rahu ja kord ſeal makſma ſaab. Need kolm riiki olla ka ſellega nõus, et Ühisriigid Mexikos ja Keſk-Ameerikas mõjule pääſewad. See olla Panama kanali awamiſe loogilik tagajärg.

Lord Muhamedi uſku läinud.

Ingliſe lord Headley Islami uſku minek on praegu Londonis pea-kõneaineks. Lord Headly on üks rikkamateſt Ingliſe aristokratideſt ja tuntud ſpordimees. Tema mõlemad õed on Ingliſe waimulikkudel naiſeks. Prantſuſe-Sakſa ſõja ajal ſõdis ta ſakslaste leeris. Tema maade ſuurus on umbes 16.000 wakamaad. Muhamedi uſku ülemineku põhjuſed on ſeni weel teadmata, kuid wiimaſel ajal ei ole ſee nähtus mitte ainuke. Londonis on kokku umbes 600 meeſt muhamedlasteks hakanud, nende hulgas ka õige rohkeſte Ingliſe aristokratiſid.

Wenemaalt.

Ministrite-nõukogu eſimees Kokowitſow oma wäljamaa reiſi kohta.

W. N. Kokowtſow on ühele ajakirjanikule järgmiſt awaldanud:

„Sõidan wäſinult Pariiſiſt ära, tagajärgedega ei wõi ma täitſa rahule jääda. Küll on minu pea-ülesanne, walitſuſe poolt kindlustatud 500 miljoni rublaliſe raudtee-wõla toimepanemine korda läinud, ſeſt Prantſuſe walitſus ei ole ſelleks mitte ainult oma kaaſabi lubanud, waid iſegi Prantſuſe pankade peale mõju awaldada tõotanud. Aga laenu ei ſaa enne toime panna, kui Prantſuſemaa oma ſiſemiſe laenu 1.300.000.000 rbl. ſuuruſes ära on korraldanud.

Raudtee laen jaotatawat mitme raudteeſeltſi peale ära. Laenu korraldamine ei puutuwat riigiwolikoguſſe, ſeſt et ſee walitſuſe ſiſemiſe korralduſe alla käiwat.

Weera Tſheberjaki protſeſs.

Kijewi lehed teatawad, et Weera Tſheberjak warguſe ja waraſtatud aſjade warjamiſe päraſt kohtu kätte on antud. Protſeſs tulewat ſiiſki alles tulewal aastal harutuſele, ſeſt et praegu liig ſuur ärewus Tſheberjaki aſjas walitſeb.

Iliodor kahjatſeb.

Tſaritſõniſt teatatakſe, et Iliodor oma kirikule wastuhakkamiſt kahjatſenud olla. Ta ſalganud oma eſiõpetuſed maha ja lubanud edaſpidi kirikuga rahus elada. Iliodori meelemuutus arwatakſe ſelleſt tulnud olewat, et kuulujuttude põhjal piiskop Hermogen Saratowiſſe piiskopi kohale tagaſi nimetatakſe.

Raudteeõnnetuſed.

Hiljutiste ſuuremate raudteeõnnetuste ſeas wõib järgmiſi nimetada: Wladikawkaſi raudteel jookſis Schahtnaja jaamas kaubarong teiſe jaamas ſeiſwa rongi peale. Tuli kokkupõrkamine, mille tagajärjel mitu wagunit ära puruſtati. Õnnetus tulnud jaamaülemuſe hooletuſe läbi, ſeſt tee jaama ette ſõitmiſeks olnud waba.

Wilna jaamas jookſis rong roobasteſt wälja, ſeſt et roopaſeadja rikki oli läinud. Roobasteſt jookſid wälja wedur, bagaſhiwagun ja weel kolm wagunit. Tee rikuti 80 ſülla kauguſelt ära. Õnneks ei tulnud inimestega õnnetuſi ette.

Moſkwas jookſis rong üleeila ööſel wastu jaamapeatuſt, kusjuures üks wagun täitſa puruks ja 8 wagunit wigastada ſaid.

Peterburiſt. 17. oktobri-ühiſuſe Sakſa grupe koosolek peeti pühapäewal ära. Koosolekuſt wõeti õige leigelt oſa, ſinna olid umbes 70 inimeſt ilmunud. Peale aasta-aruande wastuwõtmiſe ſeletab parun Meyendorff, ta lahkunud oktobristide erakonnaſt ſellepäraſt, et erakonnas kindlat ſihti ei olla ja ta rahwuslistes küſimuste ſallimatuſt olla üles näidanud. Parun Meyendorff ei uſu, et oktobristid pahemale poole kalduwad.

Eichorn ſoowitab riigiwolikogule ſellepäraſt arupärimiſt anda, et Baltimaal algkoolides emakeele õpetamine keelatud on. Parun Meyendorff ei pea arupärimiſt praeguſel ajal ſündſaks ja uſub, et ſeiſukord Riia õpperingkonnas iſeeneſeſt loomulikuks muutub, ſeſt et hariduſeministerium keeleküſimuſes muulastele järele ſoowiwat anda.

Kodumaalt.

—b— **Paideſt.** Wingu kätte ära ſurnud. Teiſipäewal, 5. ſkp. hommikul ſuri ſiin J. Molnik wingu tagajärjel ära. Laupäewal laſknud ta turwastega ahju kütta. Pühapäewa õhtul magama minnes teinud ſiis tema abikaaſa külma kartuſel ahjuukſe lahti, kuſt ööſel wingu tuppa tulnud. Kui ſiis esmaspäewa hommikul magajad kõige ootamiſe peale üleſſe ei tõusnud, läinud wiimaks Molniku ema neid äratama. Magamiſetuppa astudes tunnud ta kohe wingu lõhna. Magajad leidnud ta aga täieste kangeks jäänud olekus. Arstiabi andmiſel läks wiimaks korda ainult J. Molniku abikaaſat meelemärkuſele tuua, nii et ſee peale lõunat juba rääkima hakkas, kuna aga Molnik iſe wäheste elumärkidega meelemärkuſeta olekuſſe jäi, weriſt wahtu wälja ajades, kuni ta wiimaks, nagu nimetatud, teiſipäewa hommikul ära ſuri. Olgu tähendatud, et õnnetuid mitte teiſe ruumi ei paigutatud, waid laſti ſinnaſamaſſe jääda, kuſt neid õnnetus ſeiſukorras leiti. J. Molnik oli enne ärewuſeaastaid kohaliſe politſei ſekretäriks, kuſt ta aga oma waadete päraſt lahkuma pidi. Peale ſelle pidas ta wäikeſt mehanika töökoda ja ka eraadwokadi ametit. Ka oli ta weel mõne Eesti ajalehe kirjaſaatja. Wiimaſel ajal wõttis ta ka kohaliſe põllumeeſteſeltſi tegewuſeſt oſa ja mängis näitemängudes kaaſa. Kadunu oli aastate pooleſt paremas meheeas.

—l— **Pärnuſt.** Rahwakoolide direktor Rutſky ſõitis 4. now. Pärnuſt ära. Direktori ſiiaſõidu otstarbeks oli Tori kihelkonna-kooli juhataja M. Ollino ja konwendi riiu uurimine ja Pärnu linnakoolide rewiderimine. Juba mullu tekkis M. Ollino ja konwendi wahel ägedam riid aia- ja käſitöö õpetawaſt ärajätmiſe päraſt; nimelt jättis konwent aia- ja käſitöö taſu Ollinole ja abikaaſale ära, kuna neid aineid mitte küllalt otstarbekohaſelt ei õpetatawat ja õpilaſi aina mustaks tööle ſunnitawat. M. Ollino leidis ſelles ſeaduſewastaliſt palga wähendamiſt, algaſid kaebtuſed ülemuſele. Direktor kuulas üle niihästi M. Ollino, õpetaja Reitagi, kiriku eestſeisja kui ka hulga tunnismehi M. Ollino poolt ja konwendi ſaadikud. Kogutud materjal läheb Riiga harutamiſeks. Linnas kõige kauemine wiibis direktor linnakoolis. Eesti koolis wiibis direktor ainult wõimlemiſe tunnil, millega ta rahule jäi.

Tartuſt. Linnawalijate awalik koosolek, mida eduliſed walijad 5. now. õhtuks „Wanemuiſeſſe" tahtſid kokku kutſuda ja milleks laupäewal walijad toim. A. Jürgenſtein, inſ. Fr. Kangro ja trükikoja-omanik K. Sööt teadaandmiſe politſeisſe ära andſid, on politſei poolt ära keelatud.

Keelu põhjuſeks ſeletab politſei ſeda, et koosolek awalik pidi olema. Politſei ſeletuſe järele on niiſugustel koosolekutel ainult neil iſikutel oſawõtmine lubatud, kes linnawalijate nimekirja on üles wõetud. Koosoleku päewakorda oli walimiſetoimekonna aſutamine üles wõetud. Politſei ſeletuſe järele ei ole walijatele ſeaduſe järele lubatud oma keskelt mingiſuguſt komiteed wõi toimekonda kihutuſe ehk muuks otstarbeks walida. Wiimaks leitakſe teadaandmiſes ka ſeda puuduſt, et koosoleku programm mitte küllalt üksikaſjaliſelt teada antud ei ole ja ſellepäraſt waſt karta oleks, et koosolek ülesanneteſt kõrwale wõiks kalduda.

Iſeeneſeſt mõista, annawad walijad uue teadaandmiſe ſiſſe, aga ſee wõtab aega ja kahenädalaline tähtaeg walijate nimekirja täiendamiſeks ja wõlgnewate makſude korraldamiſeks lõpeb ruttu. Sellepäraſt peakſid kõik walijad eeltöödega ruttama ja õiguſeteadliſt abi, mis Rüütli uul. nr. 4, adwokat A. Ruus'i juureſt linnawalimiste aſjas makſuta ſaada on, tarwitama. Hra Ruuſi kõnetunnid ſelles aſjas on enne lõunat k. 10—12, p. l. k. 4—6.

— Kroonu kutſeharidusline kool Tartu. Kohalikule linnapolitſeile on ülemalt poolt järelküſimine tulnud, misſuguſe kutſeharidusekooli järele ſiin kõige rohkem tarwiduſt tundub, mida ſiin kroonu kulul wõiks awada. Walitſus kaldumat arwamiſe poole ſiin puutööliste kutſekooli aſutada.

Kaſaritſaſt (Wõrumaalt). Ei mõista maſinaga ümber käia. Wangste kuulus Kaſaritſa meeste ſepatööstus ei ole nüüdki weel täieste kadunud. Aga et meeste tehnikaliſed teadmiſed liig ühekülgſed on, ſiis wõiwad ettewõtted mõnikord ka nurja minna. Keegi Kaſaritſa mees oli ette wõtnud naftamootorit ſoetada. Maſin oli tal juba waremalt ostetud. Ta tellis Riiaſt jaokaupa tarwiliſed tükid, kodus ſepitſes oſa mootori jaguſid ja ſeadis kokku. Ühel päewal ſeati maſin ja mootor üleſſe ja otſustati proowi teha. Peagi oli mootor palaw, kuid minema ei läinud. Wiimaks, koleda kütmiſe järele, läinud mootor tulipunaſeks, hakanud korraga käima, aga nii ſuure hooga, et maſin wilja mitu wakamaad täis pildunud ja töörahwas hirmuga plehku piſtnud. Katſeid tehti niikaua, kuni politſei ilmus ja mootori tarwitamiſe ſeniks ära keelas, kuni aſjatundjad ta läbi katſunud.

Nh.

Riigiwolikogu.

(Peterburi telegrafi-agentur.)

Koosolek 5. nowembril.

Juhatab Wolkonski.

Jookswate aſjade hulgas on ſinodi ülemprokuröri teadaandmine, et ta 53.501 rubla nõudmiſe tagaſi wõtab. — Seda raha nõuti preeſtrite Siberiſſe ſaatmiſeks.

Ette loetakſe ſeaduſeandline kawatſus radiumi tähtſuſe kohta arstimiſel. Riigi kulul tahetakſe ülikoolidele wõimalikult ſuurel hulgal radiumi muretſeda, niiſama ka arstimiſe-aſutustele, milledele radiumi arstimiſeks tarwis läheb.

Schubinskoi juhib tähelepanemiſt ſuure mõju ja tähtſuſe peale, mis radiumil mitmeſuguſte haiguste arstimiſel on. Kõneleja astub üles Moſkwa ülikooli arstiteaduſe oſakonna nimel, kes lõpulikult otſuſele on jõudnud, et radiumiga arstimine kõige tarwilikum, tähtſam ja õnnelikum ülesleidus on, mis wiimaſe ſaja aasta jookſul korda läinud, ja palub riigiwolikogu eelnõu komiſjoni anda tema ſoowitawuſe läbiwaatamiſeks. Schubinskoi ettepanek wõetakſe wastu.

Päewakorrale tuleb Scheksna jõel olewa Tſheropowtſõi ſadama tarwitamiſe eeſt makſu wõtmiſe ſeaduſe eelnõu.

Miljutin näitab, et ſadam weel täieste walmis ei ole, mispäraſt ka makſuwõtmiſe-küſimuſe üleswõtmine enneaegne on. Oktobristide nimel paneb kõneleja ette eelnõu komiſjoni anda.

Siſemiste wee- ja maanteede walitſuſe ülem waidleb eelnõu komiſjoni tagaſiandmiſe wastu, ſeſt ſadam on täieste walmis.

Demtſhenko leiab, et ſadam makſu wiibimata makſma peab hakkama, ſeſt iga hõlpſuſe eeſt tuleb makſu makſta. Ja weeteede edaſpidiſeks parandamiſeks ja korraldamiſeks on raha tarwis.

Hääletamiſel otſustatakſe eelnõu komiſjoni tagaſi anda. Tagaſi antakſe komiſjoni ka ſamaſugune eelnõu Dnjepri jõel Aleksandrowski ſadama tarwitamiſe eeſt makſuwõtmiſe kohta.

Madruste wäeteenistuſe ſeadus.

Sõjawäe-mereasjanduſe komiſj. nimel juhib Lihatſhew tähelepanekut laewastiku wäeteenistuſe kohustuſe ſeaduſe tähtſuſe peale ja ſoowitab eelnõu wastu wõtta.

Kindral-ſtaabi ülem Shilinski ſeletab, et eelnõu kahes komiſjonis põhjalikult läbi on harutatud. See on kindlustuſeks, et eelnõu kroonule ja laewaomanikkudele wastuwõtmiſeks kõlbab. Kõneleja tuletab meelde raskuſi, mis merewäe-ametkonnal wiimaſe ſõja ajal kanda olid, ja tähendab, et harutuſel olew eelnõu mereministeriumile hädaste tarwilik on. Eelnõu kiirem läbiwiimine on wäga ſoowitaw. Sõjawäe-ametkond ei waidle eelnõus tehtud muudatuste wastu, waid palub ainult eelnõu rutem wastu wõtta.

Werſchinin ſeletab, et tööerakondlaſed eelnõu poolt hääletada ei wõi, mis militarismuſe kaswamiſele wiib.

Swegintſew räägib eelnõu wastuwõtmiſe poolt, ſeſt ka puudulik ſeadus on parem kui täielik teadmatus, ſeda enam, et mobiliſerimiſe korral ranna kaitſemiſeks tarwisminewad laewad ja inimeſed merewäeteenistuſeſſe ſaawad wõetud, kas ſeaduſt on wõi mitte. Parem on ſiis eralaewade teenistuſewõtmiſeks reeglid makſma panna.

Hääletamiſel wõetakſe ſeaduſe-eelnõu wastu.

Poolamaa maa-omawalitſus.

Päewakorrale tuleb järelküſimine walitſuſelt, kunas antakſe Poolamaal ſemſtwo ſiſſeſeadmiſe eelnõu riigiwolikoguſſe.

Jaronski tuletab meelde, et mõne kuu päraſt Wenemaa ſemſtwo-aſutuſed 50-aastaſt juubeli pühitſewad. Juubel tuletab poolakatele weel korra meelde, kui kaua neil käed ſeotud on ja kui palju aega on neil aſjata raisku läinud, mida üleüldſuſe kaſuks tarwitada oleks wõinud. Praeguſe aja ühiselulinemajandusline kord on nii keeruline, et kohaliku walitſemiſe ülesanded walitſuſel üle jõu käiwad. Sarnastel oludel on iga kaotſiläinud aasta Poolamaale parandamata löögiks. Riigiwolikogu peab oma hääletamiſega näitama, et eelnõu wastuwõtmiſeks wiimane ſilmapilk kätte on jõudnud.

Krahw Bobrinski ſeletab, et rahwuslaſed küſimuſe wastuwõtmiſe poolt hääletawad, kuid ſemſtwo-aſutuste wiibimata ſiſſeſeadmiſt Poolamaal ei nõua, ſeſt Lääne-Wenemaal on kubermangud olemas, milledel ſemſtwo-aſutuste ſaamiſes eesõigus on. Rahwuslaſed julgewad loota, et walitſus ſemſtwo-aſutuste ſiſſeſeadmiſega Poolamaal ettewaatlik on ja ära ootab, misſuguste tagajärgedega lähemas tulewikus ſiſſeſeataw linna-omawalitſus Poolamaal töötab.

Roditſhew ſeletab, et kadetid küſimiſe poolt hääletawad, ſeſt et nad põhjusmõtteliſelt üheõiguſluſe poolt ſeiſawad. Kadetid ei tunne õiglaste nõudmiste täitmiſes järjekorda. Järjekord on kõikide tarwis, ſamuti nagu õigluski, üheſugune.

Kerenski teatab, et tööerakondlaſed järelküſimiſe wastuwõtmiſe poolt hääletawad.

Hääletamiſel wõetakſe järelküſimine ühel häälel wastu.

Linnaſeaduſe 128. paragrafi muutmine.

Antonow toetab järelküſimiſt, kui kaugel on eeltööd linnaſeaduſe 128. paragrafi muutmiſes, mis linnadelt õiguſe ära wõtab kroonu waranduſe pealt linnamakſu wõtta.

Järelküſimiſe poolt kõneleb tööerakondlaste nimel Dſjubinski, rahwuslaste nimel Tomaſchewitſh. Järelküſimine wõetakſe ühel häälel wastu.

Saadikute ſõnawabadus.

Maslennikow toetab ſeaduſeandliſt kawatſuſt riigiwolikogu liikmete ja riiginõukogu walitud liikmete ſõnawabaduſe kohta ja ſoowitab kawatſuſt riigiwolikogu komiſjonidesſe wäljatöötamiſeks anda.

Kohtuministri abi Werewkin ſeletab, et ſeaduſeandliste aſutuste liikmete ſõna- ja mõttewabadus liikmete kohuste täitmiſe juures juba riigiwolikogu aſutamiſe ſeaduſes kindlatesſe piiridesſe on ſeatud ja nii autoriteetliste aſutuste poolt nagu riiginõukogu eſimene departemang ja ſenati kaſſatſioni-departemang ära ſeletatud. Seletus on ſarnaſes mõttes antud, et ſeaduſeandliste aſutuste liikmetel ſeaduſe järele nende kohuste täitmiſe juures täielik ſõna- ja mõttewabadus on, kuni ſee wabadus kuriteoks ei ſaa. Riigiwolikogu 7-aastane töötamiſeaeg ei ole walitſuſt uskuma panna ſuutnud, et ſeaduſeandliste aſutuste liikmetel piiramata ſõna- ja mõttewabadus peab olema, nagu ſee mõnes Õhtu-Europa riigis makſew on ja nagu ſiſſeantud kawatſus ka meil ſeda ſiſſe ſeada tahab. Koguni wastuokſa — walitſus on arwamiſes, et ſõnawabadus niipalju piiratud peab olema, nagu ſee riigiwolikogu aſutamiſe ſeaduſes ette nähtud. Walitſus ei leia wõimaliku olewat ſeaduſeandliſt kawatſuſt wastuwõetawaks tunnistada.

Malinowski ſeletab, et nüüd, kus ſeltskonna jõud uueſte käärima hakkawad, ſõnawabadus ſotſialdemokratlastele iſeäranis tähtſaks ſaab. Meie peame näitama, ütleb Malinowski, et eneste ja oma õiguste eeſt wõidelda oskame.

Aleksandrow näitab, et inimeſeſoo arenemiſekäik teatud politikaliſed ja kulturaliſed wäärtuſed wälja on töötanud. Nende hulka kuulub ka rahwaaſemikkude puutumatuſe ja ſõnawabaduſe eesõigus. Riigiwolikogu aſutamiſe ſeaduſe 14. paragrafi ja ſenati ſeletuſi ſelle küſimuſe kohta harutades ja autoritetliste riigiõiguſe-teadlaste arwamiſe peale toetades jõuab kõneleja otſuſele, et puutumatuſe eesõigus ſaadikute eluküſimuſeks on. Harutuſel olewat küſimuſt tuleb kui ajalooliſt ja üleüldis-inimlikku tõelauſet wastu wõtta (kiiduawalduſed pahemal pool).

Bakar tähendab, et parlamendiliikmete ſõna- ja mõttewabaduſe tarwidus tegelikuſt eluſt järgneb, ſeſt muidu oleks neil wõimata oma kohuſeid täita.

Jagodõnski leiab, et ilma ſõnawabaduſeta wõimata on ſeaduſi anda ja arupärimiſi awaldada. Kui riigiwolikogu liikmetel ſamaſugune ſõnawabadus oleks, nagu kõigil Wenemaa elanikkudel, ei oleks riigiwolikogu aſutamiſe ſeaduſe 14. paragrafi tarwiski.

Markow 2. leiab, et kawatſuſe algatajad keelepekſjaid karistuſeſt päästa tahawad. Kui meie kedagi ſüüdistame, ſiis peame ſelle eeſt ka kõlbliſelt wastutama ja igaühel peab õigus olema riigiwolikogu liikmeid laimamiſe eeſt kohtulikule wastutuſele wõtta.

Karaulow awaldab kahjatſuſt, et harutuſel olewa kawatſuſe üle lahkmõtted tekkiwad, kuna ta ometi wastuwaidlemata tarwidus on. Rahwaaſemikkude-kogule ei ole karistuſi tarwis. Tema liikmed ja juhatus oskawad iſe kõnelejatele piiriſid näidata ja ſõnu tarwilikkudesſe raamidesſe ſuruda.

Kawatſuſe harutamine jäetakſe pooleli.

Arupärimine ſtreikide kohta

Harutuſele tuleb rutuline arupärimine ſiſemiste aſjade miniſtrilt adminiſtratſioni ſeaduſewastaſe tegewuſe üle ſtreikideſt oſawõtjate tööliste wastu.

Skobelew peatab wiimaste ſtreikide juures ja tähendab, et ſuurem oſa tööliste ſtreikiſid ſellepäraſt nurja on läinud, et adminiſtratſion eneſe kapitali kaitſjaks ſeadis, ametiühiſuſed ära häwitas ja tööliste rahuliku majandusliſe ſtreigi wahele ennaſt ſegas.

Lütz ſeletab, et oktobristid arupärimiſe rutuliſeks tunnistamiſeks põhjuſi ei leia. Makswad ſeaduſed tunnistawad ſtreigiwabaduſe olewaks, kuid muidugi teatud piirides. Wägiwald ja ähwarduſed ei wõi karistamata jääda.

Markow 2. arwab, et ſtreigid rahwale üleüldſe ja töölistele iſeäraldi peale kahju midagi ei too. Streik kui wägiwald on kahjulik... sarnaſes riigis, kus riigiwõim ja kohtud olemas, mille abil igaüks oma õiguſi kaitſeda wõib. Markow toetab arupärimiſe rutulſuſt ſelleks, et ta arupärimiſt wiibimata tagaſi lükata wõiks. Kõneleja ſoowitab ſotſialdemokratlastel Wene tööliste nimel mitte üles astuda. Sotſialistid on tööliste waenlaſed. Tööliſed ſammuwad määramatalt ſeadusliku walitſuſe ja Wenemaa Iſewalitſeja jälgil.

Nikolajew teatab, et kadetid arupärimiſe rutulſuſt toetawad.

Hääletamiſel lükatakſe arupärimiſe rutulſus tagaſi, niiſamuti ka arupärijate ettepanek komiſjonile arupärimiſe läbiwaatamiſeks 2-nädalaliſt tähtaega määrata.

Järgmine koosolek on keſknädala õhtul.

Päewauudiſed.

Sakſa oktobristide otſus Lewſchini ringkirja ärakaotamiſe aſjus. Sakslaste oſakond oktobristide ühenduſes on oma minewa pühapäewaſel peakoosolekul Lewſchini ringkirja tüjakstegemiſt arutanud.

Selle kohta, kas ringkirja ärakaotamiſe üle duumaſſe arupärimiſt ära ei tule anda, ſeletas parun Meyendorff m. ſ., ta olewat täh. ringkirja päraſt würſt Manſõrewiga (Riiaſt) ja Sahlitiga (niiſamuti ſaadikuga Riiaſt) läbi rääkinud, kus kindlaks tehtud, et emakeelſet õpetuſt linnaalgkoolides iſegi ſeaduslikul teel ſaab ära kaotada, kuid keeldu, emakeeles õpetada, ei ſaa mitte ſeaduſe põhjal maa koolide kohta makſma panna. Selles mõttes, et ſeda keeldu ka maakoolide kohta laiendada, on inſpektorite ja kooliõpetajate pool küll ühiſeid nõupidamiſi olnud, aga need ei anna põhjuſt walitſuſele ſeaduſewastaliſt püüet ette heita.

Lõpuks tegi koosolek „Pet Ztg." teatel otſuſeks, et 17-nda oktobri ühenduſe Sakſa grupe wolikogus niipea ühenduſe juhatuſe ees ſammuſid astub, kui emakeelſe õpetuſe kitſendust Riia õpekonnas ka maa-algkoolide kohta läbi tahetakſe wiia.

Tänaſt lehte on 6 lehekülge.

Tänaſel numbril on E. G. Seeligeri romani „Peeter Voſs, miljonite waras“ 11. poog. kaaſas. Järg reedel.

Kindral Dſhunkowski koha kandidadid. „Denj“ kirjutab: Nagu kuulda, jaotatakſe kindral Dſhunkowski amet peale ta paleekomandandiks nimetamiſt kahe iſiku wahel ära. Sandarmi ülemaks kutſutakſe Tallinnamaa kuberner Koroſtowets, miniſtri abiliſeks ſaab Kurski kuberner Muralow.

Eeſtimaa Rahwahariduſe-ſeltſi eeſtſeiſuſele on tema palwe peale 7-klaſſiliſe emakeelſe tütarlastekooli aſutamiſe asjas nüüd Riia õpekonna kuratooriumiſt ametlik wastus tulnud, et kooliawamiſe ettepanek kuratori nõukogu kooſolekul 8. oktobril ſ. a. otſuſtatud on tagaſi lükata, ſeſt et ſeltſi ettepanekus 17. maiſt 1911. aaſtaſt ſaadik mingiſuguſeid muudatuſi ei olewat leida, mis ſelle ettepaneku kaſuks ſeltſile ſoowitawas mõttes kõnelekſiwad.

Tööliste-ſeltſid ja politſei. 20. okt. peeti Riias Balti puutööliste ametiühiſuſe aſutamiſe kooſolek ära. Põhjuskirja kokkuſeadjad teataſid, et politſei ühiſuſe liikmete nimekirja nõuab. Kooſolek tegi ühel häälel otſuſeks nimekirja politſeile mitte enne anda, kui ta ſellekohaſeid ſeaduſeparagrahwiſid ette ei näita, mis nimekirja wäljaandmiſt nõuawad. Läti leht „Latw.“, kelle järele ſee ſõnum toodud, teatab ühtlaſi ka, et politſei Riia weoühiſuſe eſimehelt nimekirja on nõudnud, teatcid küſides liikmete uſu, ſeiſuſe, ameti jne. kohta. Eeſtſeiſus otſuſtas asja peakooſolekule ette panna.

1. järgu maakaitſewäelaste õppeaeg. 1911. ja 1913. a. eſimeſe järgu maakaitſe-wäkke arwatud iſikutel on õppuſe-aeg Liiwimaal „Poſtim.“ teatel järgmiſele ära määratud:

Tartu maakonnas 15. maiſt ja 15 aug., Wiljandi maak. 20. aprilliſt, Wõru maak. 1. maiſt ja 15. aug., Pärnu maak. 1. maiſt, Saaremaal 1. maiſt ja 15. aug., Walga maak. 1. maiſt ja 18. aug., Wõnnu maak. 1. maiſt ja 15. aug., Wolmari maak. 14. apr. ja 17. aug., Riia maakonnas 15. maiſt.

Haigekaſſa aſutamine. Eeſtimaa wanema wabriku-inſpektori poolt on 5. ſkp. Kohila paberiwabriku juurde haigekaſſa aſutamiſeks luba antud. Seega on kümne ettewõtte juurde haigekaſſad aſutatud. e.

Toimetaja trahwimine. Liiwimaa kuberner on „Dſ. Balſs'i“ toimetajat ühe ſtreikide kohta käiwa juhtkirja päraſt 300 rbl. ehk kolmekuuliſe wangiſtuſega trahwinud.

.— **Linnawolikogu ligem kooſolek** tuleb 15. ſkp. raekoja ruumides kokku. Algus kell 6 õht.

Muuſika.

Täna õhtul on „Estonias“ **10. rahwakontſert**, milles peale orkeſtri ja keelpillidekoori toodete flööte (hr. A. Schutinski) ning oreli (hr. P. Südda) ſoolo-ettekandeid ja melodeklamatſioni pakutakſe. Orkeſtri eeskawas leiduwad muu ſeas Rubinſteini, Mendelsſohni, Adami, Berlioz'i ja hr. R. Kulli helitööd. Melodeklamatſioniks on Wene helilooja Anton Arensky kompoſitſion „Kui lõhnawad, kui wärsked olid rooſid“ walitud, mida hr. Th. Altermann muuſika ſaatel deklamerib. Kontſert algab kell 9 õhtul.

Paula Brehmi pühapäewaſel kontſerdil Helſingis on, nagu „Hufvudſtadsbladetiſt“ loeme, wähe rahwaſt olnud. Eeſti komponiſtide laulude kohta, mida n. B. ſel kontſerdil eſitas, ütleb nim. lehe arwuſtaja, et need iſeäranis komplitſeritud ei ole, kuid õige elewuſliſed.

Kool.

Riia politehnikumi metſaasjanduſe-oſakonna asjus. „Riſhſk. W.“ teatab, et ſeaduſe-eelnõu, mille järele Riia politehnikumi juurde metſaasjanduſe-oſak. awatakſe, lähemal ajal riigiduumaſſe antakſe.

Kirik.

Wene turu õigeuſu kabeli parandamiſeks ja ümberehitamiſeks on 141 rbl. 32 kop. wabatahtlikka annetuſi kokku tulnud.

Õpetaja Hermann Lezius läheb Tartuſt Samaraſſe õpetajaks.

Teater.

Wene näiteſeltskonna etendus „Eſtonias“ (Artſõbaſchewi „Armukadedus“) algab täna kell pool 9 õhtu.

Tööstus ja kaubandus.

Uued tellimiſed. Nagu „[illegible]nj“ teatab, on „Dwigateli“ wabrik wiimaſel ajal terwe rea ſuur[illegible]aid tellimiſi ſaanud. Teedeminiſterium on 3000 kaubawagunit tellinud. Sõjaminiſterium tellis 868 weowankrit ning 100.000 moonakaſti. Peale ſelle on weel 20 kolmanda kl., 10 teiſe klaſſi ja 2 ſega-klaſſiga reiſſijate-wagunit tellitud.

Põllumajandus.

Kihutuſe-kooſolekud põllumeestele. Pärnu Põllumeeste-ſelts kawatſeb „Poſtim.“ teatel terwet kihutuſe-kooſolekute rida oma ümbruskonnas toime panna. Kooſolekud on järgmiſte päewade peale määratud: Sauga Rängaküla koolimajas 11. now., Elbuküla koolim. 12. now., Nurme koolim. 13. now., Sauga wallamajas 14. now. ja Reiu wallamajas 15. now.

Kõneſid peawad: P. Kallit, J. Hanſen, A. Jürwetſon ja M. Raud.

Segaſõnumed.

Rüütelkonna wolikogu algas esmasp., 4. now. oma istumiſt.

Wäike arwuſtik. 1911. a. jooksul tuli Tallinnas 925 warguſt, 48 eneſetapmiſt ja eneſetapmiſe katſet (30 eneſetapmiſt lõppeſid ſurmaga) ja 79 tulekahju ette, mis ajalehtede poolt regiſtreriti. Nagu ſtat.-büroo arwud näitawad, on 1913. a. 1. poolel (waheaja, 1912. a., kohta puuduwad teated) warguſi 601, eneſetapmiſi 17 (1912. a. 1. poolel 19 ſurmaga lõppenud) ja tulekahjuſid 27 olnud. Et oleks wiſtiſte ekslik nendegi arwude järele oletada, et kuritegewus Tallinna kaswamiſega kaswanud on, eneſetapmiſte arw rõõmuſtawal wiiſil aga wähemaks jäänud.

.— **Uus puuaed.** Nagu teada, kaotati Balti waksali puuaed ära. Selle tõttu jäid palju kaupmehed „mahapanemiſe-kohaſt“ ilma. Mõned nendeſt on nüüd linnawalitſuſele palwet awaldanud, et neile Tehnika ja Aida uulitſate waheline tühi plats tarwitada antaks. Nagu kuulda, olewatki linnawalitſuſe poolt ſelles asjas wastutulekut oodata. Tähendatud plats on 200 ruut-ſülda ſuur. Kaupmehi, kes ſeda ühiſelt üürile wõtta ſoowiwad, on 7—8 inimeſt.

Uut näituſeplatſi kawatſetakſe Baltiski maantee ja Wittenhofi uulitſate kokkujookſu kohale Seewaldi ja Lilleküla wastu aſutada.

Naisſaarlaſed Soome. „Rev. Ztg.“ teatab Helſingi lehtede järel, et Soomes ſelle heaks tööd on tehtud, et rootslaſi, kes Naisſaarelt lahkuma peawad, Soome aſendada.

Kuidas liha hinda alandada? Kohalik Wene leht „Rew. Isw.“ paneb linnategelastele tungiwalt ſüdame peale, et linn juba kõige ligemal ajal oma lihakaupluſed awaks. See olewat ainuke tee, mille kaudu kunstlikult kõrgeks kruwitud hindaſid normal-olukorda ſaab kanda. Leht toob Moskwa ja Berlini algatuſt ſelles asjas eeskujuks. Mõlemates ſuurlinnades on oma lihakarnide awamine kõige paremaid tagajärgi kandnud. Berlini linnawalitſus weab näituſeks Wenemaalt wärsket liha ſiſſe. Aga et liha ikka ka tõeſte otſekohe tarwitajate kätte läheks, ſelleks on määrus makſma pandud, mille järele linna lihakarnideſt ühele iſikule korraga mitte üle 6 naela liha ei müüda. Linna algatus wõitis elanikkude keſkel juba eſimeſtel päewadel täit poolehoidmiſt, eralihunikud nägid kardetawat wõiſtlejat tõuſnud olewat ning tagajärg oli ſee, et lihahinnad lühikeſe ajaga tuntawalt langeſid.

Konſtitutſioni-erakond. Esmasp. oli Tallinnas Balti konſtitutſioni-erakonna wolikogu istumine, kus oktobriſtlaste nõupidamiſele, mis 7. ſkp. algab, ſaadikuteks hrd toimetaja Hoerſchelmann, rüütelkonna ſekretär parun Schilling, toimetaja Reuſzler ja adwokat Daugull waliti.

Õnnetuſed ja kuritööd.

Kohutaw tapmine Narwas. 1. nowembri hommikul, kui üks Narwa lähedal olewa Lilienbachi mõiſa maa rentnik mõiſa reheſt loomadele põhku läks tooma, leidis ta põhkude ſeeſt ühe raskeſte haawatud noore tüdruku, kellel weel elu ſees oli. Mees andis asjaſt politſeile teada ja tüdruk wiidi ſemſtwo-haigemajaſſe, kus tal ſeitſe noahaawa kehas leiti. Õnnetu naiſterahwas ſuri ka 2. nowembril haigemajas ära. — Tüdruk on üheſt Narwa läheduſes olewaſt Iſori külaſt pärit, kuhu ta tähendatud päewa õhtul ſealt küla-poiſte ſeltſis minna tahtnud. Loodetawaſte ſaab uurimine ſüüdlaſt awalikuks tooma.

Rongi alla heitmine. 2. now. hommikul heitis Narwa raudteeſilla lähedal keegi wanapoolne tundmata meeſterahwas rongi alla. Weduriſuht, kes küll allawiskamiſt märkas, ei jakſanud enam rongi kinni pidada. Weduri rattad puruſtaſid mehe pea.

n. **Kaardimäng raha peale.** Minewal ööſel tegi politſei Teliskopli barakis nr. 14 5 tööliſe kohta protokolli, ſeſt et need raha peale kaarta lõid. Mängijad wõetawat kohtulikule wastutuſele.

n. **Rahakoti kadumine.** Philipp Holzmann ja Ko. aktſiaſeltſi kaſſahoidja Eduard O. teatas politſeile, et ta 1. now. ſ. a. Böcker ja Ko. tehaſe kontoriſſe koti 57 rbl. hõberahaga unustanud ja kui ta teiſel hommikul kotti otſima läinud, pole ſeda enam olnud.

n. **Salawiinamüük.** Konſt. Barkowskilt wõeti eila Böckeri ja Ko. platſil 16 pudelit kroonuwiina ära, mida ta töölistele müütas.

n. **Wiinamüüja.** Eila wõeti Kopli uul. Uſtin Matwejew kinni, kes Teliskopli jaoks kroonuwiina müütas. 10 pudelit wõeti ära.

n. **Lapſe ſurnukeha heitmine ſolgiauku.** Eila wõttis politſei teenija T. kinni, kes oma ſündinud lapſe ſurnukeha ſolgiauku oli heitnud. Lapſe ſurnukeha toimetati lõikuſele. Ema on hoſpidalis haige.

n. **Wargus.** 5. ſkp. waraſtati S. Tartu m. nr. 69 kella 10—12 wahel keſkpäewa ajal riideid ära.

Telegrammid.

(Peterburi telegrafi-agentur.)

Üheõigusluſe-ſeaduſe päraſt.

Peterburiſt. 5. now. Peterburi ringkonnakohus mõiſtis Wiiburi kubermangu riigiwogti Kajanderi üheõigusluſe-ſeaduſele wastutöötamiſe eeſt 6 kuuks wangi, ühes riigi- ja awalikkude ametite pidamiſe õiguſe ärawõtmiſega 3 aaſtaks.

Uued nimetuſed Soomemaal.

Peterburiſt. 5. nowembril Uuſimaa kuberner Nyman on Soome ſenati kohtudepartemangu liikmeks ja ſenatoriks nimetatud kuni 17. ſeptembrini 1915. aaſtal. Tema aſemele nimetatakſe Waaſa kuberner Widnas.

Trükiasjade komitee pani ajalehe „Ruſſkoje Snamja“ 249. numbri areſti alla.

46.000 franki ära waraſtatud.

Pariiſiſt. 5. nowembril. Kullawooriſt, mis Ottomani pank Konſtantinopoliſt oma Pariiſi oſakonda 40 kaſtiga ſaatis, igas kaſtis 12.000 frangi eeſt, on 46.000 franki ära waraſtatud. Wargus on nähtawaſte wäljamaal korda ſaadetud.

Laewaühendus Inglismaa ja Kauge-Ida wahel.

Londoniſt. 5. nowembril. Kaks Liverpoli ja Londoni laewaſeltſi ſeawad korralikud laewaſõidud Kaugeſſe Idaſſe ſiſſe. Iga 4 nädala ſees lähewad Hamburiſt, Antwerpeniſt, Glasgouſt, Svancyſt ja Berkenheadiſt laewad Wladiwoſtokki ja Nikolajewſkiſſe Amuri ääres. Eſimene laew ſõidab Hamburiſt 4. jaanuaril wälja.

Uued wõitluſed Marokkos.

Zeutaſt. 5. now. Oſa Arſa linnawäge ſattus waritſewate waenlaste tule alla. Ageda wõitluſe järele põgenes waenlane ära. Hiſpanlaste poolt on kolm ſurma ja 4 haawata ſaanud.

* * *

Pariiſiſt. 5. nowembril. Saadikutekogu wõttis 335 häälega 225 wastuolemiſel walimiſe-ſeaduſe uuendamiſe eelnõu wastu.

Peterburiſt. 5. now. Trükiasjade komitee pani „Nowõi Satirikoni“ 23. numbri areſti alla.

Berliniſt. 5. nowembril. Berlini ülikoolis aſutati Ida-Europa ajaloo ja uurimiſe õpetool. Iſeäraldi peetakſe ſilmas Wenemaad.

Pariiſiſt. 5. nowembril. Awati teine rahwuswaheline tollikongreſs. Wenemaa eſitajaks on kongreſſil Wenemaa Pariiſi rahaasjanduſe agent Rafalowitſh.

Ladyſmithiſt. 5. nowembril. Hindulaste ſeas algas käärimine. Seiſukord on tõſine. Elanikud nõudſid politſeile laſkeriiſtade andmiſt ja kodanikkude kaardiwäe aſutamiſt.

Wiiniſt. 5. nowembril. Et poolakate ja wäikewenelaste wahel kokkuleppimiſt oodata on, jätſid täna wäikewenelaſed ſaadikutekojas obſtruktſioni ajutiſelt järele. Läbirääkimiſte lõppemiſe ootel lükati ſaadikutekogu kooſolekud 12. nowembrini edaſi.

Täna algaſid delegatſionide kooſolekud. Auſtria delegatſion walis eſimeheks Poola kolo juhi Lao, Ungria delegatſion parun Lange.

Londoniſt. 6. now. Kaelaehte warguſe asja harutamiſel tunniſtaſid Prantſuſe poſtiametnikud, et warguſt Prantſuſemaal korda ſaata ei wõidud. Kaelaehte omanik teatas, et kolm pärlitera 13.000 naelſterlingi wäärtuſes ja üks briljandiſt pannal 140 naelſterlingi wäärtuſes kaotſi on jäänud.

Odesſaſt. 5. nowembril. Kell 6 päewal pääſis Sibirjakowi ooperiteatris tulekahju lahti. Ära põles näitelawa ja teatriſaal. Warandus ja teatriülikonnad on oſalt pääſtetud. Kahju arwatakſe üle poole miljoni olewat. Kuſtutamiſel ſaid wabatahtlikud tuletõrjujad tulehaawu.

Batumiſt. 5. now. Tundmata kurjategija, keda politſei taga ajas, haawas kahte ſalapolitſeinikku mauſeriſt ja ſai iſe ka ſurma. Tapetu juureſt leiti padrunitasku lahingupadrunitega. Jalgade ümber olid tal 6 ſajarublaliſt paberiraha mäſſitud. Haawatud ſalapolitſeinikkude ſeiſukord on kardetaw.

Mitmeſuguſed teated.

Mõisnikkude põllupanga 1889. aaſta 5% wõiduloosi pantkirjade 48. looſimiſel 1. nowembril tulid kuſtutamiſele järgmiſed ſeeriad:

21	2817	4921	7760	10179	13342
57	2823	4965	7857	10545	13352
201	2830	5044	7874	10557	13453
245	2833	5147	7933	10620	13585
323	2950	5177	8047	10677	13600
363	2965	5271	8060	10706	13604
427	3031	5296	8066	10765	13692
469	3061	5379	8080	10843	13729
543	3110	5411	8165	10860	13756
593	3245	5412	8175	10958	13960
598	3317	5478	8312	10973	13967
623	3338	5505	8394	11054	13995
634	3349	5622	8452	11104	14008
639	3480	5784	8501	11128	14015
697	3490	5791	8506	11242	14079
729	3508	5870	8515	11255	14085
777	3521	5975	8548	11321	14260
849	3569	6011	8553	11349	14267
939	3595	6089	8580	11393	14274
1042	3644	6180	8632	11449	14317
1065	3726	6187	8663	11452	14332
1118	3734	6235	8682	11457	14428
1207	3752	6267	8820	11518	14442
1299	3797	6291	8838	11544	14482
1342	3872	6366	8860	11600	14499
1371	3921	6412	8917	11716	14519
1389	4047	6497	8923	11773	14535
1393	4117	6566	8948	11783	14638
1456	4138	6672	8994	11805	14674
1462	4139	6683	9006	11844	14692
1523	4149	6720	9150	11861	14705
1589	4160	6828	9188	11952	14770
1625	4222	6950	9189	12051	14839
1743	4239	6954	9241	12133	14852
1809	4254	7014	9271	12174	14930
1842	4298	7052	9288	12294	14957
1897	4357	7125	9453	12410	15064
1948	4358	7132	9510	12401	1510
2028	4393	7193	9791	12525	1520
2187	4419	7301	9798	12565	1520
2317	4429	7308	9817	12624	15279
2324	4490	7309	9819	12652	15338
2389	4525	7345	9864	12677	15377
2404	4528	7353	9904	12961	15560
2411	4541	7418	9952	12972	15564
2431	4561	7439	9966	13005	15584
2512	4590	7479	9974	13008	15601
2604	4627	7609	9975	13099	15670
2664	4655	7682	9989	13109	15711
2671	4683	7683	9998	13117	15785
2715	4684	7685	10117	13130	15848
2743	4765	7686	10118	13233	15898
2749	4791	7728	10151	13333	15965
2777	4850				

Kokku 820 ſeeriat (16.000 piletit) 2.240.000 rbl. eeſt.

Kuſtutamiſele tulnud pantkirjade eeſt makſtakſe 1. weebr. 1914 algades riigipankades ja renteides 140 rbl.

Wastutaw toimetaja G. E. Luiga.
Wäljaandjad Dr. J. Luiga ja B. Mäns.

Inimene, kes kõik teab...

tarwitab Skawulini, igale organismuſele ſündſat taime — nõrgendamiſeabinõu. Skawulin kõrwaldab kõhu kinniolekut, parandab peawalu, ſoolikate- ja kõhuhaiguſt ja annab terwe näokarwa tagaſi. Ta korraldab ſeedimiſe tegewuſt ja on lugupidamiſewäärt abinõu neile, kes ſapihaiguſt põewad.

SKAWULIN

nõrgendamiſe abinõu lõhnata ja maiguta pillide näol.

Suures wäljawalikus omakeedetud marja-keediſeid (mooſiſid) ſuhkru ſees keedetud. Konſerwid oma- ja wäljamaa wabrikuſt. Aiawilja keediſed. Wõimalikult odawalt, jällemüüjatele head tingimiſed

J. Jõhwikas, S. Tartu m. 8.

Korter

2 ſuure toaga alum. korral wälja üürida ainult äriruumiks, agenturi kont. ehk m. Küſida Wanal turul nr. 3, krt. 4, kella 10—12.

Korter

3 toa ja köögiga ära anda Maneshi uul. nr. 10, küſida kojamehelt.

Korterit

3, 4 ehk 5 toa ja köögiga tarwis. Kirjal. pakkum. ühes lähema kirjeld. ſ. l. t. „nr. 178,120“ all ſaata.

Päikſe poolne korter

3 toa ja köögiga 15 rbl. eeſi ſaada Wäikſel Amerika uul. nr. 24.

Otsitakse korterit

wäikſele perekonnale 2—4 toaga keſklinna ehk I linnajaoſſe. Pakkum. kirj. ſ. ſ. t. „100“ all ſaata.

Otſitakſe korterit

10—15 rbl., wäikeſe perekonna jaoks, ſoowitaw Kaarli kiriku ümbruſeſſe. Adreſſid ſelle lehe tal. „Korter“ all ära anda.

Korter

2 toa ja köögiga ſaada Magaſini uul. nr. 18.

Wäikſatele poiſſmeestele omaette korter wälja üürida. Kaupmehe uul. nr. 24, näha kella 6—½9.

Üksik tuba

wannitoaga, 15 rubla kuus, ſaada Liiwalaia uul. nr. 34-a, korter 1.

Üksik inimene

otſib wäikeſt kuiwa korterit ühe toaga. Teatada ſelle lehe tal. „K. L.“ all.

Wiiſak. meesterahwas

wõib korterit ſaada, kas omaette tuba ehk kaasüüriliſeks. Wäike Amerika uul. nr. 22, korter 3.

Noormees

wõib kaasüüriliſeks tulla Liiwalaia uul. nr. 8, korter 8.

Hinnad odawad!

Elektri taskulambid ja tuleſüütajad.

Ladus umbes 2000 lampi! Kaupmeestele ſuured %

Päewapidi materjali kaupl.

Ernſt Feldt

Tallinnas, Kinga uul. nr. 1.

Wiiſak. kaasüüriline,

naisterahwas, wõib möbliitega tuba ſaada ükſiku naisterahwa juurde. Adr. kirjal. ſ. l. t. „A. J. M.“ all.

2 kaasüürilist

naisterahwaſt, wõiwad korterit ſaada Kauba uul. nr. 24, korter 12.

Tühjad poeruumid

wälja üürida. Küſida Jakobi uul. nr. 5-a, korter 1.

Õllepood

ära anda. Küſida Liiwalaia uul. nr. 40, õllelaagriſt.

Wäike maja

odawalt müüa Teliskopli lähedal, ſünnis hobuſemehele. Kirjal. pakkum. ſ. l. t. „J. T.“ all ära anda.

Hiiumaal, Palukülas, 6 wersta Kärdla wabrikuſt, on

wäike talukoht

Ahtſiga elumuutmiſe päraſt müüa. 4 deſſ. põldu, 16 deſſ. heinamaad, 9 deſſ. ilma ja 6 deſſ. metſaga karjamaad. Kaupa teeb kohaomanik Maſing.

Hea talukoht müüa,

ſuurus 66⅓ tiinu, 22 tiinu põldu, 21 tiinu heinamaad, 8 tiinu metſa ja hea karjamaa. Ilus ümbrus, kuus wersta Peterburi — Tallinna raudteelt eemal. Käidawa tee ääres. Piima talitus ⅛ wersta. Kirjalikkude küſimiſte jaoks poſtmark liſa ſaata. Adr. ст. Пехтсъ, Эстл. губ., Rebaſe taluſſe, Jakob Dolu.

Kraemann ja Olbrei muuſikaäri,

S. Karja uul., Eeſti panga m., ſoowitab kuulſaid J. Beckeri tiiwklaweriſi ja pianinoſi wabriku hindadega. Ainumüügi õigus Tallinnas.

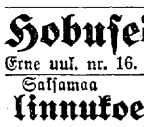

Müüa ilusad woodid ja wedrumadratſid mitmet ſeltſi töö ja hinnad, nagu 10, 15, 20, 25, 30 rbl. Luel uul. nr. 7, teatri hoowi peal. A. Sergo.

Hobuſed müüa

Erne uul. nr. 16.

Saksamaa linnukoera pojad

müüa Wabriku uul. nr. 21, kort. 6.

Uus töövanker

ja uued reed müüa Pääſukeſe uul. nr. 5.

Käsi-õmblusmasin

ime odawalt müüa Tehnika uul. nr. 3, korter 13.

Naisterahwa wähekantud ſügiſe palitu

odawalt müüa Wladimiri uul. nr. 21, korter 10.

Wähekantud ſmok'ng-ülikond

keſm. kasw. müüa W. Arehna uul. nr. 11-a, korter 1.

Triikahi, pressid ja sildid

müüa Katuſepapi uul. nr. 17, krt. 9.

Grammofon

30 noodiga ja ilus laualamp on wäga odawalt müüa Kuke uul. nr. 9, krt. 4.

Alandatud hinnaga

müüa 2-hobuſejõuline elektri-motor Dunkre uul. nr. 6.

Kaubanduse-ühisus W. Schneider & Ko.

Tallinnas, Uueturu puiesteel nr. 21,

ſoowitab oma laduſt:

Malm ahjuſid,
ahju plekk-toruſid,
lattrauda,
reetalla teraſt,
jäe naelu,
hobuſe naelu,
wankri wedruſid,
wankri pusſid jne. 2a

55 kop.

grammofoni platesid (kahepool., harilik ſuurus) ſoowitab Joh. Krubergi kauplus, Kopli uul. nr. 10.

Müüa on

pianino, grammofon 80 noodiga, kroonlühter ja kõiſugu muud mööblid Sadamas, tollimajas nr. 4, krt. 11, näha kella 10—1 lõunal.

Pruugitud seinakapp

müüa W. Pärnu m. nr. 23, krt. 1.

Pass kadunud

3. now. J. Laube nime peal. Palun ära anda 6 jaosk. priſtawi juurde.

Rahakott leitud.

S. Pärnu maant. nr. 53, korter 1, hom. kella 7 ja õht. 8—10.

Hoiukassa pilet,

kooſt ſees, on kadunud. Palutakſe ära tuua Heina uul. nr. 11, korter 15.

FORMAN

nohu wastu. Karp 25 kop.

Ettewaatuſt! On järelaimamiſi, mis pakkimiſe poolest nii ſarnaſed on, et neid kergeſte ära wõib wahetada. Ehte on Forman ainult nimega: Lingner Dresdenis.

Häid wärskeid odra linnakseid

müün odawalt S. Tartu maant. nr. 46, H. Hije. „Lõwipood“.

Uus meesterahwa kaloss

nr. 14 on reedel leitud. Kätte ſaab W. Kompasna uul. nr. 9, krt. 3.

Naisterahwa sirm

leitud. Kätte wõib ſaada Pääſukeſe uul. uul. nr. 6, korter 6.

Noor, muſt, walge rinna ja käpadega

jäneſekoer

Tännaſilmal teiſipäewal, 29. oktobril kaduma läinud. Kes teada annab, kus on, wõi ära toob, ſaab head waewataſu. Teatada wõi ära tuua Tännaſilmale, üle Salu Rosberg.

Linnukoer kadunud,

pruuni kirju, lühikeſe ſabaga, nahk rihm kaelas. Teatada Wene uul. priſtawile.

Äkiliſe ſurma läbi lahkus ſiit ilmaſt 61. eluaastas

Jaan Krabbi.

Matmine neljapäewal kell 2 Kaarli kirikus ja ſealt wana ſurnuaiale. **Leinajad abikaaſa ja lapſed.**

Peterburi näiteſeltskonna külaskäigu etendus

„Estonia“ teatris, keſknädalal 6. now. 1913.

Etendatakſe ſenſatſionliſt, Peterburis ja Moſkwas wäga ſuure kiitusega wastuwõetud näidendit:

Armukadedus.

Draama 5 waatuſes. Artſõbaſchew.

Eeltende: Reedel, 8. nowembril wiimane külaskäigu etendus, kuulus „Leda“. 11

Tallinna Eesti Käſitööliste Awitamiſe ſelts

Laupäewal, 9. nowembril, kell 9 õhtul, ek

— „Estonia“ — kontserdi saalis

Perekonna-õhtu

Eeskawa:

Orel — hra T. Tedder, ſoprano-ſoolo — proua Abram-Jakobſon, kõne — hra J. Reintal, tſello — hra Griſzow. Klawerit ſaadab hra Topmann.

Lõpuks tants.

Piletid terweks õhtuks: ſeltſi liikmed ja naisterahwad 40 kop., wõerad meesterahwad 1 rbl. Piletite eelmüük teatri eelruumis pühapäewal kella 12—6 ja peale ſeda igal õhtul kella 6—9. — Kuni keſknädala õhtuni müüdakſe piletid ainult ſeltſi liikmetele ja nende perekondadele, ja peale ſeda ka wõerastele. — Liikmeid palutakſe liikmekaartid ette näidata.

Tallinna Karskuſe Selts „Walwaja“

Laupäewal, 9. nowembril, kell 10 õhtul

Näokatte-pidu auhindade peale

I. auhind — uur, II. auhind — portmone, III. auhind — poſtkaardi album. Siſſeminek: meesterahwad 50 kop., naisterah. 40 kop., maskeritud 25 kop.

Pühapäewal, 10. nowembril, kell 8 õhtul.

Perekonna-õhtu

Eeskawa:

1) Muuſika, 2) Segakoori laulud, 3) Iluluġemine — neiu Bromm „Netuwanne“, 4) Dialog „Pruudi päraſt“ — hrad ja Rein Jaup, 5) Segakoori laulud, 6) metſaſarwe ſoolo — hra Pawlow, 7) Näitemäng „Päriſad“ O. Luts'u 1-waatuseline näidend pr. Waga juhatuſel.

Eestſeiſus.

E

„Estonia“ kontserdisaalis

10. nowembril, kell 4 p. l.

Pr. L. Lemba-Hellati ja Theodor Lemba

kontsert.

Ella Masing-Grünbergi

kontserdid

Riias, Eesti Hariduſeſeltſi majas — 17. nowembril.
Wiljandis, Koidu ſeltſi majas — 23. nowembril.
Tüͤril, — 24. nowembril.

Eſimeſejärgu wõõrastemaja ja restoran

Metropol, Narwas

Westerwalli uul. M. Fiegeli majas.

Uuesti remonteeritud wõõrastemaja ruumid ja numbritoad. Peterburi F. Mülleri ja Ko. kaubam. wiinad. K. P. Dantſchanski õllewabr. õlut.

Kõige korralikum köök.

Parajad hinnad. — Lõunaſöök kella 1—5 päewal.

Loodan, et austatud tarwitajate ſoowiſi täita jõuan. **H. K. Wewer**

Kuld laulatuseſõrmuseid

igas ſuuruſes ja palſuſes, ſoowitan oma ſuureſt lagawaraſt ſuurel ja wäiksel wiiſil odawalt

H. Markowitſch

Tallinnas, kuld- ja hõbeasjade kauplus Wiru uul. nr. 24.

S. Slosini magasin

nr. 8. Wiru uulitſal kõnetraat 657. **nr. 8.** 3tri

Käesolewaks hooajaks on wäga ſuures walikus meeste-, naisterahwa ja ka kooliõpilaste riideid walmistatud. Kõik tööd tehtakſe paremaſt materjaliſt oma töötoas omaniku iſikliſe järelwaatuſe all. Wormi ja eraviiete tellimiſte täitmiſeks on ſuurel hulgal materjali paremateſt Wene- ja wäljamaa wabrikuſt tagawaral. Iſeäraliſtel juhtumiſtel täidetakſe tellimiſed 24 tunni jooksul.

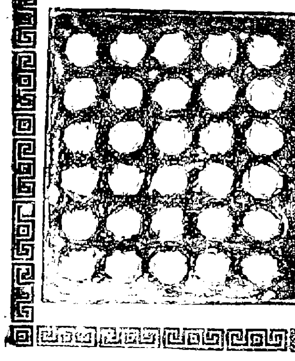

Kas on wõimalik puhſt põrandat eeskodades, koridorides, köökides, poodides jne. puhas hoida?

Mitte kergeste. Küll aga põrandat **tſement**

kiwideſt

end. **M. Böckleri** wabr., **Baltiski** maant. nr. 16.

Seda pidagu iga uue maja ehitaja ehitusmeister kaubategemiſe juures ſilmas.

Südamlikku tänu

awaldawad kõigile, kes pühapäewal Johannes Jõepere matmiſeſt oſa wõtſiwad, iſeäranis Sheſti wabriku töölistele kadunu **omakſed.**

Eesti teater „Estonia“

Neljapäewal, 7. nowembril 1913. a.

Eſimeſt korda:

Hästi õmmeldud sabakuub.

Gabriel Drègely 4 waat. luſtmäng.

Näitejuht K a r l J u n g h o l z.

Hakatus kell 9 õhtul.

Piletite eelmüük teatri kaſſas iga päewa kella 10—2 ja õht. k. 6 peale.

„Estonia“ kontserdisaal.

Keſknädalal, 6. nowembril 1913.

Kümnes

rahwa-kontsert.

„Estonia“ teatri orkeſtri poolt hra R. Kulli juhatuſel.

Hakatus kell 9 õht.

Eestimaa Rahwahariduſe-ſelts.

Neljapäewal, 7. now. ſ. a. „Walwaja“ ſaalis, W. Pärnu m.

Kõne:

„Muiſtne kultur“

Kõneleb üliõpilane hra J. Jürgens.

Hakatus kell 9 õhtul.

Siſſeminek 10 kop., ſeltſiliikmetel ja wõõrastel. 2

Eesti selts „Lootus“.

Laupäewal, 9. nowembril

Näokatte-pidu

auhindade peale.

Auhindadeks on:

I auh. hõbe portmone (m. ehk naist.)
II auhind kuld ſõrmus („ „ „)
III auhind muſt uur („ „ „)

Õpetan

2 nädalaga, iga päew 2 tundi, kõik naisterahwa ja laste riiete lõikuſe täieste ſelgeks. Õpetus ſünnib ülema walitſuſe all ſeiswa Gloria ſüstemi järele. Kes õpetuſe lõpetawad ſaawad ülemuſe poolt kinnitatud tunnistuſe ja wõiwad päraſt täitſa iſeſeiswalt töötada. Õperaha 5 rubla. Lutre Waestekooli uul. nr. 22, k. 12, paraduks Gilde uulitſalt.

Õmbleja pr. R. Sommer.

Hulk tänuawalduſi!

6 kuuga Saksa keele äraõppimine ilma algusteaduſeta õppijatele, kes 7—8 õpp. ſoowiwad. W. Rooſikrantſi uul. 4, k. 1. Eui End. gümn. õpet. Zagurta.

Minu Saksa keele õpetusele

mis 8. nowembril õhtul kella 8 algawad, wõtan iga päew uuſi õpilaſi wastu Müüriwahe uul. nr. 20-a kella 7—10 iga esmasp., keſknädala ja reede õhtul. Õpetus on ka neil õhtutel. Algteaduſt ei nõuta eſimeſes grupes. Abrelthal. 1124

Põhjalikku

klaweriõpetust

annab dipl. muuſikaõpetajanna. Teatada Uuel Kalamaja uul. nr. 13, korter 8, kella 12—2.

СТУДЕНТЪ-ФИЛОЛОГЪ

кончающій университетъ, даетъ уроки. Спец. русскій яз. и древн. яз. Мюнхенская ул. № 4, кв. 4.

Põhjalikku õpetust

Saksa keeles antakſe 2 rbl. eeſt kuus Uuel Kalamaja uul. nr. 13, kort. 8. teat. kella 12—2.

Annan tundisid

kõigis gümnaſiumi õpeaineteſ Narwa maant. nr. 17, korter 2, kõnetunnid kella 10—11 ja 3—4.

Üliõpilane

annab tundiſid Liiwalaia uul. nr. 2, krt. 1 (parad uks) S. Pärnu m. nurgal.

Tütarlaste gümn. lõpet. (wenelane)

annab tundiſi

Kaſanski uul. nr. 17, krt. 3. Rääkida kella 3—6.

Antakse tundisid

keſkkooli õpeainetes Granidi uul. nr. 16-a, k. 2), hoowi peal. Tulla k. ½3—6.

Tundisid antakse odawalt

ja häſti, wõib ruttu ära õppida. Wana Kalamaja uul. nr. 7, k. 4. 113

Tüdruk,

maalt tulnud, ſoowib kohta üksiteenijaks ehk laste juurde, oskan ka õmmelda. W. Ameerika uul. 23-w, k. 9.

Tüdrukut

nõudepeſemiſe jaoks tarwis Müüriwahe uul. nr. 28, ſöögimajaſſe.

Köögitüdruk,

kes Saksa ehk Wene keelt räägib, wõib kohta ſaada Pikal jalal nr. 2, korter 6.

Teenijat tarwis,

ſoowitaw maalt. Gonſiori uul. nr. 18, korter 2.

Saksa keelt rääkijat **teenijat** tarwis Uue Kalamaja ja Laagri uul. nurgal nr. 1, kort. 1.

Hambaarst

Adele Ruus,

Eesti pangamajas, Jaani uul. nr. 6, k. 3.

Kõnetunnid kella 10—1 enne lõunat ja kella 4—6 peale lõunat. 53lk

Dr. J. Israelſohn

Wõtan kõiksugu haigeid, iſeäranis naha- ja ſuguhaigeid (Syphilis) ja haawahaigeid wastu. Kõnetunnid iga päew kella 9—11 e. l. ja 7—9 õht. Suurel Tartu maant. 4, krt. 3. 30ek

Ämmaemand A. Uhs.

Elan nüüd W. Pärnu maant. nr. 31, krt. 4, „Walwaja“ ſeltſi hoowis.

Ämmaemand Karuks

Narwa m. nr. 49, krt. 1. 6

Palwekirjaſid

kirjutab igaſſe aſutuſesſe end. ametnik, ka pärandnſe ja abielulahutamiſe asjades; tutwuſeringkonna kogumiſe päraſt mõnele ka makſuta. Kõnetunnid k. 8—12 ja 3—9. Uuel uul. 3, k. 7, (Wiruwärawa juures). 25

Telefon 12—85. **H. J. Kühle.**

Palwekirjaſid

kirjutan igaſe kohtu ja ameti kohta besſe ja ka abielulahutuſe ja pärandnſe asjades. W. Tartu m. nr. 22, Jaudi kiriku wastas. **F. Weltmann.**

19. nowembril ſ. a. on Nehatu walla wolikogus, Nehatu kogukonna

II kooliõpetaja walimine.

Palk 250 rbl. aastas peale prii korteri, kütte ja walgustuſe. Walitakſe need, kellel kooliõpetaja kutſe on ja ſoowitaw oleks naisterahwas.

Wallawanem J. Prommik.
2 Kirjutaja J. Wain.

Kohe on tarwis:

restoranikeetjaid, Wene wõi Saksa k. rääk. **üksiteenijaid** ja wenelaſt-**lapſehoidjaid.** Grünfeldi kontor Suure Balesna uul. nr. 2.

Tarwis kohtade peale: bonnesid. **wirtinaid,** Saksa keelt rääkijaid **toatüdr.,** Wene keelt rääkijaid **köögitüdr.,** **üksiteenijaid** ja futtermeiſtrit. Büroo „Trud“, Rataskaewu uul. nr. 14.

Noort teenijat,

kes keeta oskab ja Wene keelt räägib, tarwis Wäike Bataret uul. nr. 3, korter 3.

Wähe Wene keelt rääkijat

teenijat tarwitatakse

S. Tartu m. nr. 56, ſöögimajaſſe.

Teenijat,

tunnistustega, ſoowib kohta. Wittenhofi uul. nr. 40, kort. 10.

Wene keelt rääkijat

teenijat tarwis

Suure Kompasna uul. nr. 9, poes.

Üksiteenijat tarwis

Kentmanni uul. nr. 22, krt. 9.

Paſſijat,

kes keeta oskab, tarwis S. Pärnu maant. nr. 4, krt. 6.

Keetjat

ja peſutüdrukut maale tarwis. Lähemat S. Epinatjewi uul. nr. 3-a, k. 1.

Noor tubli peſunaine

otſib kohta, ſealſamas tehtakſe odawalt juukſe plehtiſid. Suurel Ameerika uul nr. 53, krt. 11.

13—16-a. tütarlast,

Wene keelt rääkijat, tarwitan maale wäikeſt poiſſi lugema ja Wene keelt rääkima õpetama. Kaupa teeb Wladimiri uul. nr. 10, korter 4. Moormann.

Tütarlast,

kes trükimaſina peal pealepanijaks on olnud, tarwitab Zwetkow ja Kitzel'i trükikoda, Pikal uul. nr. 36.

Wiiſakat tütarlaſt

kahe lapſe juurde tarwis Tondi uul. nr. 7-a, kort. 10.

Oſawat ſukakudujat

tarwis Wabriku uul. nr. 17-6, k. 14.

Teatan austatud ärimanikudele, et wõin oma praeguſe teenistuſe kõrwal

kauba wäljapakkumiſt oma peale wõtta.

Teatada kirjal. ſelle lehe tal. ſõna „Wäljapakkuja“ all.

Naisterahwaſt juukſelõikajat

kohe tarwis. Kaupa teen Moſkwa hotellis 6. nowembril kella 8—9 õht. Kirjalik adreſs: Rakweres, Pummu maja. J. Sander.

Oſaw rätſepp

wõib head teenistuſt ja ſündſat korterit ſaada iſeſeiswalt töötamiſeks maal. Lähemat teateid Rapla Raikülas J. Wedemanni käeſt.

Rätſepatööliſt

ja käsaluſt naisterahwaſt on tarwis Magaſini uul. nr. 3-a, kort. 3.

Tublisid elektromontöörisid

otſib tehnika töötuba „Effes“, Maakri uul. nr. 20.

Annan teada

oma tuttawatele ja endistele tööteltijatele, et ma täieliku kingſepa töötoa olen awanud Heeringa ja Puuwilja uul. nurgal. Töö tehtakſe ruttu ja korralikult, ka paranduſe tööd tehtakſe häſti ja heaſt materjaliſt. Iga töö eeſt täielik wastutus.

Kõige austuſega

M. Sikka.

Heeringa ja Puuwilja uul. nurgal. Palun adreſſi hoolega tähel panna.

Teatan

oma austatud töö tarwitajatele, et mina oma õmbluſe tööstuſe nüüd jälle järjekindlalt olen ſiſſeſeadnud, töötan wõimalikult odawate hindadega. Töö korralik. Maakri uul. nr. 24, korter 3. **P. Walt.** 21

Homme 7. nowembril awatakſe Narwa m. 17

uus naister. moodi-äri.

Igaſuguste kübarate ja nahk mütſide müük. Sealſamas wõetakſe tellimiſi wastu uute kübarate peale ja tehtakſe ka wanu nahk kübaraid ja mütſiſid ümber talwiſeks hooajaks.

Wõtan jälle

kaaluſid ja kaalupommiſid (wihtiſid) tembeldamiſeks wastu.

Woldemar Eichhorn,
Munga uul.

Sealſamas ſaab õpipoiss kohta.

Oksjon

on reedel 8 ſ. k. p. kell 12 l. Rüütli uul. nr. 26. Müügile tulewad: toolid, woodid, pildid, kogu naisterahwa nahk kübaraid j. n. e.

Kauaaegne merel ſõitnud tulemees

ahjukütja otſib kohta

maſinate määrijaks ehk ka ſuurema aurukütmiſe peale. Kirjalikud pakk. ſ. l. tal. „S. S.“ all ära anda.

Osaw hobuserautaja

leiab keſtwat tööd Wladimiri uul. nr. 41.

Pealelööjat tarwis

Doom-Waestekooli uul. nr. 15.

Õppinud tisler

leiab pikema aja peale tööd Liiwalaia uul. nr. 28, kort. 20.

Tisleri maale tarwis.

Küſida Suure Pärnu maant. nr. 37, kort. 6.

Tublit talusulast

tarwitatakſe maale. Küſida Wladimiri uul. nr. 2-a, krt. 2.

Lukkſepa õpipoiſſi

on tarwis Wenn. Schmidt & Ko. juurde, Turu promenadi ääres nr. 17, Gorbatſchewi majas.

Uurmaakri õpipoissi,

kes ennem on õppinud ehk palun ſeda, kes 28. oktobril käis juurde õppima pakkumas, tagaſt tulla Kopli uul. nr. 8. O. Ungermann.

Wiisakas õpipoiss,

kes enne wähe tööd oskab teha, wõib tisleri juurde kohta ſaada Niine uul. nr. 2, kort. 13.

Õpipoiſſi,

kes Wene ehk Saksa keelt oskab ja kelle korralikkuſe eeſt wanemad wastutawad, tarwitab „Estonia“ walmisriiete-äri S. Karja uul. nr. 10.

Kelneripoiſſi,

kes wähe Wene ja Saksa keelt räägib, tarwis hotell „Royali.“

Õpipoiſſi

tarwitatakſe rätſepa juurde, niiſama ka naisterahwaſt, kes rätſepatööd tunneb. Pikal uul. nr. 30, krt. 6.

Õpipoiſſi tarwis

Söörenſi uul. 4, kingſepp K. Drewerk.

Poissi on tarwis

Suurel Tartu maant. nr. 18.

Poiſſi

pagari juurde tarwis Granidi uul. nr. 16-a.

Poiſs

wõib leiwategija juurde kohta ſaada Kentmanni uul. nr. 22, kort. 7.

Jooksupoissi tarwis

Kullaſepa uul. nr. 5, poodi.

Tublid hobuse tööpoisid

leiawad teenistuſt Ahju uul. nr. 23, kort. 2.

Pealadu A. WIEDNER'i juures Tall., Wiru uul. nr. 16.

Soowit. kõigile loomapidajatele

praegu kätte jõudnud

nisukliisid, kaeru ja heinu.

Tallinna E. Majand.-ühiſ.
3? S. Tartu m. nr. 5.

Sukakudumiſe maſinaid

kõige paremateſt wabrikuteſt ſoowitan austatud tarwitajatele igas laiuſes ja klaſſis oma ſuureſt laagriſt kõige odawamate hindadega.

Praeguse aja kõige paremad masinad on:

Lamb ja Suremosa.

Sukakudumiſt õpetatakſe ka minu juures.

Eestikeelsed juhatuseraamatud antakse iga masinaga kaasa.

Fr. Nikolai

Tallinnas, Wiru uul. nr. 7.

Hinnakirjad ſaadan ſoowimiſe peale hinnata kodu.

Tallinnas abikaupluſt ei ole.

Keiſer Peeter Suure merekindluſe ehituſe juhatus teatab, et

8. now. peale wäljakuulutatud

kindluſe wundamendi- ja betonitööde niiſama ka kaaſas käiwate mullatööde

wäljapakkumine

15. nowembri peale edaſi lükatakſe.

Oksjoni wäljamüük!

Kestab weel 3 päewa, 6.—9. now. Kestab weel 3 päewa.

Suurel Pärnu maant. J. K. Muhin'i riidekaupluſes

Müügile tulewad: kalewid, ſchewiot, pooltrikoo, willane kleidiriie, flanelet ja paljud ſuwiſeſt hooajaſt järele jäänud kaubad, nii kui: kristalin, bareſh, muslin jne. Aupaklikult

S. Pärnu m. 8, kõnetr. 851. J. K. Muhin.

Riegerti peſupulber

teeb kahtlemata **ilma waewata peſu lumiwalgeks!**

Riegerti peſupulbriga peſtes ei ole ſeepi ſugugi tarwis!

Riegerti peſupulbrit tarwitades, wõidab peſunaine palju aega ja raha, ſeſt ta ei nõua tugewat hõõrumiſt ja kauaſt keetmiſt.

Riegerti peſupulber on ainult nimega „Riegert“ eht.

Ärge laske eneſtele mitte mõnda teiſt ette ſeadida ja peale pakkuda.

Wabriku ainuaſemik on Eestimaal Tallinnas, Pikal uul. 18,

2k **F. Treublut'i**

rohu-, wärwi- ja tapeedikauplus.

Wäljamüüjatele protſendid!

Linaſt

lõnga

ja

niiti

ſoowitab kõigis numbrites

Th. Hirſchi ladu,

W. Karja ja Müüriwahe uul. nurgal.

Jälle uuesti ſaadud

häid aneſulgi

on odawalt müüa Kaupmehe uul. nr. 15, poes.

Musta aiamulda

on ſaada W. Balesna ja Õuna uul nurgal nr. 13.

Närwihaiguste

peawalu, unepuuduſe, ehmatuſe ja rahutuſte juures tarwitage

p r o w i ſ o r

Hans Saati

Kihiſewat Bromi 1 rbl. purk.

Seedihaiguste

juures: kui rinde alt weninud, kõht halb ja walutab, kui ſüüa ei taha, pea walutab, on hea rohi

p r o w i ſ o r

Hans Saati

Wenituſe pulber.

Korraldab ſeedimiſt ja annab ſöögiisu. Hind 1 rubla purk.

Köha,

kopſu- ja rinnahaiguſt, ja kui heal ära, ehk kurk kibe, parandab

p r o w i ſ o r

Hans Saati:

Emſeri terwiſeſool,

75 kop.

Eelnimetatud rohud on ainult ſiis õiged, kui igal klaaſil „riigikull“, wabrikumärk „laew“ ja ſilti „Prow. Hans Saat“ peal on, mida oſtjad häſti tähele pangu. Saada apteekides ja rohukauplustes. 8

Must ruun

warastati 2 now. Ambliſt ära 2 arsſ. 3 wer. kõrge, 4 a. wana, lühike lakk, hoiab paremale poole, 2 alumiſt hambaiget katki. Kes ſelleſt Amble poliitſeile teatab, ſaab 150 rbl. waewataſu.

Paſs

on ära kadunud 30. okt. Toompealt alla tulles. Auſat leidjat palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Toompea promenadil nr. 13, poodi.

Trükitud A. Bert'i trükikojas Tallinnas.

„Estonia“ minewikuſt.

Ärakirjad „Estonia“ protokollraamatuteſt.*)

Seltſi aſutamine.

Da wir Endesunterzeichneter unter uns 3, mit Poldenberg, Adamſon, Winter, London, Mühlbach, Asmuth und C. Johannson beschloſſen haben einen eſtniſchen Gesangverein zu begründen, die Anzahl aber unserer gegenwärtigen Mitglieder zu geringfügig iſt, um ſolcher mit Erfolg zu thun, so erſuchen wir diejenigen Gesangfreunde die im Fall geneigt ſein ſolten zu das Beſtehen des obengenannten Zwecke durch ihre perſönliche Gegenwart ſowohl, als demnach zu beſprechen den Beiträgen mit unterſtützen wollen, am Sontage den 10-ten October Nachmittags präciſe um 4 Uhr ſich gefälligſt in der Lehmſtrasse im Hauſe des Hr. Kaufmanns Joh. Trummer einzufinden. —

Reval den 7-ten October 1865
A. Rode, J. Trummer
Georg Koppel.

Kuna meie lõpul allakirjutanud ühes (nimed) otſuſeks oleme teinud Eesti lauluſeltſi aſutada, praegune liikmete arw aga liig wähene on, et ſeda tagajärjekult teha, ſiis palume neid laulusõpru kes nõus oleſiwad ülemalnimetatud ettewõtet niihäſti iſikliku oſawõtmiſega kui ka weel määramata liikmemakſudega toetama, pühapäew, 10. oktobril punkt kell 4 p. l. lahkeste Wiru uulitſal olewasſe kaupm. hr. Joh. Trummeri majaſſe kokku tulla.

Tallinnas, 7. okt. 1865.
(Allkirjad).

Am 10-t. October 1865.

Erschienen auf unsere Aufforderung in der obengenannten Wohnung u. Stunde folgende Glieder: Poldenberg, Adamson, Winter, London, Mühlbach, Asmuth, C. Johannson, Schenck. E. Schiffer, Herrmann, J. Piskoff, Normann, C. Birck, J. Mathiesen, Ed. Erlenheim, C. Lacks, Welger, Commis Treuer, Mähmann, Pachelmann, A. Raskall, Jacob Johannſon, H. Erlenheim, Siwart, Tõnnisſon, Tammerg, Neumann, A. Roſenberg, Wurmberg, Hanszeküll, E. Bachmann, Brossfeldt, J. Rascall, Tobias, J. Remmelgas, J. Lacks, J. Grauen, Tõnnow, Palm, A. Wachmann, Ebrock, G. Rosenberg, Schulz, Massalin, Ch. Schmidt, Ries und F. H. Masſalin. Als nun alle sich hingesetzt hatten und Koppel stellte die Frage zur Rede — Ja meine Hr. wir haben uns hierher in der Absicht Versammelt einen estnischen Gesangsverein zu gründen und das nähere unter uns mit einander zu beschlissen, Seine Ansprache wurde fürs gut befunden da ein jeder sehr nützlich fand zur Bildung unserer Nation. Ja Beseelt von dem Wunsche, zur Förderung u. Belebung der Sinnes für den Gesang unter Esten, einen Verein zu bilden, stiften und gründen wir hiermit diesen Gesangverein unter den Namen „Estonia“ zur Ausübung der Gesanges in Gegenständen Geistlichen und weltlichen Inhalts und wir alle benannten schlissen auch alts Stifter und Gründer dieses Vereins, desmittelst, das unsere Vereinszwecke stets selbstständig und unabhängig von irgend einer Seite von aussen her, verwaltet u verfolgt werden sollte, zugleich aber die Absicht haben unsere Gesangskräfte in Interesse anderer insbesondere Kirchlicher Institutionen freiwillig anzuwenden. —

Ja Ferner, wir Stifter und Gründer diesen Verein, Lauloſelts „Estonia“ verpflichten uns für das Bestehen für die erforderliche mitteln selbst Sorge zu trages, Ja So geschehen, an Tage der Gründung dieses Vereins, in Reval am zehnten. October des Jahres Eintausend achthundert fünf und sechzig.

A. Rode. J. Trummer.
Im Auftrage der Gesellschaft
A. Koppel
d. z. Buchführer.

10. oktobril 1865.

Ilmuſiwad meie kutſe peale ülemalnimetatud korteri ja tunnil järgmiſed liikmed (nimed w. ül.). Kui nüüd kõik oliwad istet wõtnud ja Koppel ſeadis küſimuſe kõne alla — Jah, minu herrad, meie oleme ſiin ſelle mõtega kokku tulnud et Esti lauluſeltſi aſutada ja ſee lühemalt ſelle kohta eneste wahel otſustama, Tema kõne leiti hea olewat. Jah, igaüks pidas ſeda Eesti rahwa hariduſele wäga kaſulikuks. Jah, ſoowiſt waimustatud, eestlaste ſeas laulu edendada ja elustada, ſeltſi aſutada, ja aſutame meie ſeega ſelle lauluſeltſi nimega „Esthonia“ nii waimuliku kui ilmaliku ſiſuga laulu harjutamiſeks ja meie kõik astume kui liikmed ja aſutajad ſellesſe ſeltſi ſelle tingimiſega, et meie ſeltſi ſihti alati iſeſeiswalt ja wälisteſt mõjudeſt rippumatalt püütaks kätte ſaada, ühtlaſi aga tahame meie oma laulu jõudu ka teiste iſeäranis aga kirialikkude asutuste heaks wabatahtlikult tarwitada.

Jah, edaſi, meie ſelle ſeltſi „Laulo ſelts Esthonia“ aſutajad ja rajajad tõotame ſeltſi ülespidamiſe eeſt iſe hoolt kanda. Jah, nii ſündinud ſelle ſeltſi aſutamiſe päewal, Tallinnas, kümnendal oktobril aastal tuhat kaheksa ſada kuuskümmend ja wiis (allkirjad).

Esimene aastapidu.

Am 8-t. October 1866.

Fand ein Conferenz statt unter Vorsteher und Es wurde beliebt für die Herren Gäste u. pass. Mitglieder ein Glas Punsch zu reichen, die Unkosten sollten aus der Vereins Casse bestritten werden.

A. Rode. J. Trummer.
Im Auftrage d. Gesellschaft
A. Koppel.

8. oktobril 1866.

Peeti nõu eſimehe juhatuſel ja arwati heaks herradele auwõõrastele ja toetajatele liikmetele klaas puntſi anda, kulud pidiwad ſeltſi kasſaſt wõetama.

Am 10-t. October 1866.

Als nun gesangübender und zuhörender Mitglieder und die Eingeladenen Herren erschienen waren, begann der Vortrag mit dem Gruss „Terre armſad Laulo wennad“ und nach dem 10 Quartette wurden Vorgetragen.

Als der Gesang vorbei war, trat der Schriftführer in der Mitte der Kreiſes und machte eine estnische Ansprache über den Bestand des Vereins wie auch des Jahres Bericht über Ein und Ausgabe vorlass und mit Danksagungs und wunſch worten die Anſprache beendigte. —

Darauf sprach Hr. Conſulent A. von Antropoff in Namen der Gäste Glückwunschrede was ſehr rührend war für Vereinsglieder und noch ein Toast aussprach der Verein „Esthonia“ Lebe Hoch!

Nachden wurden die Einzelnen Herren alle als pass. Mitglieder und zwar Hr. Bürgermeister E. Baetge, Rathsherr Baron Arthur Girard v. Soucanton, Syndicus v. Riesemann, Gouwerts, Schul-Director Dr. Gahlnbaeck, Schul-Inspector Bertnig, Consulent W. Hoeppener, Consulent v. Antropoff, Rathsherr Tit. Rath. Weiſſe, Raths H. L. Krick, Aalterm. u. Consul C. Elfenbein, Secr. Siegel, Secr. G. v. Gloy, Oberlehrer Ignatius, Pastor Luther, Pastor Frese, Kaufmann Alex. Elfenbein, Consul Nicolai Koch, Consulent Erbe, Aalterm. Falk, Kaufm. u. Uhrm. F. Müller, Kaufm. F. Bogdanow, Erbl. ehrenbürger A. Brosse, Ober-Secr. Greiffenhagen, Kaufmann C. Jacoby, Tischlermeister Moikow, Aalterman Dahlströen, Aalterm. F. Kühne, Joh. Johannſon und Handlungs Commis Piskofsky. Als nun die alle aufgenommen waren verliessen uns mit Glückwunsch. Als die Hr. Gäste uns verlassen hatten, wunschte der Mitgl. Schulmeister G. Rosenberg in esnischer Sprache Glückwunschsprüche für den Verein Auch Sangen die Glieder Toaste an samtlicher estnischer Gesangvereine namentlich „Wannamuine“ in Dorpat Lebe Hoch!...

(Endiſed allkirjad.)

10. oktobril 1866.

Kui nüüd lauljad liikmed ja kutſutud herrad oliwad ilmunud, algas kõne terwituſega „Terre armſad Laulo wennad“ ja ſelle peale lauldi 10 kwartetti.

Kui laul möödas oli, astus kirjatoimetaja rongi keskele ja pidas eestikeelſe kõne ſeltſi ſeiſukorraſt ja luges ette aasta ſisſetulekud ja wäljaminekud ja tänu ning ſoowiawaldustega lõpetas oma kõne. —

Seepeale pidas herra konſulent A. von Antropoff wõõraste nimel Õnneſoowikõne, mis ſeltſiliikmele wäga liigutaw oli - ja weel laſi ka Estoniat kõrgeste elada! Selle peale wõeti kutſutud herrad kõik toetajateks wastu ja nimelt (nimed w. ül.). Kui nüüd kõik wastu oliwad wõetud jätſiwad nad meid õnne ſoowides jumalaga. Kui wõõrad oliwad lahkunud, ſoowis ſeltſiliige kooliõp. G. Roſenberg Eesti keeles ſeltſile õnne. Ka laſkſiwad liikmed lauldes kõiki teiſi Eesti lauluſeltſiſid elada, nimelt „Wanamuine“ Tartus elagu!

Esimene preſident.

Am 3-t. September 1867.

Auf Vorstands bitte erschien Herr Consulent R. von Antropoff als Präsident in unserer Mitte und die Glieder waren hoch erfreut darüber dass ihre Wunsch erfüllt ist und sagten „Nun haben wir doch einen Kopf.“ — Gott schenke ihm langes Leben und dankten ihm für seine Liebe.

Winter. E. Bergmann, G. Koppel.

3. ſept. 1867.

Eestſeiſuſe palwe peale ilmus herra konſulent R. von Antropoff preſidendina meie keskele ja liikmed oliwad kõik wäga rõõmſad, et nende ſoow täide oli läinud ja ütleſiwad „Nüüd on meil ometi pea“. Jumal andku talle pikka iga ja tänaſiwad teda ta armastuſe eest.

„Uue edu poole“.

15. Septembril 1869.

Eesistuja Adamſon kõnneles ja panni ette ja räkis et minno ſowiminne on, et Estonia Selts wõiks Pasſunatega mängima hakkata, ſeſt ma ollen ka mõnnedega kõnnelenud kes ka ſelle mõtte jure on janud.

Ja Pastor Luther lubbas ka endiſed Roſenwaldi Instrumendid meile anda ehk ſaab weel kuskilt uſi otſa laenata.

Laulojuhataja Bergmanni herra jäi ſelle ettepanemiſſe jure ja lubbas ſedda ette wõtta kui ni kaugelle agga tuleb. -

Ja panni eddaſi kõnneks ette, et ſeks ettewõtmiſſeks üks iſſe kortel tarwis olleks.

Selle peäle wastas Koppel, et wõttame Tartu „Wannemuine“ Lauloſeltſi märgiks, ſeſt neil on palju pealdkuuljaid liikmeid ja nende abbi kuddas näggime on ſuur, neil on Seltsſi maia wõetud, ſeal on ettelugemisſed ja ka Lett (Buffet) ſees, kes ſisſe astuwad 3-mal korral pealtkuulajaks liikmeks jäwad ja nenda wiiſ liikmede ülleswõtmine kaswab. — Agga kuddas meil on, ei ſa ſedda wiiſi ſeſt ühtegi. Seſt meie lauljade-liikmede ſowiminne on et ſisſe astumiſſe rahha peaks mahha jäma ſeſt ſelle makſu pärraſt ehmale hoiawad ju ka praego jo on kes mitte üht Rubla ei tahhaks maksta, kui peaks noutama et wälja astub. Sekk meie peame palwega Seltsſi kortelli nõudmiſt Aulikode peäldkuuljade liikmedelle ette panema, et nad wõikſiſid armasdusſes endi liſſamakſuſi aastas üllendata et igga peäldkuulja liige makſaks 1 R. 50 kop. aastas ja lauljade ſisſe astumisſe rahha wõiks mahha jäda et liſſamakſud üksi jäiwad. Meie palwe ſaab ollema et peäldkuuljad liikmed endi ſõbbru Seltsi liikmeks nõuakſid ja omma praeguſed liiſamakſud üllentaks, et Estonia omma üllespiddamiſt ja ſeisſuſt leiaks ja need on:

1. Seltsi kortelid, ettelugemiſt ja Letti (Buffet) kus igga üks ommale Puddel õllud wõiks ſaada osta.

Selle läbbi räkimisſe peale kõnneles Laulojuhhataja Bergmanni herra, et temma on walmis üht ſuurt kortelli wõttma ja iſſe makſſaks 100 Rubla hõbbetad et peäle ſedda 50 ehk 60 Rubla makſſaks Estonia et ſiis Seltsſil Tubba ja Lett olleks.

Et meil aastas mitte 60 Rbla h. praego ei olle lubbada ſiis on ſedda ettewõtmiſt palwega Präſendenti R. v. Antropoffi herrale ette panna. Aulikude peäldkuuljad liikmedelle läbi räkimisſeks...

24. Leikuſſe p. 1870.

Selle aegſe Eestſeiſuſelle ſaid ſowimisſed liikmette läbbi ette totud, et ikka Eestſeiſus peaks heaks piddama üht etteluggemiſt Seltſile ilmalikkuteſt asjuſt ſaaks kulutud, Eesti keele kirjaſid luggeda kui ka ſedda lubba otſida, et Seltſi liige wõiks klaas õllud ſada wee asſemelle jämmo kustutada. Ja nüüd on ſedda ſowimiſt eddaſi püüda mis 15. Septembril 1869 ja meie all oli heaksmõeltud. Sai ſiis jälle 30. Leikuſe ſelle k. päewaks kinnitud, et ſeks nouks peawad ſama need praegusſed liikmed kui ka nende ſõbbro ja muid eesti wendi ſelle eddaſi ſamisſe ja ette wõttmisſeks kokko pallutud.

Sellſammal päwal ſai Ümberkirri wälja kirjotud ja Adamſon wõttis ſedda waewa omma peale ſeks ette wõttmisſeks kokko palloda.

30 August 1870.

Kello 5 tullid Eestſeiſjad ja ka teiſed wõiſtlikkud liikmed läbbiräkimisſeks kokko ja ſai läbbi räkitud mis ette panna on kui teiſed tullewad.

Adamſon näitas Ümberkirja ette kes ollid alla kirjotanud.

Pärraſt ſedda koggoſid eesti ſeiſusteſt Seltsi liikmed kui ka liggi 40 wõeraid eesti ſõbbro, kui nüüd ollid koos panni Seltsi kirjotaja ſedda põhja ette, ja ütles:

Et Adamſon Teid armastusſega terretas ja kuddas näme et ollete ſeſt ette pannemisſeſt osſa wõttma tulnud. Ja meie praegusſed Eestſeiſjad tänname Teid armſad eesti ſõbbrad ja ollete meie palwe peäle kokko tulnud, põhhi on, wanna ollemisſelle ſelga põõrda ja ue poole eddaſi tõttada, ja meie ſowimine on.

1. Üht ettelugemiſt ilmalikko aſjade ärra-mõistusſe kõnnelemiſt ja nenda eddaſi ellowiſidelle kasſolikko õppetuſt kuulda, mis keigil weel tuttaw ei olle, ſaaks ſiis ka niſugguste kõnnelemiste läbbi täht tõusma ning paistma Eesti ſeiſusſelle ühheks ärratamisſeks, et ſiis ka need tummetad pilwed ennem ärra ſaaks lahhutud, mis weel praegu meie wendade ſilmad warjotawad ja omma aega mitte ſüntſa kohha peäl ei wiwita waid kõrtſudes, agga meie peame mõttlema et Eesti rahwa nimme andmisſe aastaſt loeme ja 700 aastad ja ſaime nimmetud „Estonia“. Ja ſe nimmi on küll waert, et meie endi juri ſiis ka 1900 aasta ſees peakſime kaswadama hakkama eesti wendille rõmuks ja neile auuks kes jo mulla poues maggawad. Ja, meie auustud praeſendenti herra R. von Antropoff on ka lubbanud omma ſõbbradega jõudo mööda tööd tehha ette luggemisſed piddada ja nenda eddaſi mis tarwis nõu annab.

2, Üht korterid on tarwis kus wõiks ſeſt nimetud etteluggemisteſt osſa wõtta kui ka klaas õllud jua wõiks, ſõbbralikko ühhentusſes ning ſeäl jures endi norgu waond melt ſeäl jures territada kui ka oma kaſo wennaga juttu aijada ning ſeäl jures keik head nõud leitud ſaakſid; naggo ütlehtakſe kuld ja hõbbe peawad kül meeſt üllesſe aga ſiiski on hea nouandmine ennam. Weel ſowida on et ſedda ſelle Seltskonna juttuajamisſe jures ikka leitud ſaaks, nenda eddaſi Eesti Postimeeſt ja muid ajakirjaſid ſilmada wõib. Sowida on, et ſelle mõeltud Seltsſi hulgas ei ſaaks kegi ennaſt unnustama, waid ikka ſündſaste ennaſt piddama, et mitte ſee tulewane koos käimine häbbiks ei jä olgo meie keikide püidmine et wannad kombed ja wiſid kauks ja üks us õitſeks!.. Ja olgo ſiis ka meie tullewasſed kõnnet ja ollemisſed liggemisſelle kasſuks, et ka ükskord wõikſime omma kasſowendade eeſt muretſeda, kui ka eddaspiddi ſaaks ka üks kasſa allustud neile, kellel tenistuſt ei olle, et wõiks Seltsſi tiwa all warjo leida...

Seſt ettepannemisſeſt wõttſid kõik osſa ja laſkſid nimmed üllesſe panna jäid liikmeks ja andſid armastusſe anted ſeks heaks... Seks ellago. kaswago ja õitſego eesti ſõbbrad!..

Oma tuba, oma luba.

26. Septembril 1870.

Said Eestſeiſjade polt pallutud need eestſeiſusſe abbimehhed kokko ja ſai neile ette pantud, mis pea Eestſeiſus olli nende päwade ſees liikmete käsſu peäle muretſenud.

1. Korter on ühritud, puid on ostetud, 3 lauda on tehtud ſatud, Riede warnad, Pult, ſeina kell, kappi, 3 Doſſinaid õlle kannud ja nenda eddaſi mis tarwis olli ſaid tellitud ja makstud, kui ka wäljaandmisſe ramatus nähha on. Laenatud ſaid Dollid ſiit ja ſealt, aga Zeitungi laud Steinbergi herra käeſt, kui Selts kord ära ostab peab 15 Rubla h. maksma...

Sedda ſai keik heaks leitud mis olli nähtud ja tehtud ja homme piddi eſſiminne ſõbbralik ello omma hakkatuſt leidma.

27. Sept. 1870.

Ollid liikmed eesti ſeiſusſeſt rohkeste kokko koggonud ue Seltsi maiasſe kui ka meie praeſententi herra tulli, terretas ühhe armastusſe kõnnega.

Pärraſt ſedda andis Eestſeiſus kannu praeſententi herrale ja jõi esſimesſeks Estonia terwiſt. Liikmed lükkaſid kannud kokko ja rõõmſad kõnnelemiſed ning jutto aiamiſed wõtſid osſa.

„Praki“ küſimus.

22. Küünla k. p. 1871.

... Abbimees Joh. Johannſon panni ſeltsſi ſowipeale ette, kudda kuulda on, et üks wahhe laulja ja pealtkuulaja liikmettele olla, ſellepäraſt on ſowimiſed et ka pealtkuulajade polt ſaaks eestſeiſjad wallitud ja ſega ennam kindlamaks jääks, et wahhet ühhe laulja kui ka pealtkuulajaliikmed ei kuuleks, waid keik endid „Estonia“ ſeltſiliikmeks arwawad, mõllemil polel on ſeltſi õiguſed wallali. — Kui jälle Tee õhtud ette ſawad tullema ja liikmete all tantſitud ſaab, et ſee ſõbbrus eestlasteſt petud ſaab, agga ſiiski on ſowida, et teiste ſeiſuſi peaks ka meie ſelts tähhele pannema ja ja ſe on, et kegi kirjo rietega, egga ilma kinnastega Tantsſo ſeltſi ei tulleks, waid mustas Prakkis ja kinnastega, kell mitte ei olle üsſna muſt, ſiis ommetegi tunkle-rietega ennaſt ſeltſi hulgas näitada wõib. — Ettepannemiſe peale ſai kinnitud: Et.. Tee õhtude ſisſekäimisſed mustas ja kinnastega tähhele panna on ja ſedda liikmettele käsſuks tehtud peab ſaama...

„Uued woolud“.

1893 г. февраля 11 дня Совѣтъ Старшинъ рѣшилъ отдать залу Общества Директору драматическаго кружка Конверскому съ 11 февраля по 11 апрѣля для концертовъ. Цѣль отдаванія зала есть чтобы члены и гости общества познакомились Русскому языку а потому и отдана была означенная зала безплатно.

(Allkirjad).

1893. a. weebruarikuu 11. päewal tegi eestſeiſus otſuſeks ſeltſi ſaali dramatiliſe ringi direktor Konwerskile 11. weebruariſt kuni 11. aprillini kontſertide jaoks anda. Saali andmiſe eesmärgiks on, et ſeltſi liikmed ja wõõrad Wene keelega tutwustada, ning ſellepäraſt antakſe ülemalnimetatud ſaal makſuta.

---

*) „Estonia“ protokollid on kirjutatud: 7. okt. 1875 kuni 18. now. 1887 — Sakſa keeles ja 30. jaan. 1893 kuni 18. now. 1894 — Wene keeles. Muu aeg on protokollid eestikeelsed.

Tallinnamaa õpetajad ja alkoholiküſimus.

On huwitaw näha, kuda karskuſe mõte ikka enam ja enam ka neid ringkondaſid eneſe alla wõidab, kes ſenini mitmeſugustel põhjustel tema wastu waenulikud olid. Nii tunnistas end Sakſa arstide-ſelts Tallinnas wiimati kindlaste karskuſe poolehoidjaks ja ka Tallinnamaa kirikuõpetajate ſinod pidi oma alles hiljuti awaldatud waadet ſelle kohta rewiderimiſe alla wõtma.

Sinodi otſus oli õige karskuſe ſõbraline. Riia Sakſa lehes „Rig. Tageb.“ terwitatakſe ſeda elawa rõõmuga „kui kõige paremat ja wäärtusliſemat ſõna, mida ſenini üks ſuur, korraldatud kogu meie kodumaa ewangeliumi kirikus alkoholi asjus on ütelnud.“

Joomine ei olla mitte üksi haigus, waid ka patt, ſellepäraſt olla wõitlemine alkoholi wastu kõige pealt arstide ja kiriku kohus.

Laita leiab Sakſa leht ſinodi otſuſes ainult kolmandat punkti, mis ütleb, et „parajus ideal on!“ See olla ekslik. Seſt narkoetiliſe kihwti tarwitamine, ſündigu ſee ka kõige parajamalt ja mõõdukamalt, ei wõiwat iialgi ideal olla, ſellepäraſt olla tarwis ſeda mõtet maha jätta.

Selles, et ſinod parajuſt ideaaliks kiidab, tundub „wana hapu taigen“, mida parem ära-tundmine weel ſenini ei ole jõudnud wälja pühkida. Weel terawamalt ilmutab ſee ennaſt aga otſuſe wiimaſes punktis, mis ſoowib, et „ſuur arw“ kirikuõpetajaid wabatahtlikult alkoholi tarwitamiſeſt eneſe lahti ütleks.

Sakſa leht wõtab ſeda ſuure rahuloleмiſega wastu ja ſoowib nendele meestele, kes ſeda on ütelnud, nende ſõnade jaoks jõudu ja mõju.

Meie aga peame ſiia kohta piſikeſe küſimiſemärgi tegema. Sinod ſoowib küll, et „ſuur arw“ õpetajaid alkoholi tarwitamiſe wabatahtlikult maha jätaks, aga ta ei ſoowi mitte, et kõik ſeda teeks. Otſuſe ſõnastus laſeb koguni arwata, nagu ſoowiks ſinod, et alkoholi-tarwitajate ſeeme, kuigi wäikeſe arwuna, ikka alles jääks. Seſt muidu oleks ta „ſuure arwu“ ütlemata jätnud ja lihtſalt õpetajateſt rääkinud.

Seſt ſee on ju ikka ainult hea ſoow, mitte ſünduslik määrus; et ta ſeda ei ole, kinnitab juurde liſatud „wabatahtliſelt.“ Kui nüüd õpetajate hulgas iſikud on, kes liha nõtruſe wõi halwa harjutuſe ehk muude põhjuste päraſt ſeda ſoowi täita ei wõiks, ſiis oleks temal ikkagi wõimalik olnud teiſt teed käia, kuid ſoowitawaks oleks nendegi kohta ſeda pidanud tunnistama. Seſt ka niiſuguste juures ei oleks meele muutmine ümber-pööramiſe mõttes mitte wõimata. Sauluſel ei ole Pauluſeks ſaamiſeks wanaduſe piiri mitte määratud. Ja wististe ei näeks ſinod ſelles midagi õnnetuſt, kui täieste kõik õpetajad wabatahtliſelt alkoholi tarwitamiſe täieste kõrwale heidaks? Seda ſoowi wõiks ka need alla kirjutada, kes iſe ſeda ei ſuuda täita. Et aga ſiiski „wäikene arw“ ennaſt iſegi niiſuguſe ſoowi alt lahti on waielnud, ſee näitab, et wana haputaignat ſinodi keskel ikka weel liig ſuurel mõõdul olemas on ja wähendab märksa otſuſe üleüldiſt head mõju.

Wenemaalt.

Politikaline kurjategewus Wenemaal.

Ajakirjas „Prawo“ toob hr. Bermann huwitawaid arwuſid politikaliſeſt kuritööſt Wenemaal. Bermann waatleb politikaliſt kuritööd ühiskondliſeſt ſeiſupaigaſt, kuna ta politikaliste kurjategijate ſeiſuſt ja ametid oma aruandes tähele on pannud. Bermanni ja Anutſhini korjatud arwude järele tuli 1827. kuni 1846. aastani 100 Siberiſſe ſaadetud politikaliſe wangi kohta: 63 aadeliſeiſuſe eſitajat, 6 wäikekodanikku, 17 talupoega ja 13 ſõjawäelaſt, keda tol ajal aadeliſeiſuſega ühewääriliſeks peeti. 1884. — 1890. aastani tuli iga 100 politikaliſes protſesſis ülekuulatu kohta: 31 aadeliſeiſuſe liiget ja ametnikku, 6 waimulikku, 12 kaupmeeſt ja aukodanikku, 28 wäikekodanikku ja 19 talupoega; ameti pooleſt olid üle kuulatud: 4 põllumeeſt, 16 tööstusnikku, 2 lihtſat tööliſt, 29 õpetlaſt, 19 iſikut ilma kindla ametita ja 26 õppiwa nooreſoo eſitajat.

1901.—1903. a. tuli 100 politikaliſe kurjategija kohta: 11 aadelimeeſt ja ametnikkude laſt, 2 waimulikku, 4 aukodanikku ja kaupmeeſt, 43 linna kodanikku ja 37 talupoega. Selſamal ajal tuli ameti järele 100 politikaliſe kurjategija kohta: mõiſapidajaid ja tööstusnikka 51, tööliſi ja päewaliſi 3, õpetlaſi 19, ilma kindla ametita iſikuid 8, õppijaid 10.

1905.—1908. aastani tuli iga 100 politikaliſe hukkamõistetu kohta: aadeli mehi ja iſiklikka aukodanikka 9, wäikekodanikka 27, talupoegi 61; ametite järele olid need: õpetlaſi 23, kaubanduslistes ja tööstuslistes ettewõtetes tegewad 29, põllupidajaid 24, kindla ametita iſikuid 6, tööliſi ja päewiliſi 18.

Nagu ſelleſt arwustikuſt näha, ſünnitawad aastad 1901.—1903. politikaliste kurjategijate ridades ſuure pöörde. Kuna 1827—46 aastani aadeliſeiſuſe eſitajad kõige ſuurema oſa politikalisteſt kurjategijateſt wälja teewad ja ajajärgul 1884.—1890. aastani nemad ikkagi weel teisteſt ſeiſusteſt ees ſeiſawad, on nad 1901.—1903. aastatel juba 3. kohani alla langenud, kuna linna lihtſad kodanikud ja talupojad enamuſe eneſe kätte on kiskunud. Wiimaſel ajajärgul on talupoegade käes juba täieline enamus ja nendel on peaaegu niiſamaſugune ſeiſukoht kui aadeliſoo eſitajatel eſimeſel ajajärgul. Mis ametite jaotamiſesſe puutub, ſiis ei anna ſee ſelget pilti. Siiski on aruanne wäga huwitaw; ta näitab ſelgeste, et wiimastel aastatel talupoeg politikaliſeſt uneſt ärganud on ja riikliſeſt eluſt elawalt oſa hakkab wõtma.

Ühe ühistegewusliſe aſutuſe ajalugu.

„Selsk. Hosjain“ jutustab ühe Põhja-Wenemaal olewa ühistegewusliſe aſutuſe edenemiſe looſt lookeſe, mis ka meile huwitaw wõib olla.

Umbes 5 aasta eeſt aſutati Wologdasſe wäikepõllumeeste-ſelts, kelle liikmeteks mõnikümmend linna ligidal aſuwat talupere-meeſt astuſid. Seltſi esialgſeks ülesandeks oli: wiljapuhastamiſe punktiſid luua, paremat wiljaſeemet ja täielikumaid wiljapeksmiſe maſinaid ja riistu muretſeda ning põlluſaaduſi parematel tingimistel turule ſaata. Warsti aga hakkas ſelts oma tegewuſt ſeega laiendama, et ta põlluſaaduste müümiſe asjas kõiki ligidal olewaid põllumeeste ühiſuſi ühendada püüdis. Mitmed iſikud arwaſid, et ſee täitſa wõimata on, et ſelts praegustel oludel oma büroo kaudu kaupaſid Põhja mere ſadamatesſe, ſuuremate linnade turule ja iſegi wäljamaale wõib ſaata. Aga ſee, mida läbiwiimataks peeti, läks ſeltſil agaral ettewõtel ſiiski korda. Juba 1909. a. kewadel oli ſeltſil korda läinud linna ligidal umbes 15 piimaühiſuſt eneſe ümber koguda ja nende walmistatud wõid turule ſaata. Selle läbi ſaid põllumehed oma wõi eeſt 75 kop. — 1 rbl. puuda pealt rohkem kui nendele erakaupmeeste poolt maksti. Aasta järele oli wahetalituſe büroo läbikäik 150.000 rbl. peale tõusnud. Läinud aastal aſutati ſelle büroo juurde kaubandusline oſakond, mille järele kõik Põhja-Wenemaa piimaühiſuſed üheks ſuureks liiduks ühineſid. Wiimaſel ajal on Wologda ſeltſi liikmeks ka Kostroma, Jaroslawi, Nowgorodi, Arhangelski ja Wjatka piimaühiſuſed astunud. Kaubandusliſe oſakonna läbimüük oli ſelle aasta eſimeſe kolme kuu jooksul 2.169.226 rbl. Seltſi tegewus wõi müümiſe alal kaswab kiireste.

Praegu on ſeltſi ümber umbes 175 piimatalituſe ühiſuſt astunud, juba ſee asjaolu näitab, misſugust kaſulikku tööd ühistegewus talupidajate ſaaduste müügile toimetamiſes ſuudab teha.

Oma edenemiſel pidi Wologda ſelts mitmed raskuſed läbi elama, mis temale mitmelt poolt tehti, aga põllumeeste uſaldusel kujunes ta ſelle peale waatamata wägewaks ühiſuſeks. Nüüd on Wologda ſemstwo koosolekul küſimus üles wõetud, mille järele ſemstwo põllumajanduſliſed aſutuſed Wologda põllumeeste ſeltſiga ühendada tuleks. Läheb ſee ſoow täide, ſiis kaswab Põhja-Wenemaa wäike-põllumeeste keskel ühistegewuſe aade weel tugewamaks.

Streigid kiwiõli-allikatel.

Kuna läinud nädalal oodata oli, et ſtreik Baku kiwiõli-allikatel warsti lõpeb, ſeſt et ſuur oſa tööliſi tööle aſuſid, on nüüd ſtreigi lõpp jälle kaugemale edaſi lükatud. Nobeli ja mõnes muus äris on tööliſed uueste ſtreikima hakanud. Hiljuti hakkaſid tööliſed ka Grosnõi kiwiõli-allikatel ſtreikima. Seal kestab ſtreik juba teiſt nädalat wahetpidamata edaſi.

Peterburiſt. Rootſi ohwitſeri kinniwõtmine. Nagu „Wetſh. Wr." teatab, wõeti mõne päewa eeſt Peterburi ligidal Rootſi ohwitſer, leitnant v. Eſſen kinni. Temale anti ſüüks, et ta Stokholmi ſõjawäe luuramiſe-büroo liige on. Kinniwõetu ſeletas, et ta Wenemaale Wene keele äraõppimiſe pärast on ſõitnud.

Moſkwaſt. N. A. Homjakow on ühel maakonna ſemſtwo kooſolekul awaldanud, et tema ſeda kahjulikuks peab, kui kaabakaid witſadega karistatakſe. Peksuõigus mõjuwat niihästi karistawa kui karistatu peale kõlbluſewastaſelt.

Moſkwaſt. Moſkwa tööstusliſed ja kaubanduslised ringkonnad kawatſewad Moſkwas 1915. a. ülewenemaaliſt tööstuſe näituſt ära pidada.

— „Birſh. Wedom." teatatakſe järgmiſeſt juhtumiſeſt: Keſknädala õhtul ootaſid Straſtnõi platſil 3 üliõpilaſt ja 4 neiut uulitſa raudtee wagunit. Äkitſelt astus nende juurde jaoskonna ülewaataja kahe linnawahiga ja käskis neiuſid politſeisſe wiia, ſeſt et nad awalikud naisterahwad olla. Üks üliõpilasteſt awaldas, et neiud tema ſugulaſed ja auſad naisterahwad on. „Tunneme niiſuguſeid ſugulaſi!" wastas jaoskonna ülewaataja. Üliõpilaſed paluſid ſiis, et nendele luba antaks neiuſid politſeijaoskonda ſaata. Jaoskonna ülewaataja aga awaldas, et politſei waheleſegamiſe eeſt neid kolmekuuline karistus ootab. Üliõpilaſed ja mõned juurde tulnud inimeſed olid walmis endid wangi andma, kui nad aga neiuſid ſaata ja protokolli kokkuſeadmiſe juures wõikſid olla. Siis käskis jaoskonna ülewaataja linnawahtiſid, et nad tütarlapſed, kes ehmatuſeſt peaaegu minestuſesſe oleks langenud, lahti laſekſid ja kadus rahwahulka kiireste ära. Linnawahid nimetaſid tema nime. Aſjaſt anti linnapealikule teada.

— **Pihkwaſt.** Ei tohi laulda. Siin linna alewis, Miſcharina mäel, elutſewat kagaw. kindral Piljanowskit olid tema naabruſe tütarlapſed õhtuti laulmiſega tülitanud. Kindral, kelle kannatus wiimaks lõppes, laskis paar tütarlaſt politſeisſe wiia, kus need ſeletaſid, et nad ilma mingi paha aimamata Wjaltſewa „Чайка"-t laulnud. Politſei wõttis tütarlastelt allkirja, et nad tulewikus mitte enam ei laulaks!

— Elaw kaup. Hiljuti wõeti ſiin keegi Kroonlinna kodanik Swenigorodski kinni, ſeſt et ta elawa kaubaga äri mõtelnud ajada, tütarlastele mitmeſuguſeid teenistuſi muretſeda lubades. S. ſileda wäljanägemiſega ja peenikeſe ülesastumiſega mees, püüdnud ka peenemaid „kundeſid", wiimastele tarwiliſel korral iſegi armastuſt awaldades.

— Meie Eesti ſeltſis aſutada kawatſetaw Kredit-ühiſus ei leia kuidagi kinnituſt, eſimeſel korral leiti palwekirjal liig wähe allkirjaſid, kuna nüüd kõik allakirjutajad jälle mitte küllalt waranduslikud iſikud ei olla.

Homo.

Harkowiſt. Harkowi ülempiiskop ſõidab oma piiskopkonnas ringi, et koguduſi järele katſuda. Tema kaaſas ſõidab preester Sergei Umantſew, kes koguduste waimulikkudele, nagu „Rusſk. Sl." teatab, järgmiſe ringkirja ſaadab: „Söökiſid peawad waimulikud endi juures ſunduslikult pidama: kala; õhtutel kõige ſoowitawam kalaſupp. Kangeid weiniſid ei jooda mitte. Kõige parem Saint-Raphael (5 rbl. pudel) ja Barſak. Wõib ka pudel rummi (3 rbl. 50 kop.), portweini (4 rbl.), musta kawiari 8 rbl. ja presſitud kawiari 6 rbl. nael pakkuda; ſelle järele ſeltersſi, wiljajooki ja õlut. Ülempiiskopile antakſe, kui ta jumalateenistuſt peab, mitte alla 50 rbl., tema ſaatjale waimulikule — 10 rbl., diakonidele 3 rbl., teenrile ja kutſarile iga ühele üks rbl., politſeile 3 rbl." . . !

—we. **Samaraſt.** Nagu hiljuti ſelles lehes teataſin, lahkus ſiinſe koguduſe pealt õpetaja Drechsler, et uuele kohale Pihkwasſe ametisſe aſuda. Hr. Drechsleri lahkumine oli kohalistele eeſtlastele tõſiſeks kaotuſeks. Kui umbes kolme aasta eeſt eeſtlastewihkaja parun E. ſiinſe koguduſe pealt lahkus, waliti kohaliste ſakslaste poolt keegi Koch ſiia õpetajaks, kes Eesti keelt ſugugi ei oſanud. Siis ſaadeti kohaliste ſuguwendade poolt Moſkwa konſistoriumi õpetaja walimiſe wastu protestikiri, mis tähelepanekut leidis, nii et hr. Koch ametisſe kinnitamata jäeti ja uued walimiſed ette wõeti. Hr. Drechsler, keda ſiis waliti, jõudis warsti oma lahke ja wastutuleliku ümberkäimiſega kõikide koguduſeliikmete poolehoidmiſt wõita. Iſeäranis meie kohaliſi ſuguwendi oli hr. D. alati walmis hea nõu ja jõuga aitama. Kirikunõukogu kooſolekutel ja mujal tõstis ta alati eeſtlaste kaitſeks oma häält, kuna mõni meie „oma mees", kes tihti enda rahwameelſuſega hiilgada armastab, paljude aastate jooksul oma ſiinſete ſugurahwa liikmete huwide kaitſeks ſuudki liigutanud ei ole. Wõõrastawalt mõjus ſellepärast hiljuti ſelles lehes ilmunud Pihkwa kirjaſaatja „Homo" kiri, milles hr. Drechsleri walimiſt mõnitawal toonil käkitatakſe ja üteldakſe, et hr. D. Eesti keel puudulik olla ning teda ſakslaſed ametisſe walinud. Mis ſellesſe puutub, et Pihkwas eeſtlaſi õpetaja walimiſeſt oſa ei lasta wõtta, ſiis leiab ſee kohaliste ſuguwendade ſeas hukkamõistmiſt, kui ſakſte omawoli politika kehastus. Ka hr. Drechsler iſe awaldas ſiin oma imestuſt, et Pihkwas, kus kaugelt ſuurem oſa koguduſt eeſtlaſed ja kus iſegi kaunis kogu Eesti haritlaſi aſumas, kirikunõukogus ainult üks ainus eeſtlane olemas olla. Mis hr. D. Eesti keelesſe puutub, ſiis wõib ſellega wäga rahul olla, wähemaſt kõneleb ta meie emakeelt paremine kui ſuurem oſa kodumaa waimulikka.

Samaras oli hr. D. kohalistele ſuguwendadele keele aſjus iſegi eeskujuks: kuna paljudes ſiinſetes Eesti perekondades emakeele mõistmine wäga wiletſal järjel on, kõneldi õpetaja perekonnas alati puhaſt Eesti keelt.

Praegu ſeiſawad meil jälle uue õpetaja walimiſed ees, ja nagu kuulda, tahawad kohaliſed ſakslaſed jälle ainult Sakſa keelt mõistwa mehe walida. Et ſiinſes koguduſes umbes 20 protſ. eeſtlaſi on, ſiis tuleks wiimastel uueste mõjuwaid ſammuſid astuda, et meie omale Eesti keelt mõistwa õpetaja ſaakſime.

Wladikawkaſiſt. Karistatud küla. Dolakowa külas wõeti röövel Schibalow kinni, keda pikemat aega aſjata taga otſiti. Nagu „Gol. M." teatab, on küla elanikkudele 600 rbl. trahwi määratud, ſeſt et neid röövli ärapeitmiſes ſüüdistati.

Soomemaalt.

Helſingi Eesti Hariduſ-ſelts

otſustas ſeptembri kuu alguſeſt peale oma ruumides „Päiwölä" majas (Kaſarmin katu 23), korralikult iga neljapäew kell 8 õhtul, haridus-teaduslise ſiſuga kõne- ja ettelugemiste kooſolekuid läbirääkimistega pidama hakata. Neljapäewal, 4 ſept. ſ. a. kell 8 õhtul on eſimene kõne-kooſolek. Referendina on ſel õhtul õp. A. Nigul. Kõne aine: „Juudi rahwas ja uſk."

Otſustati ka ſeltſile oma näiteſeltskonda, laulu- ja muuſikakoori aſutama hakata.

H. H. S. on ſelles kindlas uſus ja lootuſes, et Helſingi Eesti ſeltskonnaſt rohkeste aſjaarmastajaid tegelaſi ſaab leiduma, kes teda neis ettewõtetes ſaawad toetama ja edaſi aitama. A. J.

Kodumaalt.

Kolgaſt. Ometi ükskord lõpp. 16. aug. oli Kolga walla wolikogu Hara koolimaja wastuwõtmiſe pärast koolimajas koos, et otſuſele jõuda, kas weel ehituſemeiſtrile Sommerile ehituſe pikenduſt lubada, kautſioni wälja maksta ja töö kõlbuliſeks tunnistada wõi mitte. Nagu juba waremalt ſiinkohal nimetatud, oli eſimene tähtaeg 15. ſeptemb. 1912. a. ja wiimane 1. juunis 1913. a., milledeſt ehitus-meister tähelegi ei pannud. Et nüüdki weel ehitus lõpulikult walmis ſaamata on, ſiis jäeti kindlustuſeks kautsjon ſisſe ja ehituſe lõpetamine lubati teiste kätte kaubelda, kuna tulud Sommeri kautsjoniſt wõetakſe. Sellesama aſja pärast on wolikogu juba neli-wiis korda koos olnud.

Baltiski elanikkude arw oli ſuwe-kuudel 1.611. Nüüd, kus ſuwitajad ära läinud, on elanikka 1.359; ſeega on ſel ſuwel ſiin ſuwitanud 252 inimeſt.

— Neljandaks kõrgema algkooli kooliõpetajaks nimetati hra Archangelski Tapalt.

— „Obſhtſheſtwennoje Sobranie" alkoholi puhwet jäi kinni, ſeſt et ſealt wõõrastele alkoholiliſi jookſid oli müüdud.

„Postim."

Läänemaalt. Jälle muulaſed. Walgu mõiſa toodi jälle ſalgake Wene poiſikeſi mõiſateenijateks. Need on ſiin mõiſas juba kolme aasta jooksul neljandamad wõõrad tööliſed. Kõige eſiteks toodi wenelaſed, kes ainult mõni nädal mõiſas wiibiſiwad, ſiis leedulaſed, kes niiſama ruttu ära läkſid. Möödaläinud ſuwel toodi kümmekond perekonda Sakſa koloniſtiſid, ka needki oliwad tänawu ſuweks wiimaſeni läinud, mõiſniku käeſt weel hulga palka ette wõtnud ja nii mitu ſada rubla kahju teinud. Nüüd toodi aga 14 — 18 aastaſed poiſikeſed, wiſt arwates, et need kauemaks ſiia jääwad. Nähtawaste ei taha peale eeſtlaſi keegi parunid teenida.

Tõde.

Järwa-Madiſelt. Seltſielust. Käesolewa aasta jooksul on meile, madislastele, kaunis rohkeste piduſid pakutud. Pidude jaoks üüris kohalik muuſikaſelts uueſt ühismeiereiſt ſündſa ruumi. Kooliõpetaja herra Ruuſe eeſtwõttel edenes näitemängude äraõppimine ja ettekandmine iluſaste. Mitmed nooredmehed ja neiud leidſid harilikkude külalõbude aſemele uue ajakohaſema lõbu: õpitakſe näitemängu, käidakſe harjutustel koos.

Pühapäewal, 18. augustil, kanti kolmewaatusline näitemäng „Soo pinnal" rahuloldawalt ette. Nii mõnelgi näitlejal näis näitekunstiſt aruſaamiſt olewat. Nuriſeti ſelle üle, et pidul muuſika puudus, ſeſt kohalik muuſikaſelts muuſikakooriga näiwad ainult nimepidi olemas olewat. Wiimaſel ajal ei ole muuſikakoor enam ſugugi harjutuſi pidanud, mis arwatawaste juhataja puuduſeſt tuleb.

Pühapäewal, 29. ſeptembril, tahetakſe nendeſamade tegelaste poolt A. S. Parmi kurbmängu „Ranna Rein" mängida, mida mitmel pool ümbruskonnas hea mõjuga on ette kantud. Puhas ſiſſetulek määratakſe Eestimaa kooliõp. wastastikku abiandmiſe-ſeltſi heaks. Loodame, et tüki ettekandmine ka madislastele, nende wäheſe wilumiſe peale waatamata, üle jõu ei käi. Agarus wiib ſihile, ja ſeda näib meie ſeltskonnategelastel praegu olewat.

Oleks weel mõni ſõna muuſikaſeltſi raamatukogu kohta tähendada, mis ſiin ſeltſi aſutamiſeſt ſaadik olemas on. Aastat 15 tagaſi on ſee wististe tubli ajakõrguſel ſeiſew raamatukogu olnud. Seda tunnistawad wanad köited, mida raamatukogu kapis mitu ſada ekſemplari leidub. Paljud wanad raamatud on täieste lagunenud ja uuſi pole wiſt aſutamiſeſt ſaadik enam juurde muretſetud. Praegu oleks ſeltſil raamatukogu uuendamine tähtſamaks ülesandeks. Ei oleks liig, kui mõni pidu ſelleks otstarbeks toime pandaks.

Dua.

Tõstamaalt. Enam hoogu liikmete lugemiſehimule tohiks tema kohalſe Rahwahariduſe ſeltſi raamatukogu ülepaigutamine wallamajaſt ſeltſi oma üüriruumidesſe ja awaliku lugemiſetoa awamine ſealſamas pakkuda. Tarwiliſed eeltööd ſelleks on juba tehtud — puudub ükſi weel ülemuſe luba.

Seeſama ſelts hellitab oma maja ehitamiſe mõtet juba ammuſt ajaſt. Aga aſjaga otſale ei ſaada. Kapitali ei ole ja maja platſi ſaamiſegagi on lugu kirju küllalt. Tõstamaa mõis on omal ajal majaplatſi lubanud rentida, 20 kop. makſu eeſt poole wakamaa pealt. Aga ta ei taha platſi enne kätte anda, kui ſeltſil ſelged majaplaanid ja eelarwed ette on näidata. Neid wiimaſeid ſelts jälle enne ſoetama ei tihka hakata, kui majaplatſi kaup kõigiti küps ja plats käes. See lugu tuletab meelde — harakat tõrwatud katuſel.

Lux.

g. **Wiljandiſt.** Wiljandi linnapiirkond on õige kitſas, kuna teda Wiljandi mõiſa maad igalt külleſt ſisſe piirawad. Linna mõis Wiiratſi on linnaſt liig kaugel, niiſama ka raudteeſt, mispärast ſiin linnal aſumiſt ei ole. Linn on ſel wiiſil ainult Wiljandi mõiſalt ostetud ja lahutatud kruntidel laieneda wõinud ja ſealtpoolt külleſt, kus mõiſaomanikul talu aiamaad anda oli. Üht alewi oſa nimetatakſegi Kiwistikuks ehk Kelmikülaks, kuna maa kiwide pärast mõiſnikule omal ajal midagi ſisſe ei toonud ja wälja müüdi — umbes 1 — 2 tuhat rbl. wakamaa. Sel wiiſil on linnal igas küljes agulid. Hiljem aſus linn wõi alew Kantremaale, linna kiriku pärast olewale platſile. Nüüd anti maad ehituste alla, ka Wiljandimaa kirikumõiſa ja köſtrimaadeſt, kus uus ja elaw linnajagu kaswamas, tööstus oma harud ja okſad laiali ſirutab. Wõib kahelda, kas alewikud mitte linna ſuuruſe pooleſt üle ei löö. Senini ei ihaldanud alewi majaomanikud linna külge liituda, kartes, et ſellega oma makſukoormat kergitawad. Nüüd on aga makſud ka alewites tõusnud ja ei ole waſt odawamad kui linnamajadel. Igaſuguſed õiguſed ja hõlbutuſed aga hoopis wähemad kui linna majaomanikkudel. Alewi majaomanikud on endid korraldada katſunud. Selleks pidaſiwad nad kooſoleku ära, kus H. Awikſon alewi- ja linna majaomanikkude ſeiſukorda ſelgitas. Alewi majaomanikud tunnistaſiwad linnaga ühinemiſe tarwiliſeks ja algawad ſelleks tööd. Töötab ſellekohane toimekond, kellele kolmeliikmeline komiſjon abiks waliti, et aſia hoogſamalt edaſi ajada.

Anname ſellega austatud töötarwitajatele teada, et meie oleme Tallinnas Rieſenkampfi uulikal nr. 58

Uue täielise metallitööstuse ja mehanika töökoja

awanud

ja wõtame wastu tellimiſi niihästi uute tööde, kui ka wanade paranduste peale järgmistes tööstuſeharudes: wiinawabrikute, ſaeweskite, jahuweskite ſiſſeſeaded, igaſuguſed põllutöömaſinad, mootorid jne. Peale ſelle wõtame oma peale igaſug. ſepa-, lukuſepa- ja metalli treimiſetööſid, ka ſellekohaſeid tööſid ehituste juures.

Tellimised täidame korralikult ja kindla wastutuſega tööde headuſe eest.

Aupaklikult Johann Kull & H. Anton.

Minu kauaaegſe äri tegewuſe läbi on austatud publikumil juba küllalt tuttaw, et minu juures peale hea kauba ka õiglane talitus ja kõige odawamad hinnad on. Nüüd, kus palju minu wõiſtlejaid wähem-wäärtuslise kaubaga rahwaſt püüawad ahwateleda, palun minu adr. hoolega tähele panna, et mitte ekſituſt ei tuleks.

Wiru uul. nr. 17. J. Rubin, Wiru uul. nr. 17.

Aſutatud 1880. aastal.

Soowitan oma laduſt rikkalikus wäljawalikus kuld-, hõbe- ja musti uuriſid, ſeina- ja äratuſe-kellaſid ja kõiksugu hõbe- ja kuldasju. Odawad hinnad.

Koolitarwituſi,

nii kui: ranitſaid, raamatukandjaid, nahaſt ja puuſt pinaliid, joonistuſelauad, joonistuſe asjad, linealid ja winkled, taskunoad, wärwikastid, ka muid kirjutuſe ja joonistuſe tarbeasju ſoowitab ſuures wäljawalikus odawate hindadega paberiladu

Philipp Schaefer,

Telefon 464. Harju uul. nr. 31.

Aktſiaſeltſi „Dejateli" kontoril Tallinnas, Wana turu kaelas nr. 3

on müüa

linnades, iſeäranis Tallinnas majaſid, ehituſekruntiſid, kaupluſi jne.; maal taluſid, mõiſaid, mitmeſugu kaupluſi jne.

Wõtab eneſe kätte müügile:

majaſid, kruntiſid, taluſid, mõiſaid, wähemaid ja ſuuremaid maatükka linnas ja maal, kaupluſi ning metſaſid.

„Dejateli" kontor wõtab igaſugu kaupadele turgude muretſemiſe eneſe peale.

Kaubamaja A. Tſchernischew & Ko.

Riia panga maja all, S. Karja uul. nurgal,

ſoowitab praegu ſaadud uueſt kaubaſt willaſt ja ſiidi kleidiriiet, flanelletti, multoni, peſuriideid, willaſeid, wateritud ja puuwillaſeid tekkiſid, ſuures wäljawalikus wabriku restiſid küünra ja naela wiiſi ſuures wäljawalikus odawate hindadega.

Kõnetraat nr. 941.

Õmbluse ja meester. ning naisterahwa riietelõikuse

õpetus

kuulſa Amerika „Gloria" ſüstemi joonistuſe järele, peale ſelle doppel-kontroll ſüstem (uuem leidus) Inglis ſtiilis. Õpetuſe hind 2 rbl. peale 25 rublani (waestele prii) õmblus kõigile makſuta. Shurnaliſid annan wälja ja ſhnittiſid walmistan ka poeglastele 5—20 kop. eeſt. Wastuwõtmine kella 10—4. W. Jubkentali uul. nr. 1, k. 1.

Muusika klassid

(klawer) Moſkwa Keiſerl. konſerwat. wabakunstniku

Eugenie Wolfsohni

poolt. Wastuwõtmine igaſſe jaoskonda (alam., keſkm. ja ülemaſſe) iga päew kella 4—6 õht. Õpetuſe algus 2 ſept. Niguliste uul. 6, k. 9.

Üliõpilane,

oſaw tunniandja, mitme aast. praktika, walmistab jõudſalt ekſamitele wastu. S. Balesna uul. 8, k. 11, (ſiſſekäik hoowi poolt), 9—11 ja 4—6.

Õpilapſed

wõiwad juurdelõikuſt ja õmbluſt hästi ärá õppida, lasteriiete, kleitide, üliriiete ja peſu joonistamiſt minu õmbluskoolis S. Rooſikrantſi uul. 23. B. Berg.

Tüdrukut

tarwis Liiwalaia uul. 36, pagar.

Rätſepaid

laagritöö peale kohe tarwis Wabriku uul. 17, Graniidi uul. nurgal krt. 2.

Rätsepatöölist

tarwis Gonſiori uul. nr. 12, k. 10.

Kündjaid

ſoo üleskündmiſeks tarwitatakſe Sauele ja Wanamõiſa, tüki wiiſi ehk päiwiti 100—130 kop. päewas, mõiſa loomad ja wärgid. 2

Poiſſi,

kes hobuſega ümber käia oskab, on tarwis Liiwalaia uul. 36, pagar.

Poiſs

wõib kohta ſaada Narwa maanteel nr. 17, pagari juures.

Kaine meesterahwas

wõib korterit ſaada Teliskopli uul. nr. 24-E, korter 8.

Wiisakas koolipoiss,

kes minu 8—11-aast. poegade õppimiſe järel waatuſt oma peale ſoowib wõtta, wõetakſe odawalt koſti peale Abju uul. nr. 13. Joh. Toim.

Grammofon

müüa Magaſini uul. nr. 2-b, krt. 9, näha pühapäewal kella 3-ni.

Pildid raamitakſe

korralikult ſiſſe klaaſiſepa-äris Dunkri uul. nr. 3. Joh. Klausen.

Suurem heinamaa

hädalaniiduks kohe ära anda. Järel küſida Wana Wiruwärawaſt nr. 3, Tiitsu kauplusest.

Koolilapſed

(2 tütarlaſt) wõiwad korterit ja ülespidamiſt ſaada S. Balesna uul. nr. 8, korter 11, kella 10—3, ſiſſekäik hoowi poolt.

Kiwi- ja puumaja

umbes 190□ ſülla krundiga odawalt müüa. Lähemat Gonſiori uul. nr. 5, korter 2, kella 6—7 õhtul.

Majad müüa.

Aktſ. „Dejatel", Wana turu kael nr. 3. 4ein

Laknahaſt kingi,

meesterahwastele, naister. ja lastele ſuures walikus ſoowit.

A. Gobowitſch,

Wiru uul. nr. 7.

Must märahobune,

hea weoloom, 2 arsſ., 5 werſſ. kõrge, 5-aast., wäärtus 320 rbl. ja ſõiduwoorimehe troska müüa S. Ameerika uul. nr. 15.

Hobune

ja töö-wanker müüa Wiljandi uul. nr. 5, korter 1.

Noor hobune

müüa Wene uul. nr. 20, korter 10.

Peterburi magasin nr. 48

Harju uul.

ſoowitab omaſt ſuureſt wäljawalikuſt kõiksugu moodſaid willt ja ſammet ſügiſe-kübaraid ja riideſt mütſiſid ja muid moodi ehteid wõiſtlemata odawa hindadega. Harju uul. nr. 48.

Kaal

Nõmmelt ära toodud Tallinnaſſe, Nunne ja Kloostri uul. nurgal.

Hobune

müüa Katuſepapi uul. 42. Sealſamas on hobuſemeeſt kiwiweo juurde tarw.

Soome riietekauplus
uues Eesti teatri m. 13
ſuures wäljawalikus willaſt kleidi- ja koſtümiriiet, igas wärwis popelini,
koolipoiſte kalewit,
tütarl. wormkleidi- ja põlleriiet, peſuriiet Soome ja Wenemaa wabr., Soome flanel pikeed, ſuuri rätikuid, wooditekkiſid, ſulgi, ſulepatju, klaar kardinaid wihmamantled ja n. e.
Hinnad wõimalik. odawad.
Soowitab ainuke täielik
SOOME riietekauplus,
uues Eesti teatri m. 13.

Lõhnaõliſid, ſeepiſid,

mitm. toaleti tarwituſt: kammiſid, hambaarju, pea- ja riideharju, taskukammiſid, taskuharju, ſhwammiſid

ſoowitab

Benita Grünberg,

Harju uul. nr. 34.

Rahumäel kiwiraiumiſetöökojas walmiſt. kõige odawamalt raudkiwiſt poleeritud hauariſtiſid ja ſambaid, raudaiaaluſtuſi ja tſement-hauakaſtiſid J. Pustal.

Jällemüüjatele.

Sügiſe hooajaks olen ſaanud kõiksugu ſügiſe- ja talwe-riiet ja ſoowitan odawate hindadega J. K. Muhin,

S. Pärnu m. 8. Kõnetraat 851.

23. augustil ſ. a. turule kadunud

rahakott rahaga,

wana inimeſe omandus. Auſat leidjat palutakſe waewatasu eeſt ära tuua Maakri uul. nr. 6, kort. 1.

Woorimeeſt,

kelle troska puki peale 21. augustil kell pool 4 Balti waksali ees tſhumadan unustati, palutakſe ſeda Lata uul. nr. 12, kort. 3 hea waewatasu eeſt tagaſi tuua.

Uus töövanker

müüa Daiſhi uul. nr. 5.

Minu juurdelõikamiſe- ja õmbluskool

on nüüd Wene uul. nr. 8, kort. 3.

Wõtan igapäew õpilaſi wastu. 5ltn

Proua M. Stefecius.

Wihmakuubesid

koolilastele ja täiskaswanutele igas ſuuruſes õige odawa hinnaga ſaada

A. Gobowitſchi juurest,

Wiru uul. nr. 7.

Laitmata töö

ja hea paſſimiſe eeſt wastutab minu meester. walmisriiete jaoskond. R. Reichmann,

Täielik ladu uuteſt riieteſt.

Ärge unustage, et ainuke odaw ostukoht on

No 8, J. K. Muhini riidekauplus, No. 8,

Suurel Pärnu maanteel

ſoowitan Eesti kunstitempli awamiſe puhul kõikidele külalistele ja tuttawatele willaſt, ſiidi ja pupelin kleidiriiet. Suur ladu ukſekardinaid (portieriſid), pikee ja wateritud tekkiſid, ſuuri rätikuid j. n. e.

Aupaklikult J. K. Muhin,

Suurel Pärnu m. nr. 8, kõnetraat 854.

Kaloſhid

müüb wabriku hinnaga

Wiru uul. nr. 7. A. Gobowitſch.

Oksjon.

Teiſipäewal, 27. ja keſknädalal, 28. ſkp. kell 12 l. Sauna uul. nr. 4, endistes laenukasſa ruumides, tuleb müügile ſaapakaupa, riidekaupa, pudukaupa j. n. e. 2

Oksjon

26. aug. ſ. a. kell 10 hom., müüdakſe toamööblid. Troonipärija puiesteel 11.

300 rubla

ſoowitakſe laenata 8 ehk 10 protſ. majaehituſe tarwis. Kirj. pakk. ſ. l. t. „A." all ära anda.

Korterit

2 toa ja köögiga Tartu maant. ümbruſesſe ſoowib üksik meesterahwas. Teatada S. Tartu maant. nr. 8, 20 kop. poodi.

Tuba

ühes koſtiga ära anda Maneeſhi uul. nr. 4, krt. 4. A. Ebert.

Korralik meesterahwas

wõib haritud perekonnas omaette tuba möööblitega ja koſtiga ehk ilma ſaada. Lähemat Sauna uul. nr. 3, krt. 1, kella 9—3.

Noormees

wõib omaette tuba ſaada Rataskaewu uul. nr. 6, korter 8.

Würtspood

ära anda. Teatuſt ſaab Wana turu kaelas nr. 3, kontoriſt.

Lihapood

heas kohas ära anda kõige kraamiga ehk kraam ükſi müüa. Teatuſt ſaab Tehnika uul. nr. 9, krt. 2.

Lihakarn

wälja üürida Girgenſoni ja Sõja uul. nurgal nr. 29, krt. 5.

Hobune

ja töövanker müüa Girgenſoni uul. nr. 19, korter 6.

2 lammast ja hobune

on müüa Keemia uul. nr. 13-a.

Pikaldaſe ja raske haiguſe järele lahkus ſit ilmaſt 21. augustil meie unustamata ametiwend ja tuttaw

Julius Kuulmann.

Matmine pühapäewal, 25. augustil Kellas.

Tuttawad ja ametiwennad.

Südamlikku tänu

awaldame kõikidele, iſeäranis Dwigatell wabriku töölistele, kes minu armſa mehe ja meie kalli iſa **Eduard Ormus'e** matmiſeſt lahkelt oſa wõtſiwad.

Leinajad abikaaſa ja lapſed.

Teater „Rekord"

Näituse platsil, waksali ligidal.

23.—26. augustini uus suurepäraline eeskawa 9 jaos.

Tugewam kui kadedus. Põrutaw draama 3 ſuures jaos.
Hull ſeiſukord. Naljakas.
Werine joowastus. Kütkestaw draama 3 ſuures jaos.
Pathe ajakiri. Nädala wiimaſed uudiſed.
Schwetringen. Looduſe pilt.
Napoleoni austaja. Naljakas.

Etenduſe ajal 24. ja 25. augustil mängiwad keelpillide- ja paſunakoorid.

Etenduſed kestawad äripäewadel kella 5 peale lõunat, pühapäewadel ja kroonu pühadel kella 2 peale lõunat kuni 12 ööſel.

A. F. Segali ja G. G. Stukkey

muuſikakool,

Wana Wiru uul., Grafi maja, nr. 5.

11-nes õpeaasta. ═══ Õpetuſe algus 2. ſept.

Koolis õpetawad järgmiſi õpeaſju: klawerimängu — prd. Waſſiljewa, Kelchen, Miſetskaja, Segal ja Taraſſewitſch; laulu — pr. Müller-Klemann; wiiulimängu — hra Sulo Hurstinen; cellomängu — hra Stukkey; teoriat — hra Topmann; koosmängu — hra Stukkey. Alamaſſe järku ſiſseastumiſeks eelteadmiſi ei nõuta. Õpilaste wastuwõtmine iga päew kella 3—5.

Proua Zaguriale tänu

tema hea keele õpetamiſe eeſt hüüab lahkudes paljude nimel

Edm. Ranger.

Ehituse- ja tehnikakontor
P. Lowjagin & A. Nelsas,

Tallinnas, Raatuse platsil nr. 17, ☎ telefon 929,

walmistab wabrikute, elumajade ja kanalite plaaniſid, teeb eelarweid ja wõtab elumajade kui ka wabrikute ehituſi oma peale. 3

Tallinna uues Eesti teatri majas pood nr. 11 leiate teie alati ennenägemata headuſes

kangru käsitööd

ülikonna ja palituriideid, oma ſpetſial-tööstus, on ka wabrikuriideid ja woodrid, lõngad, koetud tööd, lambawillad ja pudukaubad. Hinnad kindlad ja aſja headuſe järele wõiſtlemata odawad.

Aleksander Palm, pood nr. 11.

Ilma raha wälja andmata, aga kindla, ülesütlemata rendikontrahi wastu wõite

kruntiſid

linna ja raudteejaama lähedal, 600, 1200, 3000 jne. kuni 15.000 ruutſülla ſuuruſes töötubade, wabrikute, majade jne. ehitusteks ſaada. Ääres olewal uulitſal on gaaſiwalgustus ja weetorud. Kruntiſid wõib ka päriſeks osta. Soowijaid palut. oma adr. ſ. l. t. „Krunt nr. 7" all anda.

Tapetisid

7 kop. rull täies pikkuſes, kenade kirjadega, ſuures walikus müüb

E. Leckbandt,
endine Romberg,
Harju uul. nr. 36.

Suur wäljamüük

kestab weel ainult lühike aeg. **Kõik hooajaſt järele jäänud kaup müüdakſe peaaegu poole hinnaga.** Olen ſuures wäljawalikus ſaanud kõike wärwi willaſt **kleidiriiet, waterdud tekkiſid, tellitud töö ja puhta watiga,** ka willaſed ja puuwillaſed tekid ſuures wäljawalikus, koolipoiste kalewit, naisterahwa kalewit ja ſhewiotti kostümide jaoks ja kõike muud riidekaupa müün **tõeſte wäga odawalt.**

Aupaklikult **J. T. Komiſſarow,**
Wanal turul, Scheeli panga wastas.

Wannisid,

waſeſt wanniahjuſid 70 rbl. peale, kloſettiſid, kloſeti istelaudu, ahjupottiſid, katuſekiwa, raud kettiſid igas jämeduſes

ſoowitab

ehituse- ja tehnika-kontor
P. Lowjagin ja A. Nelsas,
Tallinnas, Raatuſe plats 17.

Kõige paremate wabrikute, nagu:

Hiiu-Kärdla ja Thorutoni

kooli-kalewit

ſoowitab iſeäranis odawalt

Jul. Abergi kalewiäri
Suurel Karja uul. nr. 5.

Paſs kadunud

Jaan Hammeri nime peal. Palutakſe auſat leidjat ära anda Lutri-Warſtekooli uul. nr. 30, korter 6.

Granat bross

on kadunud. Palun waewaleſu eeſt ära tuua Rieſenkampfi uul. nr. 4.

Naisterahwa hõbe uur

kaelaketti ja mälestuſe kapsliga täheb H. R. kadunud Lõuna uul. Weerenni uul. minnes. Palutakſe auſat leidjat **kätte tuua Sõõrsa uul. nr. 9. k. 13.**

Kadunud on

reedel 23. aug. naisterahwa nuuſt uur kuld monogrammi ja musta ketiga. Auſat leidjat palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Wäikſe Karja **uul. nr. 2. Tallinna ſaapakaupluſesſe.**

Hambaarſt
D. Gutmann.

Nunne uul. 12, wõõrastemaja Royali kõrwal. Wastuwõtmine 10—1 ja 3—7.

Ämmaemand J. Kalle

Luiſentali uul. 3, krt. 6.

Minu meeste- ja naisterahwaste

tantſu-kurſus

algab 3. ſeptembril ſ. a. kõige uuemate tantſudega. Palun oſawõtjaid üles anda Hoſpidali uul. nr. 2-a. Kõnetunnid kella 9—10 õhtul.

Tantſuõpetaja **A. Kirmann.**

Annan odawalt

algusõpetuſt poeg- ja tütarlastele. Sakſa keele rääkimiſe tunnid täiealistele, ka õhtuti kella 8—9. Õpetan ka kõike ſeltſi peenemat näputööd: põletamiſt, maalimiſt, punumiſt, ſiidi õmbluſt ja puu nikerduſt. Kõnetunnid kella 10—4 p. ja 7—8 õht. Wilunud kooliõpetajanna Baltiski m. nr. 9, kort. 11, hoowi ſees.

Lonny Trummer,

wilunud kooliõpetajanna, annab

Sakſa keele tundiſid,

grupedes ja üksikult. Lähemat S. Arehna uul. 12, aiamajas, kella 12—2 lõun. 3?

Noor endine kooliõpetaja

annab õpetust

kõigis õpeainetes. Lastele algusõpetuſt Eesti ja Wene keele kirjutamiſes ja lugemiſes. Kirjalikult: I гор. н. т. отдѣленiе „K."

Annan odawalt järelaitamiſe ja Sakſa keele tundiſid ja walmistan eksamitele. Ka odawalt näputöötunnid Sakſa keele rääkimiſe õpetuſega 3 rbl. kuus. Kullaſepa uul. nr. 7, k. 4-a. Kodu kella 12—2 ja 6—7 õht.

Wilunud kooliõpetajanna

annab tundiſid

ja repeterib igas õpeaſjas. Erialaned: rehk. ja keeled. Tatarski uul. nr. 26, kort. 5, hoowis.

Saksa keele tundisid

antakſe Wanal turul, Scheeli panga kõrwal nr. 4, kort. 4. Rääkida kella 12—2 ja 6—7.

Gümnaſiumi VII klaſſi õpilane

annab järelaitamise tundisid

kõigis keskkooli õpeainetes ja walmistab eksamitele. Luiſentali uul. 3, k. 6.

Tundiſid

annab gümn. VI kl. õpil. Õle uul. nr. 13, krt. 8, kella 5—6.

Paar õpilaſt

wõiwad makſuta kleidiõmbluſt ja lõikamiſt ära õppida Suurel Rooſikrantſi uul. nr. 17, kort. 3.

Tüdrukut

tarwis Schweitſi pitſidemagaſinis Wiru uul. nr. 21.

Paſſijat

tarwis Kopli uul. nr. 20-c, krt. 3.

Paſſijat,

kes ka hoowi ja uulitſa pühkimiſt oma peale wõtab, on tarwis Alemanni uul. 12, krt. 1.

Saksa keelt rääkijat passijat

heade tunnistustega kohe tarwis Tõnismäel nr. 1, krt. 4, kella 3—4 ja õht. 8—9.

Passinaist tarwis

W. Pärnu maanteel nr. 7.

Passijat tarwis

Wäike Kalamaja uul. nr. 5, kort. 8.

Mees- ja naisteenijat,

lasteta abielupaari, tarwis priihospidali. Palk 15 ja 8 rbl. kuus, kokku 23 rbl., korter ja toit.

Soowin pesukohtasid

ja wõtan peſu kodu wastu, töö hea ja korralik, tunnistuſed ette näitata. Pikal uul. 44, krt. 4, 2 treppi üles.

Noor neiu,

kes kolm kohalikku keelt räägib ja kirjutuſemaſina peal töötada oskab, ſoowib kohta kontorisſe. Adr. Балтiйская мануфактура, Розенбергъ.

Tütarlast tarwis

kaupluſe juurde S. Tartu m. nr. 25.

Õppinud sukakudujaid

on tarwis Wittenhofi uul. 25, krt. 5.

Müüjannat,

kes 3 kohalikſt keelt mõistab ja ennem pagari-äris on töötanud, tarwis pagar Malſtrömi juurde S. Tartu maant. nr. 10.

Kirjutaja abiline

wõib kohta ſaada. Kirjal. p. ſ. l. t. nr. „9" all.

Aruja mõiſa metſawalitſus tarwitab ſuurel hulgal õppinud

loodikraawi-tegijaid.

Adres: üle Kehra jaama. I

Paekiwimurdjat

ja **kiwiwedajat poisſi on kohe tarwis Tondi uul. nr. 16.**

Teise wõidulaenu
paberite kinnitamist

1. ſeptembriks toimetab Tallinna Kaupmeeste Wastastikune Kredit-Ühisus,

I Wiru uul. nr. 18.

Raamatupidajat

otſitakſe kohaliku riidekauba-ärisſe. Raamatuid peetakſe Wene keeles. Pakk. kirjal. „J. E." all ſ. l. t. ſaata.

Selli,

kes kolm kohalikku keelt oskab, ſoowitakſe ſaapakaupluſesſe. Kirjal. pakk. lühikeſe eluloo kirjelduſega ſ. l. t. „H. A." all ära anda.

6 kingſepatöö-tegijat

tarwitab H. Reimann, Türil. 3

2 rätsepatöö-tegijat

on tarwis Sööreniſ uul. nr. 10, k. 8.

Rauatreiali

on tarwis Tapa malmiwabriku J. Krusbach.

Mustatöölisi

ja 2 pealelööjat tarwitab kohe Aktſia-ſelts R. Stegel Laial uul. nr. 27.

Turba-lõikajad

ſaawad kohe kestwat tööd. Tööpalk 1000 tüki eeſt (12" + 4" + 5") 40 kop. Turbawabrik Aegwiidul, Шарлотенгофъ.

Kartuli-wõtjaid

tarwitatakſe maale mõiſa. Kaupa tehtakſe Uue turu ſöögimajas, wastu „Estoniat," 25. ja 26. aug. 1913. a.

Kartuliwõtjad!

tulge kõik pühapäewal Wene turule, ſealt ſõidame Harku-Lehmja mõiſa. 65 kop. päewas ja prii kartulid.

Hakkan
kartulid noppima

26. aug. ſ. a. Tulgu endiſed noppijad ja toogu ka uuſi kaaſa. Päewa palk 70 kop. Wallingu mõiſas üle Keila.

Tarwitatakſe tublit

hobuſemeeſt

Järele küſida kella 6—8 õht. Kentmanni põikuul. nr. 3.

Sulast tarwis

Suurel Tartu maant. nr. 10.

Noortmeeſt

kes põhjalikult kinematografi aparadiga ümber oskab käia, tarwis kinematografi. Adr.: Везенбергъ, Walſali uul. nr. 3, Kuus. I

Õpipoisſa

lukuſepa ja treiali töö peale tarwis S. Tartu m. nr. 47-a.

Kaub. kooli lõpetaja

noormees soowib kohta.

Pak. ſ. l. t. „A. B" all ära anda

Potiſepa õpipoisſi

on tarwis. Soowitaw, kes wähe tööd tunneb. Narwa m. 57. A. Kreos.

Jooksupoisſi

on tarwis pagar Malſtrömi juurde. S. Tartu m. nr. 10.

Tallipoisſi

kohe tarwis Tallinna maneſhis.

Korterit

4—5 toaga otſitakſe kõige hiljem ſept. lõpuks. Soowitaw wannituba ja aed. Kirj. pakk. pal. ſ. l. t. „Wäd" all Äge wea ſaata. tl

Korter

talliga on ärareiſimiſe päraſt ära anda. Sealſamas on 3 hobuſt wankritega müüa Wabriku uul. 6, k. 33.

Soowitakſe korterit

6—8 toaga. Selle wastu pole midagi, kui kaks korterit ühendatud on. Teat. ſadamas, elewatori kontorisſe. I

Talwekorter

Nõmmel, Waldeki uul. nr. 22, ära anda; 4 tuba, eestuba, kööl ja weranda, teiſel korral. Lähemat teatuſt ſealſamaſt. nl

Woorimehe korter

on ſaada Wae uul. nr. 9, korter 7.

Tuba

wähese mööblitega kahele wiiſakale nooremehele ära anda, ſoowitaw **koolilastele. Girgenſoni uul. 26, k. 2.**

Mootorpaat „Kongreſs"
teeb lõbuſõituſid tunni wiiſi

2 rbl. 50 kop. tund, kunni 22 inimeſega, Krauſpe ſupeluſmaja juures, rannas, kiosk nr. 4.

Mootorpaat müüa,

28 jalga pikk, 7 jalga lai, ees tammepuuſt kajut, maſin 12-hobuſe jõuline, aasta pruugitud. Teatuſt ſaab Rieſenkampfi uul. nr. 6. Tenamann.

Joh. Hallika
päewapilditöökoda

Wiru uul. nr. 14, awatud kella 9 h. kuni 8 õ. Kõige uuem ja täielikum ſiſſeſeade. Hinnad odawad. Koſtina piltidega ſuurendus hinnata. Piltpostkaardid 10 kop. tükk. Naisterahwastele kammitakſe juukſeid makſuta. Soowi peale pildid 24 tunni jooksul. Ainult Wiru uul. nr. 14. „Prowodniku" gummikaupluſega ühes majas.

Päewapiltnik **Joh. Hallikas,**
Tallinnas. 1tl

Tuba

on wiiſakale nooremehele wälja üürida Maakri uul. nr. 18, korter 2.

Harit. meesterahwas

wõib korterit ſaada kostiga ehk ilma. Toom.-Kuninga uul. nr. 21, krt. 7.

Wiisakas noormees

wõib korterit ſaada paarisrahwa juurde Kristinentali uul. nr. 3, krt. 9.

Wiiſakas noormees

ſoowib kaasüüriliſeks korteris üht wäikeſt tuba ehk wiiſakaſſe perekonda waksali lähedale. Teatuſed palut. ſ. l. tal. R. T. 5 all ära anda.

Wiisakas noormees

wõib korterit ſaada Toom.-puiesteel nr. 11, korter 8.

Wiisakas poissmees

wõib kaasüüriliſeks korterit ſaada Luiſentali uul. nr. 25, krt. 7.

Pood

ära anda Kauba uul. nr. 30.

Würtspood

ühes kaubaga ja iluſa elukorteriga ettetulnud juhtumiſe päraſt kohe ehk 1. ſeptembril ära anda. Küſida Wilmani tubakakaupluſeſt, Wene uulitſa nurgal. I

Lihakarn

ſuitſetamiſeahju ja elukorteriga ſaada 12 rubla kuus W. Ameerika uul. 22.

Sepipada

ühes riistadega ära anda ja 2 head hobuſt müüa, ſõidu kui ka töö jaoks. Wabriku uul. nr. 17, korter 7.

Häſti ſiſſeſeatud ja kaualt tuttaw auruga töötaw

peſu- ja triikimiſe-äri

kõige uuemate wäljamaa maſinatega, on juhtumiſe kombel müüa. Adreſs: Нарва, Рыцарская ул. 70. Эдельвейсъ.

Habemeajamiſe-äri

on iſeäraliſe juhtumiſe päraſt müüa W. Juhkentali uul. nr. 31, krt. 12.

Maja

müüa elawa koha peal äraſeiſmiſe päraſt kodumaale. Raha maja 13.000 rbl. Järel küſida G. Karlſoni poeſt, Pikal uul. nr. 2.

Maja

rentkrundi peal äraſeiſmiſe päraſt müüa Kiwimurru uul. nr. 25, krt. 5.

Majad

müüa Uuel Maailma uul. nr. 8, rääkida kella 6—8 õhtul. 3

Maja müüa.

Lähemaid teateid W. Karja uul. nr. 3, ſaapakaupluſeſt. 4?

Nõmmel

majad müüa. Teatuſt ſaab Nõmmelt, A. Mirjami poeſt.

Wäike uus maja

müüa Stroomil, Metalli uul. nr. 18.

Majad, krundid ja talukohad

heade tingimistega müüa Kullaſepa uul. nr. 10, kort. 3.

Wäike maja müüa

Falkspargi uul. nr. 5, kort. 8.

Talukoht
„Hanſu-Matſi"

on Juuru kihelkonnas, Hõreda wallas omaniku wanaduſe päraſt wabatahtlikult müüa. Koht on ühes tükkis, 62 tiinu maad ſuur, 22 tiinu põldu. Kõik on tarwitataw maa. Kaupa teeb ſealſamas kohaomanik Priidik Leinberg.

Krundid

müüa Ülemiste järwe ligidal. Liiwa kõrtſi ümbruſes. Lähemat Wana Poſti uul. nr. 6, korter 5. 2t

2 tugewat hobuſt,

märad, müüa I 2 arſ. 2 w. kõrge, 6 aast. wana, II 2 arſ. 5 w. kõrge, 5 aast. wana. Kõlblikud töö kui ka ſõidu jaoks. Kungla uul. nr. 10. Telefon 11—38.

Kolga-Jaani laat

esmaspäewal, 2. ſeptembril. Kes laadaplatſil midagi ſoowib ehitada, tehku ſeda laupäewal, 31. aug. ehk esmasp. hom. wara. Pühapäewal walitſeb täielik rahu. 2t

Kammin peasid üles

pidude ja pulmade tarwis odawalt ja teen juukſe töösid Polgu uul. nr. 3, korter 22.

Wiltkübaraid wormitakse,

enne Niine uul. nr. 2, kiwimajas, nüüd Kotſebue uul. ja Troonipärija promenadi nurgal nr. 2. Kübarategija **S. Karro.**

Raha

otſitakſe obligatſioni peale laenata. Kullaſepa uul. nr. 10, korter 3.

Heinamaa teine niit

(hädala hein) renditakſe wälja. Järel küſida N. Koljo ſeebikaupluſeſt, Dunkri uul. nurgal.

2 hobuſt

ühes töörtistädega müüa Suurel Pärnu maant. nr. 78.

Tööhobune

ja wanker müüa Kauba uul. nr. 30.

Hobune

ja töövanker müüa Weerenni uul. nr. 19.

Hea lüpsilehm

müüa Nõmmel, Waldeki uul. nr. 24.

Noort, puhastwerd

takſikoera

ſoowitakſe osta Trooniparija promenadil nr. 7-a. J. Luts.

Noor hoowikoer

müüa Jaakobi uul. nr. 10, korter 1.

Munejad kanad

Italia tõugu, müüa Nõmme theemajas, waksali juures.

Uued rautatud töövankrid

ja rattad on müüa Rieſenkampfi uul. 23, ſepp Nigol. nl

Töö wedruwanker

müüa Suurel Pärnu maant. nr. 55.

Woorimehe ſaan

ja troska on omaniku ſurma päraſt müüa Wittenhofi uul. nr. 43.

Kõwa turu käru

odawalt müüa S. Pärnu m. nr. 22, end. Kuſma poes.

Jalgratas,

35 rbl., müüa, ſõitmiſeks täieſti korras. Uuel uul. 7, tisleri-töötoas.

Kaks pruugitud wabajooksuga

jalgrataſt

müüa Wittenhofi uul. nr. 28, krt. 6.

3 mootor-paati,

8—12 hob. jõuliſte mootoritega, mahutawad 20—40 inimeſt, meile wäikſeks jäänud ja uus, 2 ſilindriga 30 hob. jõuline

nafta-mootor

(Skandia) heade tingimistega müüa. Tallinna Laewa-ühiſuſes, Sadama uul. nr. 11. ?3

Polifon nootidega

ja **Singeri õmbluſemaſin jalaga** odawalt müüa Hollandi uul. nr. 3, küſida poeſt.

Punaſeſtpuuſt klawer

odawalt müüa Õle uul. nr. 6, krt. 1.

Ainuke

kindlaste mõjuw rohi pruſſakate, lutikate, **kirbe** j. n. e. häwitamiſeks on **Frid. Urmi**

„Lutikaſurm".

Müüdakſe igas rohukaupl.
Pealadu Pärnus, Riia uul. 62.

Jme odawalt müüb
Soome tapetisid, kõige paremat Riia wärnitsat ja maalri wärwisid
K. Erna

rohukauplus, Baltiski maant. nr. 6, ſauna wastas) Tallinnas. Peterburi ja Laia uul. nurgal oma majas Rakweres. 5t

Suures walikus mitmeſuguſeid

mööblid,

madratſid, lapſewankrid, peſulauad, gitarred, balalaikad, mandolined wäga odawalt müüa Narwa m. nr. 13.

E. Scharapow.

Peeglid

igaſeltſi ja pildiraamiliſtuſt ſoowitab odawalt **Joh. Lindemann,** Tall. Rataskaewu uulitſal nr. 8.
13en1

Nõudke SOOME
limonadi tehase jookisid.

Adress: Nõmmel, kõnetr. nr. 10.

B. Heimanni
end. P. Ers
ſaapakauplus,

W. Karja uul. nr. 5,
ſoowitab oma täielikuſt jalawarjude laduſt kõikſugu moodſaid ja häſti tugewaid ſaapaid ja kingi oma töötoa kui ka paremate wabrikute tööſid kõige odawamalt. Tarwitajate poolt lahket ſiſſeastumiſt lootes

21 **B. Heimann.**

2 nafta-mootori

on odawalt müüa, 3-hob. jõul., rehepekſu-maſina jaoks ſündſad. Tallinnas, Heina uul. nr. 23, korter 3. Kaplur.

Saapakauplus
Harju uulitſal nr. 30.

Häid tugewaid ſügiſe ſaapaid meeste- ja naisterahwastele ning lastele. Hinnad odawad!

Aupaklikult **K. Lutter.** 5tl

Igaüks,

kes ka nooti ei tunne, wõib nädala ajaga gitarre, wiiuli, klaweri, mandoline, tſitri, balalaika, 1-, 2- ehk 3-reaga harmonika peal meie noodi ehk numbri iſeõpetaja järele mitmeſ. lauluſid ja tantſuſid mängima õppida. Klaweri tarwis ainult noodi iſeõpet. Saadetakſe 60 kop. eeſt numbriſiſt. õpetuſeraamat, 1 rbl. eeſt noodiſiſtem. (wõib markides). Pealepandud makſuga 10 kop. kallim. Odawalt müüdakſe muuſikariistu ja nootiſid: gitarreb. mandolined, tſitrid 3 rbl., balalaikad ja wiiulid 2 rbl. 1-real. harmon. 1—15 rbl., 2-real. 2—25 rbl. Wiener harmon. 7—100 rbl. Muuſikariistad ſaadetakſe ¼ käſiraha eeſt wälja. Kui tellitud aſi ei meeldi, wõtab muuſika büroo ta igal ajal tagaſi. Adreſs: С.-Петербургъ, Толмазовъ пер., д. 5, кв. 19, „Музыкальное бюро. 11t

A. Leps,
end. N. Jürgenson

Raatuſe uul. nr. 4,
Tallinnas.

Tehtakſe kõikſugu uuſi waſk puhkpilliſid, ja parandatakſe wanu, wõtan ka niiſuguſed pillid parandada, mida teiſed enam parandada ei wõi. Töö headuſe eeſt täielik wastutus. Piltidega hinnakirjad hinnata. Soowi peale wõib ka minu läbi igaſt wäljamaa wabrikuſt mänguriistu ſaada.

Dr. Schindler—Barnai
„Marienbadi redukſtioni pillid"
raswaminemiſe wastu

ka hea nõrgendamiſe abinõu. Ehk ainult punaſtes karpides, tarwitamiſe õpetuſega. Saada igas aptegis ja rahukaupluſes. 26?

Wiiuliſi,

gitarreſid, mandolineſid, balalaikaſid, harmonikaid ja kõiki muid muuſikariistu, nende keeleſid ja üksikuid jaguſid ſaab odawa hinnaga

Kraemann ja Olbrel
muuſika-äriſt,
S. Karja uul., Eesti panga majas.

Nõudke igal pool

„Odobrini"

Michaili Lebedewi oma.

See abinõu häwitab toguni mõne päewa

Ladu A. Wiedneri rohu- ja wärwikaupl., Wiru uul. nr. 16. 16t

Odawalt müüa:

hea grammofon, üle 100 hea plate ja hea wiiul. Waſe uul. nr. 5, k. 6.

Wäljamaa gitarre

müüa Raatuſe uul. nr. 6, ſöögipoes.

Odawalt müüa

wäga hea ſabakuub nükstega ja wesliga keſkmiſ. kasw. Näha S. Kompasna uul. nr. 28, krt. 1.

Wärwitud, rohuaia

telwas-plank

wärawaga odawalt müüa Wäikſel Arehna uul. nr. 28.

Müüa on:

pruugitud lapſewoodi, kapp, õppimiſelaud ja muud. Kullaſepa uul. nr. 6.

Rukkijahu

100 kop. puud, **loomajahu** 95 kop. puud müüdakſe Tallinnas linnaſewabrikus, Saani uul. nr. 2. 3tl

6-hobuſe jõuline

lokomobil

Inglismaa töö, wähepruugitud, on müüa Tapal, J. Krusbachi malmiwabrikus. Sealſamas ostetakſe kõrge hinna eeſt wana malmi.

Lõpeb odaw

wäljamüük

lokkideſt ja plekideſt Suure Pärnu maant. nr. 33.

Kaupmeestele tähtis!

Riia ühisuse M. S. Kusnetsowi wabriku kiwinõude ladu

ſoowitab kaupmeestele odawate hindadega kõiſugu kiwi-, klaas-, emaleritud nõuſid, lampiſid ja nende ükſikuid jaguſid. Tellimiſed otſeteel wabrikuſt ſaawad ruttu ja korralikult täidetud. Niiſama on ka täielik wäljawalik kõikſugusteſt pudukaupadeſt.

Tallinnas, Wiruwärawa promenadil nr. 21, Uue turu wastas. J. Wenter.

Kaupmeestele tähtis!

Eesti Selts „Lootus".

Laupäewal, 24. augustil ſ. a.

Pidu-õhtu.

Eeskawa: 1) Muuſika. 2) Segakoori laulud — iſ. Kikkaſe juh. 3) Iſ. Jaopi naljaettekanded. 4) „Ära kadunud". Näitem. 1 waatuſes. Waheaeg 15 min. 5) Muuſika. 6) Mandolinede koor. 7) „Koſilaſe äwardus". Naljam. 1 waat. Lõpuks ● tants, ● konfetti j. n. e.

Hakatus kell 9 õht., lõpp kell pool 4 öösel.

Piletid ühes tantſuga: I pl. 75 kop., II pl. 50 kop. Ainult tantſuks: naister. 30, meester. 40 kop.

Jurjewis (Tartus) Rüütli uul. nr. 23

hamba-arsti kooli

on uute õpilaste wastuwõtmine alganud. **Õpetuſe algus 2. septembril.** Teateid ſuuſõnal ehk kirjalikult annab koolijuhataja

1 **Dr. D. Levinowitsch.**

J. Kirsipuu

II järgu erakool poiſslastele

Tallinnas, Ahju uul. nr. 12.

Awatud on 3 ettewalmistamiſe- ja 4 gümnaſiumi klaſſi. Täielik kroonu progümnaſiumide õpekawa.

Alamasſe ettewalmistamiſe klaſſi wõetakſe lapſi ilma ettewalmistuſeta wastu.

Wastuwõtmiſe- ja järeleksamid algawad 22. augustil, kooliõpetus algab 26. augustil kell 9 hommikul.

Uute õpilaste wastuwõtmine igapäew kella 2—4 p. l.

Eestimaa Rahwahariduse-seltsi õhtukursustele,

Kooli uul. nr. 2, linna algkooli ruumides, Nikolai gümnaſiumi taga on **wastuwõtmine 23. ja 24. augustil kell 8 õht.**

Õpetuse algus 26. augustil kell 8 õhtul.

Kurſustel õpetatakſe umbes linnakooli programmi järele Wene, Eesti ja Saksa keelt, rehkendamiſt, geometriat, ajalugu, geografiat, looduſelugu ja joonistamiſt.

Õpemaks, 4 rbl. pooles aastas, palutakſe wõimalikult ſisſekirjutamiſe juures ära maksta. Juhatus. 29

Kaubanduſe- ja tööstuſeministeriumi all ſeiswad prof. M. N. Berlowi

tehnikaliſed kurſuſed

Riias, Столбовая ул. 91. 12

Tehnikum mõlemaſt ſooſt iſikutele.

Kurſustel on mehanika, elektrotehnika, arhitekturi, inſheneri ja maamõõdu oſakonnad. Kurſustele wõetakſe wastu iſikuid mitte alla 16 a., kes linnakooli ehk keſkkoolis mitte wähem kui 3 klaſſi on lõpetanud. Maks 50 rbl. pooles aastas. Põhjuskiri ſaadetakſe 7 kop. margi eeſt. **Wiimaſel õpeaastal oli kurſustel 228 õpilaſt. Wastuwõtmine augustikuul.**

J. Westholmi poegl. II järgu erakool

Tallinnas, Kordese uul. nr. 4.

Kui nädala jooksul tarwilik arw õpilaſi kogub, ſiis awatakſe gümnaſiumi ja realkooli III ettewalmistamiſe paralell-klaſs.

Wastuwõtmine kooli ruumides iga päew kella 9—2. 2

S. Slosini magasin

nr. 8. Wiru uulitſal kõnetraat 657. **nr. 8.** 2tl

Käesolewaks hooajaks on wäga ſuures walikus meeste-, naisterahwa ja ka kooliõpilaste riideid walmistatud. Kõik tööd tehtakſe paremaſt materjaliſt oma töötoas omaniku iſikliſe järelwaatuſe all. Wormi ja erariiete tellimiste täitmiſeks on ſuurel hulgal materjali paremateſt Wene- ja wäljamaa wabrikuſt tagawaral. Iſeäralistel juhtumistel täidetakſe tellimiſed 24 tunni jooksul.

Soome tapediladu

Suurel turul nr. 13. Aptegi uul. nurgal. 2tnl

Kõige ſuurem wäljawalik ilusaid, häid ja **odawaid tapetiſid.** Parem. restiſid on weel ſaada.

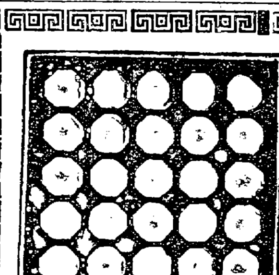

Kas on wõimalik puuſt põrandat eeskodades, [illegible], köökides, poodides jne. puhas hoida?

Mitte kergeste. Küll aga põrandat tſement

kiwideſt

end. M. Bökleri wabr., Baltiski maant. nr. 46.

Seda pidagu iga uue maja ehitaja ehitusmeister kaubategemiſe juures ſilmas.

Saapakaupluſes K. Kaſt,

Wäikſel Karja uulitſal nr. 3, on

pidukingaſid ja ſaapaid

meesterahwastele kui ka naisterahwastele ſuures wäljawalikus ſaadawal. 21

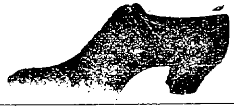

Ostan wäljapõletamata, terweid

tühje tſemenditündreid, tühje gipſitündreid

maksan 16 kop. tükiſt minu wabrikus, Baltiski maanteel nr. 46. 1

Äripidaja surma ja äri lõpetamise pärast

müüdakſe kõik kaubad, iſeäranis ſuweriided poole hinnaga.

Wäljamüük.

Suured rätikud	mis	enne	5.00	kop.	nüüd	3.30	kop.
Willaſed kleidiriided	„	„	90	„	„	50	„
Kleidilinane (Kleiderlein)	„	„	24	„	„	18	„
Madapolam	„	„	20	„	„	15	„
Pikee tekid	„	„	3.50	„	„	2.00	„
Multon	„	„	14	„	„	10	„
Kretong	„	„	13	„	„	8	„

Resti otſad poole hinnaga.

Moskwa kaubamaja nr. 3,

Karja uul., Dr. Köhleri m.

Politehnikum

Polytechnisches Institut Strelitz in Meckl.

(2 tundi tee Berlinist põhjapool)

Kõrgem õpeasutus inseneride, arhitektide ja tehnikeride wälja õpetamiseks.

Masinaehituse, Elektrotehnika, keskkütte, gaasi, weewergi kaubanduse, arhitekturi, ehituse, raua, ja rauabetoni osakonnad.

Õpetus algab 4 kord aastas. Õpewaheaja pidamine ei ole sundaslik. — Eelharidus saab sisseastumise juures arwesse wõetud, mill tõttu lühem õpeaeg. Kõige suurem aastane õpilaste arw 1685 (nende seast 275 venemaalt). Õpeaeg läbistikku 2 aastat. Õpetus mitte klassi sisteemi järele. Täielikud programmid saadab Direktion tellimise peale hinnata.

Wärnitſawabrik Tallinnas

Martin Böckler Baltiski maant. nr. 46.

Keedan ainult ühte ſeltſi, kõige paremat wärnitſat põrandate ja igaſugu wärwimiſeks. Nõudke proowiſid ja hinnakirjaſid.

Proowiks wõite tellida wärnitſat $1\frac{1}{2}$ puudaſe pudeli Saadan ainult järelmakſuga (Nachnahme)

Hinnad on praegu wäga odawad.

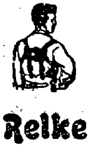

!!Käi otse!!

Ära käi nii kõweras?

Relkep annab peaaegu majesteetliku ſeiſaku, laiendab rinda, täidab trakſide aſet. Hind 3 rubla 75 kop.

Depoo õeste Böcklerite juures

Tallinnas, Pikal uul. nr. 37.

Uues Eesti teatri majas „ESTONIAS".

Teatan oma austatud kaubatarwitajatele, et oma klaas-, kiwi- ja emaleritud nõude kaupluſe turu pealt **olen ümber kolinud** uude Eesti teatri majasſe. Palun kõiki endiſeid kaubatarwitajaid mind waatama tulla. Hinnad on wõiſtlemata odawad. Uues Eesti teatri majas nr. 14.

401 Aupaklikult **J. Ewart.**

Kunst-päewapildiasutus ALEX. JURICH,

Pikal uul. nr. 49.

Üleswõtted igal ajal. Awatud kella 9—8. 26tnl

Tosina piltidega suurendus hinnata.

Palwekirjasid

kirjutab igasſe aſutuſesſe end. ametnik, ka päranduſe ja abielulahutamiſe asjades; tutwuſeringkonna kogumiſe päraſt mõnele ka makſuta. Kõnetunnid k. 8—12 ja 3—9. Uue uul. nr. 3, k. 7, (Wiruwärawa juures).

H. J. Kühle.

Kõiksugu

palwekirjasid

teeb kirjutuſemaſinal Teliskiwi uul. nr. 3, krt. 2. A. Unt. 21lek

---

Palwekirjaſid

kirjutan igaſe kohtu ja ameti kohtadesſe ja ka abielulahutuſe ja päranduſe asjades. W. Tartu m. nr. 20, „Estonia" wastas. **F. Weltmann.**

Minu lauluõpetus algab 2. septembril.

Uute õpilaste wastuwõtmine algab 26. august. iga päew 12—2 ja 6—7. Maks on alandatud. Puſchkini uul. 2, krt. 22. Wabak. 1

E. L. Dawõidowa-Kuhta.

Hulk tänuawaldusi!

6 kuuga Saksa keele rääkimiſe õpet. ilma alguste aduſeta. Kes 8—9 ſoowiwad õppida. W. Rooſikrantſi uul. nr. 4—1. Jagurka. 1

Ülikooli lõpetaja annab

tundiſid

repeterib ja walmistab eksamitele. Peaaine Wene keel. Wladimiri uul. nr. 40, krt. 3.

Jakiõmblejaid

on tarwis Kullaſepa uul. nr. 2, k. 5.

Tallinna Eesti Käſitööliste Awitamiſe-ſeltſi eestſeiſus palub neid liikmeid,

kes kunsti- ja õhtukurſusteſt ſeltſi kulul oſa ſoowiwad wõtta, endid esmasp. 26. aug. eestſeiſuſele üles anda.

Teiſeks antakſe liikmetele teada, et 26. aug. algades eestſeiſuſe koosolekud iga esmasp. kell 9 õhtul Kopli uul. nr. 2, korter 7, ära peetakſe.

Kolmandaks palutakſe neid liikmeid, kes weel puid osta ſoowiwad, ſelleſt ſeltſi eestſeiſuſele teatada.

Otſitakſe 14—15-aast.

lapſetüdrukut,

kes Saksa ehk Wene keelt oskab, 2 aast. poeglapſe juurde Baltiski m. nr. 35, krt. 5. 1

Hästi Wene keelt rääkijat

haritud bonnet tarwis

Wiljandis. Lähemat Kaupmehe uul. nr. 33, kort. 1. Rääkida esmasp., 26. aug. kella 11—2. 1

Neiu

ſoowib müüjannaks ehk kasſasſe kohta, on kaupluſes ennem tegew olnud, kas ſiia linna ehk kaugemale. Magaſini uul. 2, krt. 10. M. L.

Wilunud õmblejad,

kes naisterahwa ülriietetööd hästi tunnewad, wõiwad ennaſt teatada walmisriiete-kaupluſes Harju uul. 24, B. Rubanowitſch.

„Walwaja"

Laupäewal 24. aug. ſ. a. oma aias

muusika kontsert

kella 10—12 õhtul.

Sisſeminek aeda 10 kop.

Saalis kella 12—3 ö. tants.

Tantſukaart meesterahwast. 35 kop. naisterahwastele 25 kop. 1

Eestſeltſus.

Tallinna Treialite-seltsi

25. aug. s. a. k. 11 h. Pandorinis.

erakorraline peakoosolek

Päewakord: 1. Läbirääkimine ja otſustamine kurſuste asjus. 2. Läbirääkimine talwiſe tegewuſe üle. 3. Jookswad asjad.

Palume ſeltſiliikmeid asja tähtſuſe päraſt täiel arwul ilmuda. Koosolek on igaſuguſe liikmete arwu juures otſuſewõimuline (põhjuskirja par. 32 põhjal). 1

Rakweres,

Peterburi uul. Johanſoni majas, N. Erna raamatukaupluſe wastas,

hambaarst Marie Juurik

Wastuwõtmine kella 10—1 e. l. ja 4—6 p. l. 2?

Pannakse kunstlikka hambaid.

Hambaarst J. Markowsky

hambakliinik

Harju ja Wana Posti uul. nurgal nr. 23/1 Kunſtliſed hambad 1 rbl., plomberimine 50 kop. peale. 3tnl

---

Sõidan 6 nädalaks ära.

Dr. Leesment.

Dr. Goromulinsky.

naiste- ja lastehaiguſed.

Kõnetunnid igapäew kella 4—6. Tallinnas, Pikal uul. 47. Telef. 646.

Dr. M. Klompus,

Wäikſel Karja uul. nr. 1, end. Pfaffi majas. Tel. 656 wõtab naha- ja suguhaigeid wastu kella 12—1 e. l. ja 5—$^{1}/_{2}$9 õhtu. 4tnl

---

Hambaarſt

Helmi Tamberg

Kuninga uul. nr. 2.

Kõnetunnid kella 9—1 ja 3—6. 21

Dr. J. Israelſohn

Wõtan kõiksugu haigeid, iſeäranis naha- ja suguhaigeid (Syphilis) ja haawahaigeid wastu. Kõnetunnid iga päew kella 9—11 e. l. ja 7—9 õht. Suurel Tartu maant. 4, krt. 3. 22ekl

---

Hambaarst Adele Ruus,

Eesti pangamajas, Jaani uul. nr. 6, k. 3.

Kõnetunnid kella 10—1 enne lõunat ja kella 4—6 peale lõunat. 75lk

---

Laste- ja silmaarst

Dr. Labbé

elab nüüd S. Tatarski uul. nr. 22, kõnetraat 1123. kl

Ämmaproua Kirper.

S. Pärnu m. ja Tatatarski uul. nurgal nr. 17/9, krt. 1. 1

Ämmaemand M. Rosenfeldt

Kaupmehe uul. nr 6. 21

Kaſulikku äri jaoks otſitakſe

osanikku

2000 rublaga. Pakk. kirjal. ſ. l. t. „Z. T." all ära anda. nl

---

Kingsepp ja tisler

leiawad Marienhofi aſutuſes, Wiljandi ligidal, keſtwat teenistuſt. Saksa keele oskamine ſoowitaw, mitte aga tingimata tarwilik. 1

Osaw tisler,

kes wana parandamiſega ja polerimiſega hästi on harjunud, wõib kohe tööd ſaada Pika ja Lühikeſe jala peal nr. 7.

Tislerit tarwis

Narwa maant. nr. 38

Müüme

hulga kergeid-koetud jakkisid mitmesugust karwa ja mitmesuguses mustris umbes 25 prots. hinnaalandusega.

endine M. G. Böckleri

mehanil. kudumiſe wabrik Kinga uul. nr. 7.

Jõhwi mõiſa wõetakſe 1. ſeptembriſt kuni 1. oktobrini ſ. a.

noorimehi

wastu, kelledel kooliharidust on ja kes ſoowiwad karja- ja piimatalitust ära õppida. Õpilased peawad kõik tööd kaaſa tegema: meieret, karjaſöögi, normal kontroll-raamatupidamiſt õppima. Arstiteaduſe tundiſid annab 2 korda kuus loomaarſt. Lähemat teatuſt ſaab ſuuſõnal ehk kirja teel, mitte telefoni läbi. Jõhwi mõiſa walitſus, üle Jõhwi, Eestimaal. kl

---

Poisid ja tütarlapsed

12 aastaſes wanaduſes ja wanemad wõiwad tööd leida Balti Puuwilla ketramiſe- ja kudumiſewabrikus. 8

Tallinna silikat-teliskiwiwabrik

O. Amberg & Ko.

Tallinna—Ristil. 5?

Kontor — S. Karja uul. nr. 3, krt. 1. Kõnetraat 920.

Wõetakse tellimisi ja raha kiwide eest wastu.

Kiriklikud teated.

Jaani kirikus. 25. augustil kell 3 peale lõunat laste-jumalateenistus. — Leeriõpetus poeglastega hakkab õp. Asſmuthi juures 9-mal septembril, kirjutamine 26-mal aug., kell 5—6 peale lõunat, igapäew, aga mitte laupäewal.

Ristitud: Martha Eliſabeth Greenfeld; Ida Benita Palſon; Herman Parbo; Harry Märtſon; Ellen Dagmara Piin; Linda Wilhelmine Allak; Alfred Rullinkow; Raimund Ferdinand Palſon; Leida Kukk; Paul Raimond Ok; Arthur Heimann; Karin Benita Janſu; Harald Edgar Jalukſe; Alfred August Kurrel; Herbert Georg Kennapea; Gunnar Ottomar Reining.

Laulatatud; August Heinrich Karlſon ja Amalie Maria Niliſk; August Johannes Jõgi ja Maria Helene Sion; Eilhard Petermann ja Elſa Malita Ellinor Faelmann, Rakwereſt; Aleksander Eduard Pachel ja Maria Helene Waldmann; Peeter Warrik ja Mari Wares; Rudolf Johan Rammus ja Elwine Seiton; Johannes Tammerk nim. Tamberg ja Leena Riſenkamp; Peeter Saks ja Alide Alwine Alliſaar; Eduard Trei ja Liiſa Põdder; Willem Sindewa ja Maria Laban.

Maetud: Jaan Arrowald, Jaani p., 37 a.; Liiſa Anderſon, Gustawi lesk 75 a. 5 k. 25 p.; Eliſe Wiikman, Hanſu t., 15 a. 4 k. 17 p.; Helene Sashen, lesk, 85 a.; Leida Roſine Sergu, 3 a. 22 p.; Tõnu Friedberg, Hanſu p., 39 a. 15 p.; Jaan Mänd, 36 a. 2 k. 24 p.; Martha Eliſabeth Greenfeld, 16 p.; Kristine Ewartſon, Johaneſe abik., 40 a. 10 k. 28 p.; Truto Reimann nim. Preimann, 66 a. 4 k. 2 p.; Juula Luik, Tõniſe abik., 46 a. 10 k. 28 p.; Karl Gutmann, Hanſu p., 27 a. 8 k. 20 p.; Karl Hansſon, 53 a. 11 k. 26 p.; Karel Olewa 44 a. Karoline Reimann, Kaarli abik., 56 a. 8 k. 7 p.

Püha Waimu kirikus. Pühapäewal, 25. augustil jutlustab õpetaja Wiikman. — Leeriõpetus poeglastega algab keſknädal 11. ſeptembril.

Ristitud: Oskar Pukk; Leida Alide Kask; Erna Lieſette Hogand; Lydia Lipp; Hilda Roſalie Kiwistik; Melaine Kreekmann; Christine Hermine Auguste Sieg; August Kuuſkmann; Harald Heinrich Kömper; Edmund Larel Raag.

Laulatatud: Tõnu Roth ja Anna Kleinberg; Gustaw Jasmin ja Liiſa Toomberg.

Maetud: Eduard Johannes Kreekmann, Hanſu p., 36 a. 2 k. 9 p.; August Kuk, Mardi p., 37 a. 8 k. 1 p.; Konstantin Dutſchinski enne ristimiſt ſurnud tütar.

Kaarli kirikus peab 25. augustil kell pool 10 hommikul jutluſt õp. Stokholm. Armulauale ei wõeta.

Ristitud: Hilda Leonore Klejus; Tiina Mary Lanekarb; Raimund Liikmann; Ellen Tarto; Woldemar Ansmann; Amaryllis Marianne Udam; Harald Tannebaum; Ellen Hildegard Tamm; Leida Luts; Adelheid Helene Toonat; Taſo Herm; Aleksander Lään; Alma Annete Pahk; Mihkel Lokkotar; Leida Miralda Karm; Edgar Naeb; Olew Lellep; Elmar Wirroſim; Aino King; Albert Johannes Kadu.

Laulatatud: Priidu Kukk ja Maria Tamm; Mihail Kowin ja Pauline Tappu; Jaan Trompeter ja Elwine Johanna Waag; Gustaw Friedrich Hallikalt ja Maria Ziegel; Hans Hohmuth ja Maria Mathilde Hochmuth; Rudolf Loude ja Annette Pauline Stern; Anton Tomberk ja Anna Teinperk; Julius Ferdinand Tamm ja Liiſa Kutſar; Johannes Multer ja Wilhelmine Helene Schmidt; Rudolf Richard Reismann ja Maria Grosfeld; Kustas Leit ja Miina Luige.

Maetud: Madlena Freimuth, Hanſu abik., 71 a. 14 p.; Karel Rebmann, Hanſu poeg, 39 a. 7 k. 15 p.; Annete Nogur, Hanſu abik., 34 a. 5 k. 28 p.; Minna Johanna Pruul, Johannes Eduardi t., 7 a. 2 p.; Kai Wedemann, Jaani abik., 71 a.; Erich Aleksander Kopentaal, Mardi p., 1 a. 1 k.; Eduard Martin Iſok, Mardi p., 15 a. 9 k. 16 p.; August Falkner, Johanni p., 32 a. 5 k. 5 p.; Erich Ferdinand Möls, Antoni p., 7 k. 23 p.; Asta Elfriede Luttwärk, Eduardi t., 4 k. 24 p.; Taniel Ooniks, Tanieli p., 77 a. 10 k. 16 p.; Gustaw Bauert, Tooma p., 58 a. 8 k. 2 p.; Johanna Labbi, Jüri t., 1 k. 13 p., Leida Meister, Hanſu t., 10 k. 6 p.; Erwin Aleksander Mänd, Augusti p., 5 k.; Astrit Altmets, Romani t., 7 k. 5 p.; Hans Marrin, Tõnu p., 56 a. 5 k. 18 p.; Adele Eliſabeth Arro, Johanneſe t., 2 a. 7 k. 3 p.; Johann Simtmann, Jüri p., 52 a. 5 k. 13 p.; Liiſa Nahkur, Mihkli abik., 31 a. 5 k. 1 p.; Leida Blumfeld, Jaani t., 1 k. 15 p.; Hans Hinno, Tõnu p., 68 a. 13 p.; Emilie Hamberg, Johani lesk, 73 a. 3 k. 12 p.; Peeter Aleksander Holm, Magnuſe poeg, 52 a. 8 k. 13 p.; Friedrich Oberg, Pritſu p., 47 a. 5 k.; Jakob Name, Tooma p., 52 a. 2 k. 23 p.; Jakob Paalmann, Jaani p., 77 a. 11 k. 8 p.; Jaan Tuur, Jaani p., 27 a. 7 k. 21 p.; Elmar Heinrich Busmann, Antoni p., 1 k. 4 p.; Anu Freier, Hanſu lesk, 65 a; Liiſa Simm, Jakobi t., 12 a. 5 k. 25 p.; Helene Henriette Triip, Kustaſe t., 18 a. 4 k.; Walter Tarto, Reinholdi p., 11 k.; Linda Tarto, Kaarli t., 4 k. 6 p.; Elmar Woldemar Sõukand, Kristjani p., 11 k. 24 p.; Helmi Käsper, Jaani t., 1 k. 5 p.; Aleksei Kols, Juhani p., 45 a. 7 k. 29 p.; Tõnnis Warrik, Jaagu p., 79 a. 2 k. 15 p.; Leena Tõns, Jüri lesk, 40 a. 9 k. 26 p.; Johannes Peets, Jaani p., 22 a. 3 k. 22 p.; Tio Loritz, Jaani lesk, 73 a. 7 k. 9 p.; Jaan Neidri ja abik. Sophie ſurn. ſünd. poeg; Hans Oswald Eespe, Eduardi p., 18 p.; Raimund Liikmann, Pritdiku kaſulaps, 1 k. 20 p.; Anna Maria Paju. Aleksandri n. 34 a. 5 k. 18 p.; Juhan Hiob, Pärendi p., 42 a. 7 k. 5 p.; Johannes Troonberg, Jooſepi p., 48 a. 7 k. 27 p.; Aleksander Konstantin Boberg, Matſi p., 43 a.; Miina Saar, Kustaſe t., 18 a.; Jooſep Wõrno, Kristiani p., 59 a. 10 k. 2 p.; Rudolf Friedrich Pertmann, Maria Elwine p., 9 k. 2 p.; Mari Mikker Juhani lesk, 71 a. 1 k. 6 p.; Karl Eduard Neidorf, Minna p., 8 k. 1 p.; Ann Robam, Jüri l., 85 a. 8 k. 21 p.; Liiſo Nurgberg Kaarli l., 69 a. 5 k. 6 p.; Kustas Tambek, Reinu p., 41 a. 8 k. 12 p.; Kai Randmann, Adu n. 62 a. 10 p.

Pauluſe kogudus. 25. augustil jumalateenistus kell 5 õht. Jutl. õpetaja Mohrfeldt.

Ristitud: Felix Johannes Tamm; Axel Johannes Wõrno.

Laulatatud: Alexander Heinrich Kallas ja Emma Annette Kruuswerk; Woldemar Tooma ja Pauline Keis